

Nerocina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cekovni račun: Ljubljana številka 10.630 in 10.349 za inzerate.

Uprava: Kopitarjeva ulica številka 6.

SCÖVENEĆ

Važne odločitve v novem svetu

Medtem ko se belo pleme v Evropi med seboj pobija na raznih bojiščih, se je začela med državljani Združenih držav Severne Amerike borba z brošurami, časnikarskimi članki in govori za to, kdo postane leta 1941 predsednik takomimovanega Novega sveta. Zopet se bo bila borba med dvema političnima strankama demokratov in republikancev, oziroma med njunimi kandidati, zakaj v obeh strankah jih je več, ki se potegujejo za to ne samo častno, ampak tudi dejansko z veliko močjo združeno mesto. Po ameriški stari navadi namreč se zbereta najprej glavna kongresa obeh strank, ki že 111 let sama tekmujejo med seboj za vodstvo Združenih držav, in vsa ta kampanja traja tako dolgo, da bo preteklo najmanj pol leta, preden bomo stali pred izvoljenim predsednikom Severne Amerike, novi predsednik pa bo nastopil svoje mesto šele spomladi bodočega leta. To je važno vedeti zato, ker je čisto sigurno, da na najmanj do tega časa Združene države ne bodo posegle kakorkoli že odločilno v sedanjo vojno v Evropi; kaj se bo zgodilo pozneje, pa se ne more prerokovati.

Sedanji demokratični predsednik Roosevelt se še ni odločil, da sprejme tretji kandidatur. Doslej namreč se še nikoli ni prelomila navada, da bi kdo kandidiral za predsednika več kot dvakrat. V njegovi lastni stranki se poteguje za prvo mesto Združenih držav dosedanj podpredsednik Garner, ki pa je že 72 let star in odločen izolacionist, to je pristaša tiste struje, ki je brezpogojno za to, da se Amerika ne vmešava v evropske zadeve, zaradi česar je težko, da bi dobil med demokrati večino, posebno odkar je norveška zadeva okrepila v USA strujo, ki odobrava Rooseveltovo politiko. Če bo zato Roosevelt dobil na kongresu stranke večino, potem računajo z veliko verjetnostjo, da bo v tretji sprejel kandidaturu za predsednika, nakar bo imel opraviti samo z republikansko stranko. Meseca julija letos bi potem bila samo borba med Rooseveltom in republikanskimi kandidati. Tam je na prvem mestu mladi Dewey, generalni državni tožitelj New Yorka, in Vandenberg, ki pa je, podobno kakor Garner med demokrati, hud izolacionist. Iz tega vidimo, da bodo dogodki, ki Evropo še čakajo, močno vplivali na to, kako se bo ameriški narod odločil v tej volivni borbi, ki bo lahko usodnega pomena za ves svet. Ako pa bi Roosevelt sploh ne sprejel kandidature, se bodo demokrati najbrž odločili za sedanjega postnega ministra Farleya, ki bi ga za mogli strmo glavit protestanti, ker je katoličan. Nekaj predsodkov zoper katoličane imajo namreč v USA še vedno.

Pri izvolitvi bodočega predsednika Združenih držav bo res da vprašanje intervencionizma ali izolacionizma imelo važno vlogo, ne smemo pa misliti, da bi mogli državljani USA prezreti perečih notranjih vprašanj svoje velike domovine. Vsak pameten človek ve, da vprašanje bodočega miru in reda v Evropi in na svetu sploh ne bo odvisno samo od tega, kateri izmed obeh taborov — demokratični ali avtoritarni — bo zmagal, ampak tudi od tega, na kakšni podlagi bi mogel in moral sloneti mir, ki naj svetu in njegovi kulturi da novo lice v resnici svobodnih narodov, ki bodo med seboj sodelovali za splošni blagor civilizirane človeštva; to pa je bistveno odvisno od tega, kako bodo mogli narodi sami ustanoviti med seboj tisti stanovitni ali socialni mir, ki ga papeži našega veka označujejo v svojih okrožnicah kot nujni predpogoj tudi zunanje miru med narodi in državami. Tega se zavedajo tudi v Severni Ameriki, da namreč v bodoče v tem oziru ne pojde več tako, kakor doslej, in da bo mir zelo kratkotrajen in jalov, ako ne bo počival na narodih, ki bodo znali uresničiti socialni mir in pravico sami v sebi.

Zelo je značilno v tem oziru, da so republikanci, ki so doslej Roosevelta hudo in v prvi vrsti napadali zaradi njegovega New Deal — socialno reformne politike — svoje reakcionarno smer popolnoma preokrenili, in tako beremo v programatičnem članku republikanskega kandidata, visoko uglednega senatorja Vandenbergja v »American Mercury« pravo socialno izpoved, ki je marsikoga presenetila. Je že mogoče, da je Vanderbergu diktirala predvsem politična modrost in previdnost pa oportuniteta, da je zapisal: »The New Deal must be salvaged! — New Deal se mora obdržati! — toda to je le dokaz, da nihče v Ameriki ne more več računati na večino, kdor ne priznava temeljev tiste socialnoreformne politike, ki jo je bil začel 16. junija 1933 Roosevelt. To dejstvo samo pomeni zmago Roosevelta, ki je večja od te, ki jo utegne dobiti pri prihodnjih volitvah. To pomeni, da New Deal ni iznajdba sedanjega predsednika in osolnina demokratske stranke, ampak da je postal življenjska zadeva in zadeva vsega ameriškega naroda. Vandenberg izjavlja, da je treba obdržati socialno-politično zakonodajo kolektivnega delovnega prava in kolektivne delovne pogodbe — tako zvano Wagner Act — nadalje tako zvani Relief — to je politiko socialne pomoči brezposelnim, potem farmersko postavlo, ki je uvedla zavarovanje žetve, nagrado za poljedelsko proizvodnjo in carinsko zaščito te proizvodnje kakor tudi velike investicije za melioracije. Celo starostno zavarovanje sprejema Vanderberg, čeprav odklanja demokratski načrt, ki se mu zdi fantastičen, da bi se namreč realizirala v ta namen tako zvana popolna rezerva, ki bi znašala nič manj kot 47 milijard dolarjev, to je približno toliko, kolikor znaša notranji dolg USA.

Vidimo torej, da strankarska politika Združenih držav Severne Amerike ni zapeljala v malenkostno politiko, ki zastira državniku pogled na celoto, na sodelovanje vseh narodov sil in na splošni blagor. Zdi se, da v ameriškem narodu dozoreva neko novo spoznanje, da ima v bodočnosti veliko poslanstvo v svetu, ki potrebuje vodilnega zglede za svoj prepoved in novo politiko ter socialno zgradbo. So seveda ljudje, ki to osporjajo, češ Amerika

Od srede, ko je izšla zadnja številka »Slovenec«, do danes se je položaj tako na diplomatičnem, kakor na vojaškem polju bistveno razvil v nove smeri.

Angleški ministrski predsednik je v svojem četrtkovem govoru v državnem zboru priznal, da so se morale angleške čete umakniti iz ozemlja južno od Trondhjemja in s tem prepustiti Nemčiji južno in srednjo Norveško. Na Norveškem je postal torej popolnoma nov položaj, ki ga Anglija in Francija v začetku vojnega spora na Norveškem nista predvideli v tej obliki.

Toda skoraj istočasno, ko je položaj na norveških bojiščih postal ugoden za Nemčijo, se je zatemnilo sredozemsko nebo in so tukaj postajali znaki nove napetosti vedno bolj vidni. Angleška vlada je odredila, da naj ladje, ki plujejo na Daljni vzhod, ne uporabljajo več sredozemske poti, marveč naj vozijo okrog južne Afrike, one ladje pa, ki imajo opravka z raznimi sredozemskimi državami, naj ne pristajajo več v italijanskih lukah. Istočasno pa je bilo odrejeno zbiranje angleškega in francoskega brodograja v

Washington, 3. maja. t. Reuter. Predsednik Zedinjenih držav Severne Amerike Roosevelt je sprejel časnike ter jim odgovarjal na razna vprašanja. Ko so ga vpraševali o vsebini njegovih razgovorov z italijanskim poslanikom knezom Colono, je dejal, da se

Zedinjene države Severne Amerike kakor vedno do sedaj trudijo, da bi preprečile, da bi se vojna razširila tudi na nevtralna področja in zajela tudi druge narode. To svojo željo da je brez ovinkov razložil tudi italijanskemu veleposlaniku ob priliki večerajšnjega razgovora, ki ga je imel z njim o napetosti v Sredozemskem morju.

Ko so ga časniki vprašali, kakšne korake namerava storiti, da prepreči razširjenje vojne, je Roosevelt odgovoril, da bo vlada »storila vse, kar je v njenih močeh«. V druge podrobnosti se Roosevelt ni maral spuščati in je časnike prosil, naj to razumejo.

Izjava ameriškega vojnega ministra

Vojni minister Woodring je imel govor na zborovanju ženskega odseka demokratskega nacionalnega odbora. Med drugim je dejal, da je treba nujno ustvariti stvarno močno ameriško vojsko. V času, ko razpravljamo pred vami o vprašanjih državne obrambe naše republike, se štiri države borijo v gorskih klanecih kraljevine Norveške. Ta miroljubna, demokratska in delovna država je postala prvič v stoletja vojno pozorišče. Zemljevid sveta se spreminja iz dneva v dan, tako da ne moremo več misliti, da bodo jutri. Nihče ne more danes predvideti pomena spopada v Evropi. Zato je treba okrepiti ameriško vojno silo. Zedinjene države so odločene, ustvariti močno vojsko in ne samo vojsko na papirju. Zedinjene države morajo imeti obrambo, ki bo v stanju onemogočiti vsak napad na ameriško ozemlje. Zedinjene države želijo živeti v miru in nočejo dovoliti, da bi se spreminjale zemljevidi razširili tudi na zapadno polovico zemlje.

„Amerika bi svojim trgovskim ladjam prepovedala vstop v Sredozemsko morje...“

Washington, 3. maja. AA. DNB: Po razgovoru, ki ga je imel italijanski veleposlanik knez Colono v Washingtonu s predsednikom Zedinjenih držav Rooseveltom v Beli hiši v prisotnosti državnega podtajnika zunanjega ministra Sumnerja Wellesa, smatrajo v ameriških diplomatičnih krogih,

da je italijanski veleposlanik sporočil Rooseveltu Mussolinijevo zagotovilo, da Italija ne namerava spremeniti svojega stališča »nevojaščujoče se države«. V omenjenih krogih se smatra ta izjava kot uspeh koraka ameriške vlade v Rimu, kjer je ameriški veleposlanik William Philipps obiskal predsednika vlade Mussolinija, kateremu je sporočil željo Zedinjenih držav, da se zboljša stalni položaj na Sredozemskem morju.

V ameriških diplomatičnih krogih zatrjujejo, da je Philipps dejal, da bi bile Zedinjene države v primeru,

da bi nestalni položaj na Sredozemskem morju trajal še nadalje, prisiljene iz varnostnih raz-

ni nič boljše od Evrope, toda tudi to utegne biti ozkogledna in ozkosrčna strankarija ali sektarstvo, o katerem vemo, kje je njegov duhovni izvor.

vzhodnem in zahodnem delu Sredozemskega morja. Angleška vlada je dejala, da so ti ukrepi potrebni zaradi številnih izjav italijanskih državnikov in zaradi pisanja italijanskega tiska.

V četrtek pa je prišlo novo presenečenje. Ameriška vlada je uradno posredovala v Rimu in je tamkaj predložila neke izjave glede bodočega zadržanja. Ameriško posredovanje je bilo dvojno. Istočasno namreč, ko je ameriški poslanik v Rimu obiskal Mussolinija, je italijanski poslanik v Ameriki bil naprošen k zunanjemu ministru Hullu. Ameriška vlada je pri tej priložnosti opisala svoje stališče in omenila, da bi bila prisiljena, da svojem ladjam odsvetuje, naj ne prihajajo več v Sredozemsko morje.

Kot dokaz za to, da je po tem posredovanju Amerike napetost nekoliko popustila, navajajo obisk angleškega diplomatskega predstavnika v Rimu pri zunanjem ministru grofu Ciano, ko je pri tej priložnosti prišlo do pojasnitve, zakaj je Anglija podvela nekatere ukrepe v Sredozemskem morju. Nato so izšle v časopisju pomirjevalne izjave, ki jih je tudi onstran morja ameriško časopisje poročilo.

logov prepovedati ameriškim ladjam pluti po Sredozemskem morju. To bi bilo po mnenju diplomatičnih krogov pomenilo za italijanske prometne proge nov resen udarec, ker je Sredozemske morje še težko prizadeto zaradi sklepa angleške vlade, da ostane Sredozemsko morje zaprto za angleške trgovske ladje.

Mussolinijeva izjava je bila sporočena neposredno Rooseveltu po poslaniku Coloni. Ta izjava ter uspeh razgovora Philippsa v Rimu se smatra v diplomatičnih krogih kot znak lahkega popuščanja napetosti na Sredozemskem morju, ki ga pa v Washingtonu še nadalje zelo pozorno spremljajo.

Smatrajo, da je diplomatična izjava mnenj med ameriško in italijansko vlado v Rimu in Washingtonu nastala neposredno po sklepu angleške vlade

„Suez... Gibraltar...“

Italijanski tisk jasno piše, kaj Italijo boli in kaj hoče

Rim, 3. maja. Glasilo maršala Balba »Corriere Paganu« je objavilo srdit napad na Anglijo. To pa v zvezi s poročilom, da sta Anglija in Francija poslali znatne okrepitve v Egipt, Sirijo in Palestino. To je znamenje, pravi list, da so Angliji zapor Sredozemskega morja le še okrepili. Italijanske trgovske ladje so dnevno izpostavljene raznim neprijetnostim, ki ovirajo razvoj pomorske trgovine. Italijanski lastniki trgovskih ladij da morajo na nemških konzulatih plačevati koleke. To da je nevdružno, kajti Italija je velika in svobodna država, ki ima na Sredozemskem morju svoje življenjske interese in ki ne more trpeti, da bi bila tam neprestano izpostavljena nasiljem, ki jo žalijo. Cimboli bodo Angliji na Sredozemskem morju napeli lok, tembolj nestrpno bo italijanski narod pričakoval dneva, ko bo lahko zlomil okove, v katerih se sedaj nahaja.

Milan, 3. maja. Turinska »Stampa« objavlja zelo ostro napisan članek, v katerem pravi, da Italija zaradi tega ne more ostati nevtralna, ker bi to pomenilo, da je pozabila na to, da je vele-sila. Italijanski imperij ima važna prometna vprašanja, ki jih je treba rešiti. Angleški ukrepi v Gibraltarju in Suezju, ki italijanski pomorski promet ovirajo, so nevdružni. Italijanski imperij je danes tako rekoč izročen na milost in nemilost angleške vele-sile. To ne more večno trajati. Italija mora dobiti svobodne dohode do vseh velikih morij. To pa je nemogoče, dokler so vrata Sredozemskega morja pri Gibraltarju in pri Suezju za italijanski imperij zatvornica do velikih svetovnih morij in celo zapora za dohod iz Italija v njene kolonije. Italijanski narod je prepričan, da bo to krivično stanje v razdobju sedanje vojne razčiščeno.

Angleški „ukrepi“ v Sredozemskem morju

London, 3. maja. »United Press« v merodajnih krogih v Londonu odgovarjajo na vprašanja, kakšni so bili tisti »ukrepi«, ki jih je angleška vlada predpisala za plovbo svojih trgovskih ladij,

da je Anglija svojim ladjam 1. nasvetovala, da naj ne plovejo skozi Sredozemsko morje, ampak okrog južne Afrike in 2. da angleške in norveške ladje odsele ne pristajajo več v nobenem italijanskem pristanišču. Poleg tega so bili ti »ukrepi« tudi vojaškega značaja.

Rim, 3. maja. c. Havas poroča, da je bilo objavljeno, da odpotuje novi italijanski veleposlanik Dino Alfieri v Berlin dne 15. maja. Svoja poveljna pisma bo izročil Hitlerju še pred 20. majem.

V Aleksandriji in na Malti pripravljeni

Malta, 3. maja. AA. Reuter: Oblastva so odredila popolno zatemnitev na Malti od sončnega zahoda do vzhoda. To velja od drevi pa do pre-

o umiku zaveznih čet iz srednje Norveške. Tako mislijo diplomatični krogi v Washingtonu, ki naglašajo pomen sestanka med Mussolinijem in Phillipsom ter Sumnerjem Wellesom in knezom Colono.

Diplomatični krogi sklepajo, da predstavlja ta diplomatska posredovanja Amerike v sedanjih okoliščinah nadaljevanje načrta, ki ga je bila izdelala ameriška vlada na čelu z Rooseveltom že ob začetku sovražnosti.

Obveščeni krogi omenjajo, da je prinesel Sumner Welles ugodne vtise iz Italije o priliki svojega potovanja po Evropi in da je priporočal, naj se ohranijo dobri odnosi z najpomembnejšimi nevtralnimi državami v Evropi. Politika Roosevelta in politika ameriškega zunanjega ministra sta še nadalje ugodni za sodelovanje med nevtralnimi državami.

Če bi pa Italija sklenila stopiti v vojno na strani Nemčije, bi bil zakon o nevtralnosti razširjen takoj tudi na Italijo, kar bi imelo za posledico prekinitev trgovinskih odnosov med Ameriko in Italijo.

Učinkovitost zavezniške blokade bi postala s tem še večja.

Sumner Welles:

»Italija sedaj ne računa z možnostjo vstopa v vojno«

Po razgovorih Sumnerja Wellesa in sprejemu kneza Colone pri Rooseveltu se je smatralo, da je ameriška vlada mnenja, da se Italija ne nahaja neposredno pred vojno. Sumner Welles je odklonil izjavo k italijanskemu zadržanju napram vojskujočim se strankam, toda dejal je predstavnikom tiska, da zunanje ministrstvo še ni vzelo v pretes vprašanje opozoritve ameriških državljanih, naj zapuste Italijo.

To smatrajo posredno potrdilo poročil iz Rima, da je Mussolini izjavil amerškemu poslaniku Philippsu, da Italija sedaj ne računa z možnostjo vstopa v vojno.

klica. V pristojnih krogih izjavljajo, da je namen tega ukrepa, da se javnost navadi na zatemnjevanje.

London, 3. maja. t. Reuter. Iz Aleksandrije, ki je postala sedaj mnogo močnejše oporišče angleškega brodograja, kakor pa Malta, poročajo, da tamkaj vlada veliko vrvenje. Zunaj v pristanišču je zbrano angleško brodograje v velikem številu. Posadke so zasedle vsa protiletalska gnezda ob obali, tako, da je vse pripravljeno. Tudi obalno topništvo je dobilo posadke vojskega stanja. Vojaška letala so nehala letati, tako, da bi bila letala in moštvo pripravljena za vsak primer. Vsi dopusti so preklicani. Ustanovljena je bila tako imenovana »puščavska straža«, ki obstoji iz posameznih vojaških stražnic, ki so med seboj povezane s telefonom. Veriga teh stražnic sega od Nila skozi vso puščavo v libijske meje. Vojaštva samega v Aleksandriji ni mnogo videti.

Kairo, 3. maja. c. Angleško in francosko vojno brodograje je priplulo danes pred Aleksandrijo.

Zanimanje Italije za jugovzhod

Pariz, 3. maja. Tukajšnji »Temps« poroča iz Rima, da tamkaj v diplomatičnih krogih mnogo razpravljajo o italijansko-jugoslovanskih odnosih. Posebno zanima italijansko diplomacijo vprašanje trgovinskih pogajanj med Jugoslavijo in Sovjetsko Rusijo. Italijanski tisk, tako piše »Temps«, je v glavnem sicer odobral trgovinske pogajanja med Jugoslavijo in Sovjetsko Rusijo, z izjemo lista »Italia«, ki je nedavno objavil neprijazne članke. Prav tako odpravljajo v Rimu tudi vprašanje odnosov med Bolgarijo in Jugoslavijo. Posebej »Giornale d'Italia« zadnje čase objavlja daljša poročila o tem vprašanju in je en dopis njenega dopisnika v Sofiji vzbudil senzacijo. Tudi list zunanjeje ministra »Telegrafo« objavlja dolge članke iz Beograda,

iz nekaterih drugih listov pa je razbrati, da je zanimanje italijanske diplomacije za jugovzhodno Evropo veliko in da ima italijanski tisk posebno to nalogo, da izreka svarila na naslov jugovzhodnih držav, naj se nikar ne pustijo ujeti v angleško-francoske mreže.

Posvet Balkanske zveze v Ankarli

Rim, 3. maja. Stefani. Rimski listi poročajo iz Egipta, da je tamkajšnji list »Ahram« objavil poročilo iz Istambula, da bodo imeli generalni štati vseh štirih zaveznik Balkanske zveze v kratkem skupno zasedanje v Ankarli, kjer bodo razpravljali o skupnem nastopu proti vsakemu morebitnemu napadu.

Ankara, 3. maja. AA. Stefani: Nemški poslanik v. Papen se drevi odpelje iz Carigrada v Berlin.

Politični zapiski

Taka koncentracija bi bila brez pomena

Zagrebaški »Obzor« prinaša politični članek, ki se peča s prizadevanji nekaterih političnih krogov za koncentracijo vseh strank. Pravi pa, da gre v glavnem za radikale in demokrate, ki so ostali zunaj vlade, medtem ko so zemljoradniki stopili v vlado. JNS in hrvatski pravaši pa so že naprej odklonili vsak vstop v tako vlado. Nato list nadaljuje: »Resnica je, da bi bila brez vsakega pomena taka koncentracija strank, ki bi se tudi v vladi še vedno naprej prepirale ter druga drugo napadale. Zdi se nam, da so med Srbijanci osebne in strankarske razlike tako velike, da bi koncentracija ne bila mogoča niti tedaj, ko bi zašli v takšen položaj, kakršen je bil na Krfu. Nobenega dvoma ni, da je za vsako koncentracijo treba vsaj idejne istomiselnosti v glavnih vprašanjih. Podlaga današnje vladne politike je preureditev države na federativni podlagi, dalje sporazum s Hrvati ter uvajanje demokracije. Kdor tega temelja ne sprejema, bi bilo brez pomena, ko bi govorili o koncentraciji. To pravilno naglašajo belgrajsko »Delo«. Mi pa bi še dodali, da ima prav dr. Popović, ki pravi, da ni važno, da bi vse stranke stopile v vlado, pač pa je važno ljudsko mnenje in čutenje ter medsebojno zaupanje širokih ljudskih slojev. Za to pa naj bi prevzele pobudo vladne stranke. Danes mora ves narod sodelovati v politiki...«

O federaciji

»Hrvatski dnevnik« prvega majnika prinaša uvodni članek, kjer govori o polomu centralizma pri nas ter potem nadaljuje: »Kakor vidimo danes, ko je centralizem doživel polom, že prihajajo na dan dokazi za federacijo tudi s tiste strani, ki je nekdanj dvigala na Hrvate krik in vik, ko so zagovarjali federalistično misel. Centralizem danes nima resnega zagovornika. Vsi se izrekajo za federacijo. Vendar pa je v teh izjavah, kar ni v skladu s demokratičnimi načeli. Podlaga demokracije je spoštovanje ne le človekove veljave, temveč tudi veljave večjih skupin. Ni demokracije, kjer se kakemu narodu kot celoti ali pa posameznim krajem odreka pravica, da bi svoje razmere urejali po svojih potrebah ter v skladu z interesi celote. Demokracija namreč, če spoštuje individualnost, še ne pomeni atomiziranja, ker bi to bila anarhija.« Nato se članek peča z Grolovim stališčem glede ureditve posameznih krajev, kar je v nasprotju z načeli demokracije. Nato list nadaljuje: »Ni pa treba, da bi bila federacija vedno posledica demokratičnega načela. Če narod ne želi federacije, tedaj tudi demokratično načelo ne zahteva federacije. Tedaj je dovolj tudi široka samouprava. Taka široka samouprava pa mora biti in tudi mora biti tudi v federativnih enotah. Federativna ureditve države, kakršno zastopamo mi Hrvati, ne izključuje široke samouprave. Za zdaj še ni urejena srednja oblast med okrajem in banovino, kakor tudi še ni okrajnih in županijskih samouprav. V tem kratkem času od ustanovitve banovine Hrvatske seveda še ni bilo mogoče ustanoviti srednje oblasti v obliki županije, kaj šele županijskih in okrajnih samouprav. Toda tudi te samouprave bodo uvedene, kakor hitro bodo uvedene županijske oblasti. Hrvatska v svoji končni obliki ne bo centralistična, marveč samoupravna država. Sicer pa je to temeljna programatična naloga HSS.«

Odgovor dr. Zupanič

V zvezi s tistim Zupaničevim napadom v belgrajski »Politiki« na majniško deklaracijo, ki smo ga že zadnjič obsodili, nam zdaj sporoča g. dr. G. Gregorin, da je ž 31. majnika, 1. junija in 2. junija leta 1927 v »Slovenec« objavil svojo spomenico, ki jo je bil leta 1917 poslal angleški vladi v imenu »Jugoslovanskega odbora« v zvezi z majniško deklaracijo poslancev Jugoslovanskega kluba v dunajskem parlamentu. Tista spomenica Jugoslovanskega odbora je najboljši dokaz, kako je bil krivičen Zupaničev napad na majniško deklaracijo.

Za enotnost Vojvodine

Dne 2. majnika je v Bajmoku bilo zborovanje JRZ. Pred zborovanjem je imel madžarski senator Varadi sestanek z ožjimi pristajali madžarske stranke, ki jih je pozval, naj vstopijo v JRZ. Na zborovanju je senator Kosta Popović govoril o Vojvodini, ki naj pripade kot celota svoji matični Belgradu. Govoril je tudi o sodelovanju med Srbi in Hrvati. Minister Tomić je nato govoril o mednarodnem položaju, nakar je minister Bešlić govoril o notranji politiki ter omenjal občinske volitve, ki utegnejo v teh krajih biti velikanskega pomena. Nato pa je dejal: »Ne poslušajte tistih, ki zahtevajo cepitev Vojvodine. Ljudstvo v teh krajih se zaveda pomena enotnosti ter ne posluša znanih agitatorjev.« Nato so govorili še dr. Varadi, Deak in Rip.

Kaj bodo storili Nemci na Hrvatskem

Glasilo Nemcev na Hrvatskem »Slawonischer Volksbote« piše o občinskih volitvah na Hrvatskem ter pravi, da so te volitve za vse narodne Nemce velike važnosti, zlasti pa v tistih občinah, kjer žive Nemci pomešani s Hrvati, ali pa, kjer so Nemci v veliki večini. Ze zaradi selskih in drugih občinskih zadev — pravi nemško glasilo — je važno, da pridejo v občinske zastope delavni in zavedno nemški možje. »V občinah pa, kjer so docela nemške ali pa v njih prebiva nemška večina, je za ozirom na uredbo o prometu nepremičnin treba brezpogojno poskrbeti, da bo v občinskem odboru dosežena nemška narodna večina ter tako dobe narodno zavednega župana, ki je obenem tudi član komisije za promet ter prenos nepremičnin. Zato so izdana Nemcem tale navodila: V čisto nemških občinah in v občinah z nemško večino postavljajte nepolitične liste z narodno zavednimi kandidati. Drugod pa si morajo nemški volivci prizadevati skleniti volilni sporazum s tisto stranko, ki ima največ upalnih, ter naj primerno število nemškega prebivalstva pristopi k tisti stranki. Okrožni vodje, načelniki krajevskih skupin, tajniki in pa blagajniki Kulturbunda pa ne morejo kandidirati, ali pa morajo poprej, preden kandidirajo, odložiti ta svoj mandat v Kulturbund.«

Zoper brezimne ovadbe

Zdi se, da se je tudi v Vojvodini razpasla grda in nepoštena razvada brezimnih ovadb. Ban donavske banovine je namreč izdal razglas, ki pravi: »Ker zadnje dni prihaja mnogo brezimnih ovadb na naslov g. bana, opozarjamo meščanstvo, da nepodpisanih ovadb nihče ne bo prevzemal v pretres.«

Nova organizacija poštne ministristva

Belgrad, 2. maja. Minister za pošto, brzojav in telefon je izdal uredbo o organizaciji ministristva za pošto, brzojav in telefon ter jo je predložil v odobritev ministristvu. Uredba, ki ima namen vsestransko izboljšati pošto, brzojavno in telefonsko službo v naši državi, ima več važnih odredb in določil.

Tako med drugim določa ustanovitev vrhovnega poverjeništvu s potrebnim številom poverjenikov in tehničnih poverjenikov v samem ministristvu. Vrhovno poverjeništvu bo vodil vrhovni poverjenik, ki mora biti uradnik III. skupine 1. stopnje ter bo moral biti predhodno vsaj 5 let poverjenik, načelnik ali pa ravnatelj poštnega ravnateljstva. Poverjeniki in tehnični poverjeniki bodo postavljeni v III. skupino 2. stopnje. Število poverjenikov in tehničnih poverjenikov v uredbi sami ni določeno ter je njihovo imenovanje prepuščeno resornemu ministru. Vrhovni poverjenik bo zastopal tudi ministristvo pomočnika.

Vrhovno poverjeništvu bo nadzorovalo delo v poštah ravnateljstvih in drugih p. t. t. ustanovah, nadzorovalo bo nadalje delo poverjenikov v posameznih poštah ravnateljstvih, pregledovalo in revidiralo kazenske spise, ki se nanašajo na kaznjiva dejanja iz koristiljublja, vodilo bo pregled kaznivih dejanj v p. t. t. službi ter bo določalo način in sredstva za njihovo pobijanje. Ugotavljalo bo nadalje delovna mesta in število osebja v poštah, brzojavno-telefonskih ustanovah, pripravljalo in proučevalo načrte zakonov, uredb in pravilnikov ter dajalo o njih svoja mišljenja. Vrhovno poverjeništvu bo končno proučevalo vsa vprašanja strokovne in tarifne politike in vse ukrepe, ki so potrebni za izboljšanje pošte, brzojavne in telefonske službe. Imelo bo svoj preiskovalni odsek, odsek za študij in komercialno-tarifni odsek.

Po novi uredbi bo ministristvo imelo še nadalje pet oddelkov. V ministristvu samem bo nadalje poseben poštno-brzojavno-telefonski svet kot posvetovalni organ ministru, ki se bo moral sestati vsaj štirikrat na leto. Ta svet je sicer že tudi dosedaj, vendar se pa do lanske jeseni ni sešel polnih osem let. Člani tega sveta so: ministrov pomočnik, vrhovni poverjenik, načelniki, poverjeniki in tehnični poverjeniki ministristva. Člani sveta so tudi ravnatelji posameznih poštah ravnateljstev, ki jih bo pozival na sejo resorni minister, kadar bo to smatral za potrebno. Ravnatelji bodo pozvani na sejo omenjenega sveta vsaj enkrat na leto. Poštno-brzojavno-telefonski svet bo predvsem razpravljal o izdelavi proračuna, zakonskih načrtov, uredb, pravilnikov in podobno.

Po novi uredbi se bo v ministristvu ustanovila tudi knjižnica, poštno-brzojavno-telefonski muzej ter bo potem, ko bo uredba o organizaciji poštne ministristva stopila v veljavo, to ministristvo pričelo izdajati tudi svoj uradni list »Poštno-brzojavno-telefonski vestnik«.

Člen 19. nove uredbi določa, da bodo poštni ravnatelji imeli odsele tudi svoje pomočnike. Minister bo lahko pooblastil poštne ravnatelje, da bodo za svoje področje izdajali odloke glede službenih odnosov slug, zvanikov, uradniških pripravnikov in uradnikov X. in IX. skupine. Samo upokojitve bodo še nadalje zadržane za resornega ministra. Uredba nadalje določa, da bodo posamezni poštni ravnatelji lahko odločali glede dobav do vrednosti 100.000 dinarjev.

Podoben vrhovnemu poverjeništvu se bodo tudi pri ravnateljstvih ustanovili sveti ravnateljstev, v katerem bodo: poštni ravnatelj, njegov pomočnik, poverjenik in predstojniki oddelkov. Potrebno število poverjenikov, ki bodo morali biti višji uradniki do IV. skupine 1. stopnje, bo imenoval poštni minister, predprijemi bodo pa neposredno poštne ravnatelji. Njihove dolžnosti bodo približno iste, kakor poverjenikov v ministristvu. Razpravljali bodo predvsem o osebnih zadevah ter važnejših dobavah.

Državne pošte se bodo po novi uredbi razvrstile od I. do VI. razreda. Člen 29. imenuje sedanje pogodbenice pošte »državne razredne pošte«, ki jih bodo tudi v bodoče vodili pogodbeni postarji in poslovalci. Nova uredba omenja tudi pokojniški sklad postarjev in poštah poslovalcev, ki je s 1. majem t. l. stopil v veljavo. Člen 33. določa, da se bodo na državnih poštah I. razreda postavljali tudi pomočniki upravnikov. Imenoval jih bo poštni ravnatelj.

V novi uredbi je važna tudi določba § 36, ki določa, da se sprejem in dostava poštah pošilk v širšem dostavnem področju vrši po selskih pismonoskih, ki so pogodbeni uslužbenci ter se bodo postavljali na podlagi natečaja. Pogodbeni pismonoske se bodo na ta način sprejemali iz samega poštnega okolišča, ki ga dobro poznajo, kar je vsekakor poždraviti. Pismonoske bodo pravtako socijalno zavarovani, kakor ostali državni uslužbenci ter bodo od države prejemali obutev, s posebnim pravilnikom jim bo pa zagotovljena tudi pokojnina. Sedanjí vsaki pismonoski se bodo uporabljali za notranjo službo na poštah.

Po novi uredbi bodo lahko služili v samem ministristvu V., VI. in VII. skupine po § 45. toč. 2. urad. zakona samo v primeru, če bodo pred tem najmanj tri leta službovali v kakem poštnem ravnateljstvu. Uradniški pripravnik sploh ne bo mogel začeti svoje kariere v ministristvu pa tudi ne na poštah ravnateljstvih, razen arhitektov. Tudi sluge ne bodo mogli služiti v ministristvu pa tudi ne na ravnateljstvu, če ne bodo imeli vsaj 15 let službe v poštah stroki. V službo zvanikov, sluge ali dnevnicaarja tudi ne bo mogel biti sprejet nihče nad tri-

Ponedeljek in petek brezmesna dneva v vsej državi

Nova uredba ureja varčevanje z mesom in moko pod hudo kaznijo

Belgrad, 3. maja. M. Kakor smo že poročali, je vlada že dalj časa pripravljala uredbo o varčevanju z živilskimi potrebščinami. Uredba je sedaj že izdelana ter bo prihodnje dni objavljena v »Službenih novinah«.

Uredba ureja v naši državi brezmesne dneve ter določa, da sta brezmesna dneva v državi ponedeljek in petek. Po tej uredbi je te dneve prepovedano klati govedo, teleta in svinje. Ta prepoved pa ne velja za klanje živine, ki je namenjena za izvoz. V ponedeljek in petek bo nadalje prepovedana prodaja svežega govejega in svinjskega mesa. Te dneve restavracije, javne kuhinje in drugi gostinski obrati ne bodo smeli pripravljati jedil iz govejega, teletjega ali svinjskega mesa. Uredba nadalje določa, da je klanje in prodaja zaklanih prašičev, mlajših od 6 mesecev, prodajanje njihovega mesa, kakor tudi uporaba tega mesa v restavracijah, javnih kuhinjah dovoljena samo ob nedeljah in četrkih. Uredba nadalje določa, da bo v vsej državi prepovedano klanje telet izpod enega leta. Prav tako bo prepovedano klanje vsake vrste breje živine.

Po tej uredbi bo minister za trgovino in industrijo v sporazumu s kmetijskim ministrom in

deset let starosti. Važna je tudi določba v novi uredbi, po kateri se bodo zopet lahko sprejemale v poštno-brzojavno-telefonsko službo na položaje po točki 1. § 45. zak. t. j. z malo maturo. Za ženske z veliko maturo pa ostane še nadalje v veljavi omejitev, ki jo je uveljavil finančni zakon v prejšnjih letih in ki določa, da število žensk v poštno-brzojavno-telefonski službi ne sme presegati 25% vseh poštah uslužbencev. Uredba tudi določa, da se bodo za pisarniške zvaniknike mogle sprejemati v službo samo ženske, kar velja tudi za dnevnicaarje, ki opravljajo dolžnosti zvanikov.

Uredba končno določa ustanovitev posebnega sklada za zidanje stanovanjskih hiš za poštne uslužbence.

Knez - namestnik Pavle na razstavi madžarskih slikarjev v Belgradu

Belgrad, 3. maja. m. Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle je danes obiskal razstavo madžarskih sodobnih slikarjev v umetniškem paviljonu Cvijete Zuzorič. Knez namestnik je prišel v umetniški paviljon v spremstvu adjutanta polkovnika Milana Kerekovića in ordonančnega častnika Zeraja. Pri vstopu v umetniški paviljon ga je sprejela in pozdravila grofica Eva Almasy Teleki, ena iniciatorov te prireditve. Dalje so ga sprejeli madžarski poslanik Bakacz Bessenyi, ravnatelj Društva lepih umetnosti iz Budimpešte Velinko ter osebje tukajšnjega madžarskega poslanstva.

Nj. kr. Vis. knez namestnik je ostal na razstavi nad pol ure ter si ogledal vse razstavljene

Razveljavljen odlok

Belgrad, 3. maja. m. Minister za trgovino in industrijo je razveljavil odlok, po katerem so doslej morali državni in banovinski uradi tiskati vse svoje uradne listine v državnih ali pa banovinskih tiskarnah.

Hrvatska opera v Belgradu

Belgrad, 3. maja. m. V belgrajski operi je bila sredi praznovanja Zrinjskega in Frankopana. Ob tej priliki je opera uprizorila Zajčevu opero »Nikola Šubić Zrinjski«. Slavnostni predstavi je prisostvoval tudi zastopnik kralja, artiljerijski polkovnik Dragan Klajić, pobočnik kralja. Od članov kraljevske vlade pa so bili navzoči: gradbeni minister dr. Krek, zunanji minister dr. Marković, minister za trgovino in industrijo dr. Andrej in minister za pošto, brzojav in telefon dr. Torbar.

predmete. O razstavi madžarskih umetnikov se je izrazil zelo laskavo.

Madžarski pevski zbor v Belgradu

Belgrad, 3. maja. m. Kulturni stiki med Belgradom in Budimpešto postajajo vse tesnejši. Kakor znano, je zdaj v Belgradu odprta razstava najboljših sodobnih madžarskih slikarjev. Prihodnje dni bo pa dopotoval v Belgrad najboljši madžarski pevski zbor »Budai Delarde« ter bo priredil v Belgradu koncert 11. maja. Omenjeni madžarski pevski zbor s svojim prihodom v Belgrad vrača obisk belgrajskemu pevskemu zboru »Stanković«, ki je pred kratkim koncertiral z velikim uspehom.

Spomeniški odbor za spomenik kralja Aleksandra v Zvezdi

Ljubljana, dne 3. maja 1940. Danes ob 18 je bila v posvetovalnici magistrata seja odbora za postavitev spomenika viteškemu kralju Aleksandru Zedinitelju. Sejo je vodil predsednik odbora g. dr. Pipenbacher, zapisnik je pa vodil tajnik g. Janko Pozgačnik.

Na dnevnem redu je bila razprava o poročilu ožjega odbora in razsodišča o prostoru za spomenik in pa služajnosti.

V daljšem govoru je predsednik g. dr. Pipenbacher podal zgodovinski razvoj vseh priprav za spomenik in njegovo postavitev. Omenil je, da je imela mestna občina ljubljanska od komisije ogleda naprej vedno pomisleke proti temu, da bi se spomenik postavil v Tivoliju in je zato mestna občina sporočila odboru, da dovoli postavitev spo-

menika v Tivoliju pod pogojem, da spomenik takoj z odkritjem preide v last občine, odbor pa naj položi kavicjo 100.000 din za prestatitev, katero bi izvršila občina. Razsodišče je zato sprejelo odločitev, da odstopa od sklepa, da se postavi spomenik v Tivoliju. Ta sklep je bilo treba danes sprejeti na seji širšega odbora in bo tako spomenik stal v Zvezdi.

Razprave na predlog g. dr. Ravniharja ni bilo in je bil sklep ožjega odbora in razsodišča sprejet brez debate. Pri glasovanju se je izkazalo, da je ves širši odbor soglasno za predlog ožjega odbora in razsodišča.

Po služajnosti je predsednik g. dr. Pipenbacher zaključil sejo širšega odbora, nakar se ia vršila seja ožjega odbora in razsodišča.

Kongres odvetniških pripravnikov

Belgrad, 3. maja. m. Odvetniški pripravniki bodo imeli v Belgradu 5. in 6. maja kongres, na katerem bodo razpravljali o izboljšanju socialnega in gospodarskega položaja odvetniških pripravnikov.

Poljski narodni praznik

Belgrad, 3. maja. m. Ob 149. obletnici poljskega preporeda ter obletnice objave poljske ustave dne 3. maja 1791 je bila danes v cerkvi Kristusa Kralja služba božja, kateri so prisostvovali poljski poslanik na našem dvoru Roman Dembicki, francoski poslanik na našem dvoru Brugiere, člani jugoslov.-poljske lige, francoski angleški vojaški atašeji ter tukajšnja poljska kolonija.

Ponesrečen splav na Savi

Zagreb, 3. maja. b. Davi okrog pol 8 bi se bila skoraj zgodila na Savi hujska nesreča. Po reki je plaval velik splav z nekoliko splavarji iz Slovenije, ki niso poznali reke pri Zagrebu ter so z vso močjo udarili ob pilot mostu, ki je splav razbil na dva dela. Več splavarjev je skočilo v vodo, drugi del pa je bil prisiljen ostati na splavih. Savski čuvaji so priskočili splavarjem tekoj na pomoč in rešili ljudi, tako da ni bilo večje nesreče.

Upravna Save

Zagreb, 3. maja. b. Izdelan in odobren je načrt za uravnavo Save od Jesenic na Dolenjskem do hrvatskega Zitnjaka. Banovina Hrvatska je nabavila v Nemčiji velik bager za kopanje rečne struge. Za uravnavo Save je odobren kredit 11 in pol milijona din, tako da je verjetno, da bodo končno začeli z uravnavo Save tudi na Hrvatskem.

»JNS — izrabljeni kanoni«

Split, 3. maja. m. V Splitu je bil sestanek banovinskega odbora JNS za banovino Hrvatsko. Na sestanku sta v glavnem govorila podpredsednik Jovo Banjanin in glavni tajnik dr. Kramer. Jovo

Banjanin se je v svojem govoru obširno pečal tudi s sedanjim sporazumom s Hrvati ter je predvsem iskal in poudarjal njegove negativne strani. Kritiziral je tudi postopanje oblasti v banovini Hrvatski.

Split, 3. maja. m. Ob vrnitvi iz Dubrovnika se je v Splitu ustavil glavni tajnik HSS dr. Juraj Krnjević ter je v hotelu »Ambasador« sprejel več delegacij iz Splita in okolice. Med drugim je sprejel tudi časnikarje, katerim je na njihovo vprašanje, kaj misli o konferenci JNS, ki je bila v Splitu, odgovoril: »To so izrabljeni kanoni, generali brez vojske, o katerih sploh ni vredno govoriti.« Z večernim vlakom se je dr. Krnjević odpeljal v Zagreb.

Zagrebaške novice

Zagreb, 3. maja. b. Ban banovine Hrvatske dr. Subašić je imenoval mestne občinske svetnike v Bjelovaru in Petrinji.

Zagreb, 3. maja. b. Danes dopoldne so imeli daljšo konferenco dr. Maček, ban dr. Subašić, podpredsednik HSS inž. Košutić, glavni tajnik HSS dr. Krnjević, bivši narodni poslanec za mesto Zagreb dr. Reberšak, dosedanjí mestni komisar zagrebaški Mate Starčević in glavni ravnatelj zagrebaške hranilnice Rudolf Erber.

Zaradi pokojninskega zavarovanja zasebnih nameščencev v Dalmaciji

Split, 3. maja. b. Sredi se je bila seja izvršilnega odbora Pokojninskega zavoda v Dalmaciji, na kateri so sklenili, da se odposlje posebna delegacija delodajalcev in nameščencev v Zagreb, da pri merodajnih činiteljih posreduje, da se rešijo razna vprašanja, ki se nanašajo na pokojninsko zavarovanje privatnih nameščencev v Dalmaciji. Delegacija odpotuje nocoj v Zagreb.

SDS pri občinskih volitvah

V Zagrebu je 1. majnika zasedal glavni odbor SDS za Hrvatsko. Tajnik Kosanović je po govoru predsednika stranke ministra dr. Budisavljevića govoril o občinskih volitvah ter dejal, da bi SDS pri teh volitvah nastopila v vseh občinah, kjer ima svoje pristaje. Kjer pa so mešani prebivalci, bo postavila skupne liste SDK. To je že sklenjeno, dasi volitve niso politične, zato, da pride do izraza misel, ki preveša SDS in SDK. Na zborovanju je spregovoril o pomenu SDK tudi podpredsednik HSS Košutić. Dne 2. majnika pa je bil sestanek vodstva SDK v Zagrebu, kjer so sklepali o občinskih volitvah.

Srbi in občinske volitve

»Nova Srpska Riječ« v Zagrebu prinaša članek o občinskih volitvah ter pravi: »Z razpisom občinskih volitev na Hrvatskem so postavljeni pred posebno nalogo. Zdj se jim nudi prilika, da pokažejo, da njihovo geslo za zbiranje Srbov ni prazna beseda ter da strnjene vrste dokažejo, da »predstavnik« Srbov niso tisti, ki so postavljali komisarje ter razpuščali občinske odbore, s čimer je bilo konec tisto malo narodnih svobodštin, ki so jih imeli. Srbi bodo pri teh volitvah imeli priliko pokazati, kaj pomeni geslo »Srbi na okupu«, ter dokazati njegovo vsebino.«

Zemunska vremenska napoved: Toplejše vreme, pretežno oblačno, ponekod burja. Tu pa tam dež v večji severni polovici.

Zagrebaška vremenska napoved: Nestalno, oblačno in vetrovno.

Nov vojaški položaj na Norveškem

Angleži so izpraznili vso Norveško južno od Trondhjema - Pojasnila Chamberlaina

Nemška poročila

Berlin, 3. maja. AA. DNB: Nemška vrhovna komanda poroča: Nemške operacije na Norveškem na ozemlju med Oslom in Trondhjemom so se pretvorile v uspešne borbe. Angleške čete zapuščajo brez glave in v popolnem razsulu ozemlje okoli Andalsnesa. Naše čete so zajele nepregledne količine zalog pri Dombaasu. Prvi oddelki nemških čet se nahajajo že 40 km jugovzhodno od Andalsnesa, kjer so zajeli 300 Norvežanov, ki naj bi s svojim odporom zavarovali umik angleških čet. Radi teh dogodkov je poveljnik norveških čet v teh krajih ponudil kapitulacijo in zapovedal svojim četam, da ustavijo vsak odpor. Železniška proga med Dombaasom in Ulsbergom, južno od Trondhjema, ki je popolnoma v nepokvarjenem stanju, se v vsej svoji dolžini nahaja v nemških rokah.

Naše čete, ki so napredovale iz Bergena v vzhodni smeri, in čete, ki so napredovale od Osla v zapadni smeri, so se združile na železniški progi Bergen. Število ujetnikov stalno raste, prav tako pa se tudi vojni plen vedno viša.

Pri Narviku in Trondhjemu ni bilo posebnih dogodkov.

Nemško letalstvo je po določenem načrtu nadaljevalo svoje napade v prostorih, kjer se izkrcava sovražnik. Pri Narviku so bile borbe s sovražnimi baterijami. Pomorskim silam sovražnika je prizadela znatna škoda. Neka sovražna križarka je bila zadeta na krmi in je na ladji nastal požar. Potopljena je bila angleška trgovska ladja, 6 drugih ladij pa je bilo hudo poškodovanih. Nemci so zbili tudi šest angleških letal. Na zapadni fronti ni bilo posebnih dogodkov.

Nemške čete, ki se pomikajo iz Osla v severnozahodni smeri, so zaslele dosti novega prostora in prišle do Sonjefforda v pokrajini Waldres. V tej pokrajini so nemške čete zajele 300 častnikov in 3200 vojakov 4. angleške divizije, ki je kakor znano kapitulirala. Razen tega so nemške čete zaslele bogat plen 290 konj, 85 strojnih pušk in treh gorskih topov.

Velik katoliški kulturni delavec

Te dni je umrl v Budimpešti p. Bela Bangha, član Jezusove družbe, ki je postal znan tudi med Slovenci po predavanju, ki ga je imel na zadnjem evharističnem kongresu v Ljubljani. Bela Bangha spada poleg pokojnega škofa Prohaszke, Antona Schütza in Tihamera Totha, ki tudi že počiva v Bogu, med preporoditelje ogrskega katoličanstva dvajsetega stoletja. Njegova smrt ni hudo prizadela samo ogrskih katoličanov, ampak ves ogrski narod, ki ga šteje med svoje najboljše kulturne delavce v času, ko padajo najvažnejše odločitve za bodočnost vseh narodov. Bil je človek velikega mesta in je v Budimpešti prebil trideset let tako dušnopastirskega, kakor prosvetnega in literarnega dela. Je pa veliko potoval tudi po svetu in zaslovel kot pisatelj esejist v vseh katoliških krogih Evrope in Amerike. Njegovo najtrajnejše in najznačilnejše delo je revija »Magyar kultura«, ki jo je ustanovil še pred vojno leta 1912 in je okoli nje zbral vso ogrsko katoliško inteligenco. Potem se je trudil za katoliško časopisje, predvsem za dnevnik. V zadnjih letih minule svetovne vojne je zbral za to podjetje 10 milijonov kron, ki jih je pa rdeči režim zaplenil. Kakor hitro je bil ta režim strmoglavljen, se je pater Bangha vnovič lotil dela in septembra 1919 je izšel katoliški dnevnik z drugimi rednimi publikacijami, ki vse lepo uspevajo. V katoliškem svetu je najbolj znan po svoji delavnosti za Marijanske kongregacije, katerim je dajal plodovite pobude, ki so rodile sad vsepovsod, kjer ta organizacija obstoja. Veliko je tudi pridigoval in imel predavanja za predavanjem pa duhovne vaje. Zadnje delo, ki ga je zasnoval, je bilo zamišljeno kot velika katoliška enciklopedija pod naslovom »Svet in nadsvet«, ki naj bi prinašala članke v madžarskem, nemškem, italijanskem, poljskem, slovaškem in hrvaškem jeziku. P. Bangha je bil eden najbolj delovnih voditeljev Katoliške akcije in pravi organizatorični genij.

Nemci v Andalsnesu

Berlin, 3. maja. t. Današnje vrhovno vojno poročilo pravi: Odkar so angleške čete izpraznile vso pokrajino okrog Andalsnesa in tudi mesto samo, ki se nahaja sedaj v nemških rokah, nemške čete hitro nadaljujejo z očiščenjem ozemlja na vsem tem prostoru. Norveške čete se vdajajo, polagajo orožje in je demobilizacija norveške armade posebno v zahodnem delu Norveške zelo hitra.

Severno od Trondhjema je bil sovražnik miren.

Severno in jugovzhodno od Narvika so se sovražne čete počasi približevale našim postojankam. Toda naši so sovražne napade odbili.

Nemška letala so v Skagerraku uničila dve sovražni podmornici. Nadalje so naša letala sestrelila dve angleški lovski letali. Ena angleška matična ladja za letala in en sovražni rušilec sta bila zadeta od bomb. Dne 2. majnika so naša letala vrgla bombe na angleško križarko in jo poškodovale. Nadaljni napad naših letal je veljal angleškim prevoznim ladjam in sta bili dve potopljena.

Nasprotno letalstvo je napadlo nekatera letališča na Norveškem in na Danskem. Škode ti napadi niso povzročili nobene.

Tudi iz Namsosa

Rim, 3. maja. AA. Stefani: Listi posebno poudarjajo vest iz Stockholma, da so se zavezniške čete izselile tudi iz Namsosa in ga zapustile.

Stockholm, 3. maja. AA. DNB: Zdi se, da se potrjujejo vesti, da so Angleži zapustili tudi Namsos. Tujkajni list »Afton Bladet« poroča iz Aronga, da so zavezniški vojniki bojišče pri Namsosu. Angleške čete so baje že preteklo noč naglo zapustile mesto in se vkrcale na ladje. Ulice v Namsosu so bile ves dan polne čet, ki so korakale k pristanišču, odkoder so se s čolni prevajale na bojne ladje izven luke. Nemški letalci so bombardirali pristanišče in pomole, ter jih popolnoma razbili. List poudarja, da je umik Angležev povzročil med Norvežani mučen vtis.

London, 3. maja. t. Reuter. Vojno ministrstvo uradno poroča, da so zavezniške čete zapustile Namsos snoči. Pri tem niso trpeli nobenih izgub.

Nemški plen

Rim, 3. aprila. b. Dopisnik agencije Stefani poroča, da so Nemci ujeli 10.000 norveških vojakov, zaplenili 80 lokomotiv, na stotine vagonov in avtomobilov, 4 vlake, polne vojnega materiala in na tisoče galon bencina. Po železniški progi Dombaas-Romsdal Nemci pošiljajo nove okrepitve proti severu.

Angleška poročila

London, 3. maja. t. Angleški radio poroča, da borbe na Norveškem še trajajo in da so posebno hude v Osterdalski dolini. Nemška letala so danes ves dan napadala angleške postojanke v Namsosu in Narviku. Toda prav tako so tudi angleška letala z uspehom bombardirala nemške postojanke v okolici Narvika. V Osterdalski dolini se borijo sedaj Norvežani, ki so dobili precej protiletalskih topov in se z uspehom branijo. Zasedli so utrjene postojanke južno od Rørosa in tamkaj skušajo zaustaviti nemško napredovanje v smeri proti Tolca in Tynset.

London, 3. maja. AA. Reuter: Angleško zrakoplovno ministrstvo poroča, da angleška letala še naprej pritiskajo na sovražna letališča na Norveškem in Danskem. Včeraj so angleška letala bombardirala dvakrat letališče v Stavangerju, ponoči pa so hudo napadala letališča v Alborgu in Fornebu. Pri ponočnih poletih se je v Severnem morju spopadalo angleško letalo z nemškim vodnim letalom blizu otoka Morderneja in ga potopilo. Angleški letalci pri tem niso imeli izgub.

London, 3. maja. AA. Reuter: Izve se na uradnem mestu, da je bilo o priliki bombardiranja velikega letališča na Danskem v Salten Laslo uničenih okrog 20 nemških letal, ki so bila na letališču. Angleška letala so priletela od vzhoda in metala svoje bombe na letališče in na gozd okrog letališča. Opazili so zadetke, zaradi katerih je nastal ogenj na treh koncih gozda. Med bombardiranjem niso opazili niti enega sovražnega letala, vendar pa je sovražna strojnica neprestano streljala na letala, vendar pa nobeno britansko letalo ni bilo zadeto. Podobne uspehe so dosegla tudi letala pri drugem napadu. Obramba letališča ni bila uspešna in so se vsa angleška letala vrnila na svoja oporišča.

Uradno poročilo o delovanju angleškega letalstva

V današnjem uradnem sporočilu navaja zrakoplovno ministrstvo, da je bil dosedaj aerodrom v Stavangerju 16 krat napaden, pri čemer so bile napadene tudi vodnoletalske baze v neposredni bli-

žini. Na letališče Alborg na Danskem je bilo dosedaj izvršenih 6 napadov, dočim so bila letališča v bližini Osla bombardirana dosedaj 5 krat.

London, 3. maja. AA. Reuter: Admiraliteta je danes izdala uradno poročilo, ki pravi med drugim:

Ponosni smo na svoje pomorsko letalstvo. Izdali smo pohvalno naredbo, ki izreka priznanje izredni hrabrosti in veliki vztrajnosti britanskega pomorskega letalstva pri operacijah na Norveškem.

Naredba pravi dalje, da je angleško pomorsko letalstvo prizadejalo sovražnemu letalstvu, ki je napadalo zavezniške čete in ladje velike izgube. Obenem je pomorsko letalstvo uspešno napadalo važna nemška oporišča in nemške transportne in pomožne ladje.

Od 24. aprila zvečer je naše pomorsko letalstvo krepko podpiralo operacije naše vojske na kopnem in se uspešno borilo s sovražnikom, ki je bil ne samo številčno močnejši, ampak je imel tudi to prednost, da so bila njegova oporišča v bližini. Samo pri operacijah te vrste je angleško pomorsko letalstvo uničilo 10 sovražnih letal, mnogo jih je pa poškodovalo.

V četrtek, dne 25. aprila je naše pomorsko letalstvo izvedlo krepke napad na sovražna oporišča in na sovražne ladje v okolici Trondhjema. V Vernesu je britansko pomorsko letalstvo razslojalo na letališču. Uničilo je dva velika sovražna jadra tri velike lope in poškodovalo druga pomornika na tem letališču in uspešno prestalo boj z 10 velikimi sovražnimi vodnimi letali. Pred Trondhjemom je naše vojaško letalstvo uničilo dve sovražni tankovski ladji, potem je pa uspešno napadlo celo vrsto drugih sovražnih ladij.

Dne 28. aprila je naše pomorsko letalstvo izvedlo nov napad na Vaernes in uničilo še ostale lope na letališču in več sovražnih letal, pripravljanih za odlet. V boju s sovražnimi vodnimi letali smo spet dosegli odlične uspehe: zbili smo nadaljnjih pet sovražnih letal. Tako obsežnih in tako uspešnih pohodov, si seveda ne moremo predstavljati brez izgub.

Chamberlain razlaga, zakaj so se zavezniški umaknili

V četrtek je imel v spodnji zbornici svoj že dolgo napovedani govor ministrski predsednik Chamberlain. V svojem govoru je razčlenil položaj na norveških bojiščih ter dal tudi z angleške strani nekatera pojasnila o napetosti, ki je zavladovala na Sredozemskem morju.

Na Norveškem

Glede Norveške je dejal, da je Anglija pred enim mesecem sprejela sklep, da pošlje majhne oddelke svoje armade, ki naj zasedejo nekatera pristanišča na zahodni obali južne Norveške. Ta sklep pa je bil sprejet samo za primer, ako bi Nemčija kršila norveško nevtralnost in bi Norveška sama prosila Anglijo za pomoč.

Medtem pa so Nemci dolgo in pozorno pripravljali svoj napad proti neoboroženemu norveškemu narodu. Že nekaj mesecev smo vedeli, je rekel Chamberlain, da Nemci pripravljajo svoje prevozne ladje po baltiških pristaniščih in je bilo jasno, da so že tedaj mislili na napad na skandinavsko državo. Toda ni bilo mogoče v naprej vedeti, na koga bo Nemčija najprej udarila. Anglija je bila mnenja, da je neupadna pogodba med Dansko in Nemčijo in nevtralnost Norveške zadostno jamstvo, da sta ti dve državi varni pred kakršnim napadom. Danska in Norveška Anglije tudi obvestili nista o kakršnem pretečenju napadu, ki ga niti najmanj nista pričakovali. Napad na Norveško se je začel 7. aprila in ko so zavezniški dobili poročila, da močne nemške pomorske sile plovejo proti Norveški, sta Francija in Anglija še isti večer poslali nekaj ladij, križark in torpednih rušilcev na visoko morje, da izvejo sovražnika na boj. Naslednji dan je bila na morje poslana prva velika skupina velikih križark s spremstvom. 9. aprila so Nemci zasedli Dansko in se izkrcali v Oslu, Stavangerju, Bergenu in Trondhjemu.

Umik

Nato je Chamberlain dal še enkrat pregled vseh dogodkov na morju in opisal bitke, ki so se razvijale v prvih dneh, predvsem v Skager Raku in Kattegatu. Nato je prešel na dogodke na suhem. Angleške čete so se izkrcale na Norveškem dne 14., 16. in 18. aprila. Čez nekaj dni so prišle tudi francoske čete. Zavezniški so si stavili nalogo, da skušajo mesto, pristanišče in fjord Trondhjem Nemcem odvzeti z istočasnim napadom s severa in juga. Toda ta poskus se ni posrečil. Nemci so kljub delovanju zavezniškega brodoma in letalstva spravili na Norveško številne čete in veliko modernega orožja, med njimi tanke in topove težkega kalibra. Zaradi tega smo morali opustiti načrt, da zavzamemo Trondhjem od juga. Umaknili smo svoje čete z bojišč južno od Trondhjema in tudi iz fjorda Andalsnesa. Vkrcaje naših čet je šlo gladko izpod rok, tako da nismo izgubili niti enega moža. Imam upravičene razloge, da naše izgube v teh bitkah južno od Trondhjema, kjer smo se umaknili premoči, niso v razmerju z obsežnostjo našega tamkajšnjega vojaškega nastopa. Čeprav nismo mogli zavzeti Trondhjema, sem prepričan, da bomo drugod dosegli uspehe. Vem, da so Nemci računali, da bodo tudi na Norveškem tako lahko napredovali kakor na

Zato se moramo z obžalovanjem in priznanjem spomniti posadk šestih naših letal, ki se niso vrnila na svoja oporišča. To so pa tudi vse izgube našega pomorskega letalstva od začetka nemškega napada na Norveško pa do danes. Sovražnik je v tem času izgubil najmanj 20 enot, mnogo drugih pa je poškodoval ogenj iz naših protiletalskih ladijskih topov.

Norveška poročila

Štab norveškega vrhovnega poveljstva, dne 3. maja: AA. Norveška agencija poroča, da je norveška vlada poslala mednarodnemu rdečemu križu noto, da se je v sredo že v tretjič ponovilo, da je nemško vojaško letalstvo obstreljevalo s strojnimi norveške bolniške ladje. Nota pravi, da so Nemci pri tem ranili več bolničarjev in bolničark. Norveška vlada poziva mednarodni Rdeči križ, da pozove nemško vlado, da prepove svojem vojaštvu napade na bolniške ladje in splah na transportne ranjencev.

Norvežani so pri Rørosu

Stockholm, 3. maja. AA. Havas: Norveške čete so zasedle položaje južno od Rørosa, da bi onemogočili Nemcem zasesti Tynset in Tolea. Norveške čete se nahajajo sedaj v boljšem položaju ter se prebivalstvo, ki je zapustilo Røros, ponovno vrača v mesto.

Francoski uspehi in izgube

Pariz, 3. maja. b. Včerajšnje poročilo francoskega ministrstva vojne mornarice je objavilo torpediranje nemške podmornice v Severnem morju. Istočasno poroča vojno ministrstvo, da je nek francoski rušilec bil precej težko poškodovan in da je neka vojna ladja zadela v Severnem morju na mino in se potopila.

Kralj Haakon spet ušel smrti

Stockholm, 3. maja. b. Kakor se izve, sta se kralj Haakon in njegova vlada nahajala v okolici Molde baš v trenutku, ko so mesto bombardirala nemška letala. Kralju in njegovi vladji se je posrečilo vkrcati se in odpluti v nepoznano smer. Domnevajo, da se kralj in njegova vlada nahajata nekje v severni Norveški. Nemški radio pa prinaša do sedaj še nepotrjeno novico, da sta kralj Haakon in predsednik norveške vlade pobegnili na Švedsko.

Danskem. Toda tudi njihovo upanje je propadlo. V zadnjih borbah so nemške čete pretrpele hude izgube. Potopljene so bile tri nemške križarke, 11 rušilcev, 5 podmornic. Dve križarki pa sta hudo poškodovani. Naše pomorske enice so torpedirale in potopile veliko število nemških prevoznih ladij. Lahko rečem, da se je naše brodomje obnašalo odlično. Sovražnikove izgube so večje kot so naše.

Iz tega pa je treba izvajati važne zaključke, čeprav je še prezgodaj, da bi napravili sklepne račune o norveškem sporu. Končana je prva doba. Mi res nismo dosegli svojih ciljev, a tudi Nemci niso dosegli svojih. Njihove izgube pa so mnogo večje kakor so naše. Zaradi tega dajem parlamentu sledeče poročilo kraljevske vlade:

Nikakor ne nameravamo dopustiti, da postane Norveška neko postransko bojišče, vendar ne moremo cepiti svojih sil in jih pošiljati v razne smeri, ker bi nam to lahko postalo nevarno. Naš sovražnik ima v Evropi osrednjo postojanko. On razpolaga z velikimi silami, ki so vedno na napad pripravljene. Napada lahko z največjo hitrostjo na katerem koli delu fronte. Sovražnik je dobro pripravljen in ga ne ovira nič, da ne bi morebiti napadel celo Nizozemsko ali Belgijo ali obe državi naenkrat. Nemčija lahko svoje oborožene sile vrže proti kateremu koli delu Evrope. Pripravljeni moramo biti, da bo Nemčija napravila takšen poskus v velikem obsegu, bodisi na zahodni fronti, bodisi naravnost proti nam. Zaradi tega v nobenem primeru ne nameravamo cepiti svojih sil, niti jih tako uporabljati, da bi s tem oslabilo svobodo razpolaganja z našimi silami, kadar nastanejo velike potrebe. Ne smemo pozabiti, da je naša strategija dolgoročna in da nam bo to omogočilo, da dobimo vojno.

Na Sredozemskem morju

Nato je Chamberlain prešel na napetost na Sredozemskem morju in dejal, da je angleško brodomje, ki je delovalo na Norveškem, zaradi izgub, ki jih je utrpelo nemško brodomje, postalo svobodno in je lahko prišlo v Sredozemsko morje okrepiti tamkajšnje pomorske sile. Znatni deli angleškega in francoskega brodoma so sedaj zbrani v vzhodnem in zahodnem delu Sredozemskega morja, ker so ti ukrepi bili potrebni zaradi položaja, ki je zahteval da Anglija in Francija okrepita svojo armado, ki jo imata na Bližnjem vzhodu.

Švica še mobilizira

Bern, 3. maja. c. Havas poroča da so švicarska vojna poveljstva poklicala pod zastavo nove polke za dan 18. maja. Vpoklicali so posebno topničarje. Poveljstvo pa izjavlja, da so se ti vpoklici izvršili zato, ker bodo tiste, ki so že dalj časa v vojašnicah ali pa na meji, odpustili domov.

Bruselj, 3. maja. c. Havas poroča, da je vlada objavila razglas na prebivalstvo, v katerem opozarja vse državljane, da se bodo sedaj zopet začele širiti vznemirljive govorice in da jim naj ljudstvo nič ne verjame.

Chamberlaina vedno hujše napadajo

London, 3. maja. b. Angleški poslanci, ki pripadajo vladni stranki, med njimi Duff-Cooper, Hore Belisha in bivši minister Amery, so imeli snoči sestanek. Na tem sestanku so razpravljali o sedanjem položaju. Gre za skupino 15 poslancev ki niso zadovoljni z dogodki na Norveškem in bodo vlado napadli. Toda Chamberlain ni izpostavljen samo napadom od teh ljudi, ampak tudi s strani Attlea, Sinclaira in Lloyd Georgea. V poučenih krogih mislijo, da bo umik zavezniških čet iz južne Norveške imel resne po-

sledice ne samo v Angliji, marveč tudi v Franciji, ker je francoski ministrski predsednik Reynaud dobil zaupanje v zbornici samo na podlagi najenergичnejših ukrepov zaveznikov na Norveškem. Odlok, da se zavezniška vojska umakne iz južne Norveške, je bil izdan sporazumno s Francijo v soboto na seji vrhovnega poveljstva sveta. Iz poročil angleškega vojnega poveljstva se vidi, da je vkrcajevanje angleških čet bilo končano v sredo zvečer.

Andalsnes na koncu Molde-fjorda, kjer so se Angleži izkrcali pred tremi tedni, a so ga zdaj morali zapustiti.

Gospodarstvo

Hmeljarski tabor v žalcu

Celje, dne 3. maja.

Na praznik Kristusovega vnebohoda so se zbrali v Roblekov dvorani v Žalcu hmeljarji na svojem rednem letnem hmeljarskem taboru in na letni skupščini Hmeljarske zadrage. Kljub slabemu vremenu je bila velika dvorana polna. Ob pol devetih dopoldne se je pričela najprej skupščina Hmeljarske zadrage, ob desetih pa hmeljarski tabor. Obeh so se udeležili senator gospod Alojzij Mihelčič, okrajni načelnik gosp. dr. Zobe Ivan, banovinski hmeljarski nadzornik gosp. inž. Janko Dolinar, predsednik Kmetijske zbornice g. Steblovnik in banska svetnica gg. Kuder in Novak.

Skupščina, ki jo je vodil predsednik Hmeljarske zadrage g. A. Mihelčič, je bila zelo živahna in poročila upravnega in nadzornega odbora so pokazala, da je Hmeljarska zadruga tudi v preteklem letu dosledno zastopala koristi hmeljarjev. Sodelovala je pri sestavi osnutka hmeljarskega zakona in se je v ta namen udeležila po svojih zastopnikih ponovnih tozadevnih konferenc in posvetovanj pri okrajnem načelniku, kr. banski upravi in pri kmetijskem ministru. Letos je izšla uredba o hmelju, ki bo z dodatnimi pravilniki uredila vsa preostala vprašanja hmeljarstva v naši državi. Res, da s tem niso bile uresničene vse zahteve hmeljarjev v polnem obsegu, toda potrebno je upoštevati, da so se merodajni činitelji morali ozirati tudi na druge kraje in okolišče ter raznovrstne okolnosti. Hmeljarska zadruga se je tudi nadalje borila za znižanje neprimerno visoke voznine za hmeljeveke po železnici. Zaenkrat še niso uspeli, ne bodo pa odnehal in to zahtevajo obnoviti ob vsaki priliki, dokler se voznina primerno ne zniža. Zadruga se je udeležila tudi svetovne razstave v New Yorku in ob tej priliki ukrenila vse potrebno za izdatno propagando našega hmelja v Ameriki. Pripravila je tudi vse potrebno za pivovarsko razstavo v Bruslju, ki pa je zaradi izbruhne vojne postala brezpomembna. Kakor prejšnja leta, je zadruga tudi lani pravočasno izposlovala polovično voznino za hmeljske obiralce in nudila hmeljarjem brezplačno potrebne legitimacije. Zadruga je izposlovala za svoje člane znižanje cen za premog iz državnih rudnikov Velenje in Zabukovca ter rudnikov Petrovčev in Pečovnik. Zadrugiški so nabavili skupno 21.552 stotov premoga po nižnji ceni, in sicer 19.623 stotov iz rudnika Velenje, 1716 stotov iz Zabukovca, 119 iz Petrovčev in 94 stotov iz Pečovnika. Čeprav znižanje cen na prvi pogled ni znatno, je bilo pri tej dobavi prihranjenih hmeljarjem na izdatkih za premog okroglo 30.000 din. V blagovnem prometu se je Zadruga omejila na tiste predmete, ki jih lahko dobavljajo svojim članom ceneje. Dobavljala je hmeljarjem direktno iz tovarne najboljše Holderjeve škropilnice, bakreno apno, tobaki izveleč in druga sredstva za zatiranje bolezni in škodljivcev po znižanih cenah. Preskrbeli in dobavili je svojim članom tudi večje število hmeljev po ugodnih cenah in s tem preprečila, da se cene niso dvignile.

V preteklem letu je Zadruga prvič posegla v hmeljsko kupčijo. Začetek je bil težak, saj je prav tedaj, ko se je pričelo vnovčevanje hmelja, izbruhnila vojna in prekomorski izvoz našega hmelja v trenutku stavila. Začetna najvišja cena 40 din je takoj popustila. Povpraševanja skoraj ni bilo in hmeljarji so hoteli spraviti svoj pridelek čimprej v denar. V tem najbolj kritičnem času je Zadruga odločno posegla v kupčijo in preprečila nadaljne popuščanje cen. Ko se je položaj ustabil in je postala kupčija zopet živahnejša ter so se cene dvignile, je bila Zadruga na trgu in je dosledno plačevala najvišje dnevne cene. Zadruga je bila tudi

naši državi, vsa ostala vprašanja pa so ostala nerešena. Z željo po samopomoči so hmeljarji leta 1931 ustanovili Hmeljarsko zadrugo, ki naj bi hmeljarjem pocenila nabavo potrebnih ter pripomogla do boljšega vnovčevanja pridelkov. Prvi uspeh je Zadruga pokazala v letu 1937, ko je začela dobavljati direktno iz tovarne hmeljarjem prvostopne škropilnice. Dobila je v preteklem letu direktno trgovske zveze za dobavo hmelja v inozemstvo. Vsaka samopomoč pa bi bila brezuspešna, če ne bi bil izdan hmeljarski zakon, ki naj bi ustanovil površino naših hmeljskih nasadov ter s tem preprečil, da se v letih dobre konjunktore hmeljarstvo širi izven starih hmeljskih krajev, ki bi nadalje uredil prisilno združenje hmeljarjev v enotno organizacijo, uredil tudi vnovčevanje ter obvezno znakovanje vsega hmelja, ki se pridelava v naši državi.

Hmeljarski zakon ni enoten in je le zamišljen kot okvirni zakon s potrebnimi dodatnimi pravilniki. Kakor hitro bodo ti pravilniki izdani, bo uredba stopila v veljavo in se pričela praktično izvajati, kar bo gotovo v korist našemu hmeljarstvu in vsakemu posameznemu hmeljarju.

Pri razpravi o novi uredbi so se oglašili k besedi zastopniki hmeljarjev gg. Pečnik iz Poljčan, Hrastelj Miha iz Laškega, Stefan Gajšek in Debelak iz Ponikve ob juž. žel. Pritoževali so se zaradi čl. 8 nove uredbe, ki predvideva v hmeljski ožji okoliš vse občine okrajne Celje, Gornji Grad in vse občine sodnega okraja Šoštanj in občine Marenberg, Muta, Vuhred in Vuzenica iz okraja Dravograd in občine Ruše iz okraja Maribor, ne obsega pa občin Laško in Ponikve. Posebno ostrastila bila zastopnika Ponikvanov, ki sta zatrjevala, da v tej občini goje hmelj nad 40 let, kvaliteta hmelja pa prav nič ne zaostaja za savinjskim hmeljem. Delegat iz Poljčan je sprožil vprašanje znakovanja hmelja in prosil, da dovoli hmeljska komisija za to delo moža, ki ga bo predlagala občina. Vsem se je zagotovilo, da bodo v bodoče vse vreče plombarane s svinčeniimi plombami. Mnogo razpravljanja je bilo o čl. 2, ki pravi, da se sedanje površine, zasajene s hmeljem, ali skupno število hmeljskih sadčev lahko povečajo samo v krajih, kjer se goji hmelj v večjem obsegu in katere ta uredba označuje kot hmeljske okoliše.

Dovoljena zvišanja cen

Kr. banska uprava dravske banovine je odobrila pekovski podjetjem v Ljubljani, zastopanim po združenju pekov v Ljubljani, da smejo prodajati beli kruh po din 5.10, polbeli po din 4.70 in črni kruh na din 4.50 za 1 kg. — Tvrdkam, zastopanim po združenju trgovcev za okraj Novo mesto v Novem mestu, da smejo prodajati pšenično moko prvostopne proveniencije s pribitkom 22%, zaokroženim na 5 para pri 1 kg. na dnevno borzno ceno pšenične moke št. 0, kakor notira na novosadski produktni borzi, oziroma s pribitkom 20% ob enakih pogojih na pšenično moko slavonke proveniencije iz znižanje po 20 para pri 1 kg za moko št. 2 in po nadaljnjih 20 para za moko št. 5 oziroma 6 oziroma 7 na bazi označenih borznih cen za pšenično moko št. 0. Isti pribitek velja za ceno otrobov. — Tvrčki Franc Zangger, Celje, da sme prodajati svinjsko mast trdke Klaič po din 21.45 1 kg in bučno olje po din 21 1 kg pri prodaji na debelo. — Tvrčki Krašović B. in iz Zorca, da sme prodajati slanino po din 19 in bučno olje po din 19.50 1 kg pri prodaji na debelo. — Tvrčki A. Šarabon in Co., Ljubljana, da sme prodajati kavo Guatemala po din 79.50 vse 1 kg s 1% blagajniškega konta ob takoj-

(Ožji hmeljski okoliš — zgoraj imenovani kralji.) Hmeljarji izven teh okolišev bodo lahko obnavljali obstoječa hmeljišča, ne bodo pa jih smeli povečati.

Na razna vprašanja hmeljarjev je dajal pojasnila hmeljarski nadzornik g. inž. Janko Dolinar. V svojem odgovoru je poudarjal, da nova uredba zelo ščiti hmeljarje izven okolišev, zaradi hmeljskih okolišev pa se ne more nihče pritoževati, saj so bili hmeljarji v strnjenih okoliših itak popustljivi. V drugih državah kraji izven ožjih hmeljskih okolišev niso bili popolnoma nič zaščiteni, pri nas pa daje starim hmeljarjem čl. 2. zagotovilo, da bodo lahko obstoječa hmeljišča obnavljali, seveda pa ne povečali. O razširjanju hmeljskih nasadov bodo itak razpravljala skupna združenja, prepričani pa smo, da savinjski in panonski hmeljarji ne bodo pristali na povečanje hmeljskih nasadov. Zoper uredbu se ne morejo pritoževati niti trgovci, ki niso prave niti prikrasani. O obnovi izrpanih hmeljskih nasadov, ali bodo hmeljarji lahko sadili hmelj leto dni prej, preden bodo izrvali stari hmelj, je bilo zagotovljeno, da hmeljske komisije gotovo ne bodo tako ozkosrčne, saj vsako ve, da prvo leto hmelj ne rodi. Dovoljenja za nove nasade bodo dajale hmeljske komisije na prošnjo, te prošnje pa bodo kolika proste.

Med zborovanjem je padel medklic, — kam bo šel 1% izkupitek za hmelj, katerega bo moral dati vsak član hmeljarskega združenja. Hmeljarjem se je tudi to vprašanje popolnoma pojasnilo. O tem denarju bo sklepala vsakoletna skupščina Združenja, ki bo ta denar uporabila za prepotrebno reklamo našega hmelja na svetovnem trgu, za vzorčne sejme itd., praktično na primer pa bo lahko Združenje nabavilo skupno kakšno gnojilo ali kako drugo orodje, za katero bo Združenje prispevalo za vsakega člana enako vsoto.

Položaj hmeljarstva

Posebno zanimivo je bilo predavanje banov. hmeljarskega nadzornika g. inž. Janka Dolinara. Pribil je zlasti dejstvo, da imamo danes mi monopol pri izvozu hmelja za Ameriko. Zato moramo paziti, da bomo letos pridelali dobro blago, da ne bo naš hmelj samo nadomestilo v sili, mi si moramo svetovni trg osvojiti. Mi moramo računati, da bomo tudi letos hmelj izvažali. Sedaj je prilika, da vpeljemo naš hmelj na prekomorskih trgih. Cene v takem primeru ne bodo nizke. Ne smemo pa računati na pretirane cene, kajti s njimi bi prisilili, da bi začeli Amerikanci uporabljati svoj hmelj in svoje hmeljarstvo prekomerno širiti. Naša naloga je, da pridelamo tisto kakovost, ki je zaslovela v prekomorskih pivovarnah. Končno je g. inž. svetloval hmeljarjem, naj ne uporabljajo prekomerno dušičnat gnoj, posebno pa naj pazijo na peronosporo.

Gospodarsko sodelovanje s Sovjetsko Rusijo.

Iz Belgrada poročajo, da bo naša parobrodna družba »Zetska plovidba« organizirala v kratkem paroplovno zvezo naših luk s črnomoškimi pristanišči. Kot znano ima Zetska plovidba že parobrodno linijo, ki se dotika glavnih luk vseh balkanskih držav in dobiva zato državno podporo (v 5 letih 35 milij. dinarjev). Nadalje poročajo iz Belgrada, da bo Sovjetska Rusija razstavila po možnosti že na jesen ekem belgrajskem velesejmu.

Razpisana je licitacija za most čez Savo pri Krškem. Ministrstvo za gradbe je razpisalo za 2. julij 1940 prvo licitacijo za zgraditev mostu s križi čez Savo pri Krškem na banovinski cesti II. vrste št. 289. Ta licitacija je prav za prav konkurz s svobodno izbiro konstrukcije, na kar opozarjamo zainteresente.

Občni zbori: Trboveljska premogokopna družba v Ljubljani 27. maja ob 11 dopoldne, Kranjska industrijska družba v Ljubljani ob 17.30 v Kred. zavodu, Tovarna zaves »Stora« d. d. St. Vid nad Ljubljano 18. maja ob 11 v Zadr. gospod. banki v Ljubljani, Železni rudnik in topilnica Topusko 16. maja ob 16.30 v Ljubljani, Prometni zavod za premog 10. maja ob 11, Vzajemna zavarovalnica

Hurra!

Sina sem dobil...

Heinz Rühmann

Sijajna filmska komedija, polna zdravega humorja in veseliga temperamenta.

Premiera danes! Kino Sloga

telefon 27-30

Predstave ob 16., 19. in 21. uri

Borze

Dne 3. maja 1940.

Denar

Ameriški dolar 55.—

Nemška marka 14.70—14.90

Devizni promet je znašal na zagrebški borzi 9.664.020 din, na belgrajski 8.320.000 din. V efektih je bilo na belgrajski borzi prometa 1.2 milij. din

Ljubljana — uradni tečaj:

London, 1 funt	153.60—156.80
Pariz, 100 frankov	86.75—89.05
Newyork, 100 dolarjev	4425.00—4485
Zeneva, 100 frankov	995.00—1005.00
Amsterdam, 100 gold.	2348.75—2386.75
Bruselj, 100 belg.	744.50—756.50

Ljubljana — svobodno tržišče:

London, 1 funt	189.78—192.98
Pariz, 100 frankov	107.24—109.54
Newyork, 100 dolarjev	5480.00—5520.00
Zeneva, 100 frankov	1228.18—1238.18
Amsterdam, 100 gold.	2900.86—2938.86
Bruselj, 100 belg.	919.50—931.50

Ljubljana — zasebni kliring:

Berlin, 1 marka	14.70—14.90

Zagreb — zasebni kliring:

Solon, 100 drahem	30.50 blago

Belgrad — zasebni kliring:

Solon, 100 drahem	30.15—30.85
Sofija, 100 din	97 blago.

Curih. Belgrad 10, Pariz 8.80, London 15.51, Newyork 446, Bruselj 74.87, Milan 22.45, Madrid 45, Amsterdam 236.775, Berlin 178.625, Stockholm 106, Sofija 5.50 pon, Budimpešta 79.50 pon, Atene 3.10 ponudba, Carigrad 3.12 pon, Bukarešta 2.37 pon, Helsingfors 8.50, Buenos-Aires 102.50.

Vrednostni papirji

Volna škoda:

v Ljubljani 428.50—430.50

v Zagrebu 431 blago

v Belgradu 430 —431

Ljubljana. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 96—97, vojna škoda promptna 428.50—430.50, begl. obveznice 74—75, dalmat. agrarji 66—66.75, 8% Bler. pos. 100 blago, 7% Bler. pos. 90 blago, 7% pos. Drž. hip. banke 100 den., 7% stab posojilo 96 blago. — Delnice: Trboveljska 240—242.

Zagreb. Državni papirji: 7% invest. posojilo 96 den., agrarji 51 blago, vojna škoda promptna 431 blago, begl. obveznice 76 blago. dalm. agrarji 65—66 (65.50, 66), 4% severni agrarji 50—51, 8% Bler. posojilo 100 blago, 7% Bler. posojilo 90.50 bl., 7% pos. Drž. hip. banke 101 den., 7% stab posojilo 95 blago. — Delnice: Nar. banka 8.000 blago, Priv. agr. banka 181 den., Trboveljska 240—245, Gutmann 52—55, Sladk. tov. Osijek 212 den., Isis 31 denar, Oceania 600 den., Jad. plovidba 350 denar.

Belgrad. Državni papirji: agrarji 52 den. (52.25), vojna škoda promptna 430—431 (430), begl. obveznice 74.25—74.75, dalm. agrarji 66—66.25 (66), 4% sev. agrarji 50—50.50, 6% šumske obveznice 64.50—66.50, 8% Blerovo posojilo 100 blago, 7% Bler. posojilo 90 blago. — Delnice: Nar. banka 8.000 den., Priv. agrarna banka 183 den. (184). — Dne 6. maja bo borza zaprta.

Žitni trg

Novi Sad. Koruza bačka, pariteta Indija 195 do 97, bačka pariteta Vršac 194—95. Tendence neizpremenjena. Promet srednji. — 6. maja bo borza zaprta!

Sombor. Pšenica bačka okol. Novi Sad in Sombor, sred. bač. gornje bač., sremska, slov. 249—51, južna bač. 247—49, gornja ban. 249—51, bač. Tisa šlep 18a 252—54. — Oves bački 1992—94, srem. slov. 193—95. — Rž, bač. 198—200. — Ječmen bački, srem. 204—06; koruza bač. 190—192; moka bačka 365—85, 345—65, 325—45, 305—25, 275—93, 180—85; otrobi bač., srem. pšenične 170—75, somboški 1625—165; fižol bački 435—45. — Tendence neizpremenjena. Promet srednji.

Gene kmetijskim pridelkom

V Celju dne 27. aprila t. l. Moka črna pšenična 3.75 din, bela pšenična 4.25 din, govedina 12 do 16 din, teletina 14—18 din, svinjina 16—18 din, ovčje meso 12 din, svinjska mast 22—26 din, sveža slanina 18 din, prekajena slanina 24—26 din, fižol 6—10 din, suhi grah 12 din, leča 18 din, krompir 2.50 din, sladko seno 1.20 din, pšenična slama 0.50 in ječmen 2.50 din za kg. — Jajca 10 komadov 9 din, mleka 2.50 din za liter.

V Mariboru dne 27. aprila t. l. Moka črna pšenična 3 din, bela pšenična 4 din, govedina 8 do 12 din, teletina 12 din, svinjina 14—16 din, sveža slanina 16—18 din, svinjska mast 18—20 din, prekajena slanina 15—25 din, fižol 6—7 din, suhi grah 10—12 din, leča 14—16.50 din, krompir 2—2.50 din, seno 1.80 din, slama 0.75 din za kg. — Jajca 1 din komad, mleko 2.50 do 3 din za liter.

V počastitev materinskega dneva — Vam pokažemo

nailepši film globoke materinske ljubezni. Najslavnejša predstavnica visoke odrske umetnosti in filmske kulture

EMA GRAMMATICA

v pretresljivem, vsebinsko globokem filmu po Tris'an Bernardovem gled. komadu

Jeanne Doré

Last: Emona F. Im, Ljubljana

Vse filme, ki ste jih kdaj videli, lahko pozabite — edino ta umetnica Vam bo ostala nepozabna vse življenje!

Danes premiera!

KINO UNION

Telefon 22-21

Predstave ob 16., 19. in 21. uri

edina, ki je od začetka do konca sezone v redu dobavljala hmelj takoj v celoti izplačala.

Iz poročil smo razvideli, da je imela Zadruga velik blagovni promet, tako da je bil računski zaključek prav razveseljuj.

Na predlog člana nadzornega odbora g. Steblovnika je dobil upravni odbor razrešeno. Triletna doba v upravnem odboru je potekla gg. Kaču, Marincu, Steblovniku in Kudru, katere je letna skupščina zopet izvolila.

Zborovanje hmeljarjev.

Hmeljarsko zborovanje se je pričelo ob 10. Zborovalci so z vsem navdušenjem pozdravili gosp. senatorja Mihelčiča, okrajnega načelnika gospoda dr. Zobe in banovinskega hmeljarskega nadzornika g. inž. Dolinara Janka. Včerajšnje zborovanje je bilo zelo živahno, saj so hmeljarji razpravljali o novem hmeljarskem zakonu in o položaju hmeljarstva v tem kritičnem času.

Hmeljarji so že vsa leta po vojni zahtevali, da se uredi zakonito pridelovanje in vnovčevanje ter znakovanje hmelja tudi pri nas. Iz Avstrije smo podedovali samo provenienčni zakon iz leta 1907, ki je tedaj uredil znakovanje hmelja v bivši Avstriji. Po svetovni vojni so razne države, v katerih pridelujejo hmelj, ena za drugo prikrojile svoje hmeljarstvo novim razmeram. V bivši Češkoslovaški so že prva leta po vojni dobili svoj provenienčni zakon in vpeljali obvezno znakovanje vsega hmelja. Po hudi hmeljski krizi v letu 1929 so stabilizirali površino hmeljskih nasadov in za vnovčevanje hmelja predpisali potrebne zakonite določbe ter vpeljali tudi zakonito prisilno združenje vseh hmeljarjev. Slučno je uredila obvezno znakovanje in vnovčevanje hmelja ter stabilizirala površino hmeljskih nasadov tudi Nemčija, dočim sta Anglija in Zdnja leta tudi Amerika enostavno kontingentirali vsakoletni pridelek hmelja. Pri nas smo se držali našim razmeram prav nič odgovarjajočega provenienčnega zakona iz leta 1907. Sicer se je v tistih letih dobre povojne konjunktore mnogo razpravljalo o obveznem znakovanju našega hmelja, vendar ta zadeva ni prišla nikamor naprej. Šele leta 1932 smo dobili pravilnik po kontroli in signiranju hmelja, ki se je leta 1936 tudi pričel izvajati. S tem pa nismo bili dosti na boljšem, ker je omenjeni pravilnik le omogočil neobvezno znakovanje vsega hmelja v

šnjem plačilu pri prodaji na debelo. — Tvrčki Paul Pivec, oljarna Sele—Pragersko, da sme prodajati jedilno bučno olje po din 18.80 1 kg na debelo.

Dovoljena zvišanja cen mesa

Kr. banska uprava je odobrila mesarskim podjetjem v občini Trbovlje zastopnikom po združenju mesarjev in klobasičarjev v Celju, da smejo prodajati meso prvostopnih volov in telic, ki se kot takšno žigosa v občinski klavnici, po din 14 sprednji del, oziroma din 16 zadnji del, drugo telečje meso po največ din 14 s priklado, ostalo goveje meso pa največ din 12, svinjsko meso po din 14 oziroma din 16, slanino s kožo po din 18 in brez kože po din 20 in domačo svinjsko mast po din 22. — Mesarskim podjetjem v Dolnji Lendavi, zastopanim po skupnem združenju obrtnikov v Dol. Lendavi, da smejo prodajati svinjsko meso po največ din 16, slanino po največ din 19 in mast po največ din 21 za 1 kg. Zvišanje cene govejega in telečjega mesa se preproje. — Mesarskim podjetjem v občini Zalec, Griže in Petrovčev, zastopanim po združenju mesarjev in klobasičarjev v Celju, da smejo prodajati goveje meso sprednji del po največ din 12 1 kg, zadnji del po največ din 14 1 kg, telečje meso po največ din 13 oziroma 15 din 1 kg in svinjsko meso po največ din 14 oziroma 16 din 1 kg. — Mesarskim podjetjem v občini Tebarje, zastopanim po združenju mesarjev in klobasičarjev v Celju, da smejo prodajati volovsko meso po din 12 do din 14, meso od telet po din 14 do din 16, svinjsko meso po din 14 do din 16 in slanino po din 18 za 1 kg. — Košenini Slavku in Cukula Ladislavu, mesarjema iz Vranskega, da sme prodajati goveje meso in sicer sprednji del po din 12, zadnji del pa po din 14 1 kg. — Mesarskim podjetjem v občini Velenje, da smejo prodajati goveje meso po din 14, telečje meso po din 14 in svinjsko po din 16 oziroma din 18 1 kg.

Konkurz je razglašen o imovini Novaka Emilja, trgovca z mešanim blagom v Ljubljani, Tržaška c. 83; prvi zbor upnikov 4. maja, oglasiti se je do 15. maja, ugotovitveni narok 1. junija.

Dve novi zadruzi. V zadružni register sta bili vpisani: Dom inženirjev, zdruziag z om. jamstvom v Ljubljani, predsednik inž. Pehani Igo; Kmetijska blagovna zadruga z om. jamstvom v Mariboru, predsednik Velker Ivan v Mariboru.

Napredovanje ljudskošolskih učiteljev v Sloveniji

Belgrad, 3. maja.

Z odlokom prosvetnega ministra so napredovali v Sloveniji naslednji ljudskošolski učitelji(ce):

V VIII. položajno skupino

Zumer A. Anton učitelj v Cerkljah, Kulovec S. Ljubica učiteljica v Semiču, Burja R. Marija učiteljica v Gornji Radgoni, Pavlin J. Franc učitelj v Radovljici, Ogorelec A. Marija učiteljica v Gornji Radgoni, Streč B. Mara učiteljica v Prevaljah, Dolgan A. Marija učiteljica v Sevnici, Belc I. Zorana učiteljica v Strigovi, Knafelec F. Alojz učitelj v Veliki Nedelji, Povšnar J. Angela učiteljica v Vitanju, Cvetko F. Vladimir učitelj v Vuzenici, Krnić-Kozar L. Ana učiteljica pri Sv. Florijanu, Carli-Burger M. Mihaela učiteljica v Hajdini, Rus I. Ana učiteljica v Studencih, Česnik B. Ernest učitelj na Rakeku, Zakrajšek K. Mileva učiteljica v Smartnem, Lah I. Milan učitelj v Negovi, Zihel A. Barbara učiteljica pri Sv. Stefanu, Gregorič E. Marija učiteljica v Litiji, Pihler F. Vera učiteljica v Vuhredu, Oražem F. Angela učiteljica v Rovtahu, Klemenčič F. Franc učitelj v St. Juriju, Senica J. Alojzija učiteljica v Framu, Kolar M. Franc učitelj v Ljubnem, Potrč J. Ema učiteljica pri Sv. Urbanu, Ridi L. Albina učiteljica v Marenbergu, Mohorko M. Terezija učiteljica pri Sv. Urbanu, Korže F. Ida učiteljica v Marenbergu, Fras S. Ana učiteljica v Novi Cerkvi, Zunič A. Stefanija učiteljica v Limbušu, Andolšek L. Frančiška učiteljica v Karlovcu, Knafelec F. Franc učitelj pri Sv. Juriju, Koželj M. Marija učiteljica pri Sv. Benediktu, Urleb B. Neža učiteljica v Ponikvi, Pardubski R. Marija učiteljica v Hrastniku, Peterlin I. Ana učiteljica v Komendi, Penko A. Ljudmila učiteljica v Zastoli, Sator F. Milan učitelj v Spodnjem Logu, Tavčar B. Pavla učiteljica v Sori, Polmajer K. Karel učitelj v Vuzenici, Tigel K. Marija učiteljica v Domžalah, Merčun F. Ciril učitelj v Pečah, Ferlinec A. Anton učitelj v Lokavcu, Banko I. Marija učiteljica v Koroski Beli, Kavar J. Janez učitelj v Poljanah, Korče I. Danilo učitelj v Borovnici, Mihelič F. Vladimir učitelj v Smarjeti, Trpin S. Stefan učitelj v Polhovem Gradcu, Meško J. Jakob učitelj v Črešnjem, Zener J. Viljem učitelj v Blanci, Rej R. Frančiška učiteljica v Vel. Dolini, Markič M. Marjeta učiteljica v Skočjanu, Vihlanič O. Zorislava učiteljica v Vodcah, Vrbic M. Tekla učiteljica v Sodražici, Znidarčič J. Anzelma učiteljica v Trebelnem, Dolžan J. Edviga učiteljica v Vaca, Slokar J. Rastislav učitelj v Trdkovi, Potokar F. Rafael učiteljica v Radečah, Svetina J. Frančiška učiteljica v Kapelah, Kocuvan F. Adolf učitelj pri Sv. Andrežu, Zidavci F. Ivan učitelj v Zg. Sv. Kunigoti, Keržin M. Stefan učitelj v Hrušici, Vidmar F. Miroslav učitelj v Trbovljah, Kramer A. Franc učitelj v Trbovljah, Vindštruner F. Angela učiteljica v Zalogu, Bizjak A. Marko učitelj v Gornji Radgoni, Babič J. Suzana učiteljica pri Sv. Vidu, Podboj I. Stanislava učiteljica v St. Vidu pri Stični, Česnik M. Rozalija učiteljica v Bušci vasi, Krajc F. Justina učiteljica v Starem trgu, Kralj A. Vilma učiteljica v Zastoli, Zastolnik F. Kocelj, Zamljen J. Marija učiteljica v St. Jerneju, Vuk A. Matilda učiteljica v Dornavi, Siga J. Ivana učiteljica v Voklem, Golar E. Vera učiteljica v Križevcih, Krajačič I. Irena učiteljica v Radatovičih, Zupanek R. Jožef učitelj v Orli vasi, Tominc V. Nedra učiteljica na Vidmu, Blejec L. Julijana učiteljica na Vidmu, Mesarič A. Andreja učiteljica v Poljanah, Soukal F. Magda učiteljica v Apačah, Kleč J. Antonija učiteljica v Smarju, Trampuž M. Ilija učiteljica v Henini, Jesih R. Danica učiteljica v Kostanjevici, Laznička K. Anton učitelj v Cvenu, Dojčman M. Herman učitelj v Ljubčini, Kosce J. Helena učiteljica v Polzeli, Vrnjak J. Mileva učiteljica v Velešovem, Piculin J. Rudolf učitelj v Kočevju, Toreli A. Janko učitelj v Zidanem mostu, Sinigoi F. Boris učitelj pri Sv. Križu, Novak V. Anton učitelj v Kobili, Dacar M. Melhior učitelj v Mošnjah, Urbančič K. Branko učitelj v Koprivniku, Kržičnik A. Avgust učitelj v Brezicah, Sirk R. Ivan učitelj v Ovisah, Čuk F. Cecilija učiteljica v Cezanjevcih, Svetina J. Vladimir učitelj na Brdu, Sudič M. Branko učitelj v Zelezni gori, Androlič S. Pavla učiteljica v Radatovičih, Cermelj V. Terezija učiteljica v Prevarju, Jandl A. Franc učitelj v Slatini Radencih, Bezjak J. Justina učiteljica v Ptuj, Keber D. Cecilija učiteljica v Litiji, Pavlinec K. Ana učiteljica v Pertoči, Vrbic J. Ana učiteljica v Polju, Krajcar I. Ivan učitelj v Mežici, Bračko R. Franc učitelj v Murski Soboti, Špan A. Elodija učiteljica v Slovenski Bistrici, Doma L. Jolanda učiteljica pri Sv. Marku, Zupanc A. Alojz učitelj v Spodnjem Logu, Slokar R. Emi-

lji učiteljica v Trdlsovi, Pavletič F. Irena učiteljica v Crni, Rečnik E. Angela učiteljica v Rogatu, Debevec H. Marija učiteljica v Horjulu, Zidanik I. Anica učiteljica v Zg. Sv. Kungoti, Verčnik I. Ivan učitelj v Loškem potoku, Strehovec E. Franc učitelj v Strugah, Berger K. Marta učiteljica v Mokronogu, Debelak R. Marija učiteljica v Trbovljah, Volk S. Veronika učiteljica v Hrastniku, Bezjak I. Vida učiteljica v Trbovljah, Mokorel V. Marija učiteljica pri Sv. Andrežu v Hazlozah, Vinkler V. Julijana učiteljica v Krki, Zebre M. Viktorija učiteljica v Skočjanu, Kenda M. Olga učiteljica na Bizelskem, Medved J. Branko učitelj v Cerkljah, Ivančič S. Ivana učiteljica v St. Vidu, Sentinc I. Danijela učiteljica v Koroski Beli, Gabrovce J. Benedikt učitelj v Zireh, Horvat J. Elizabeta učiteljica v Veržetu, Omladič A. Pavla učiteljica v Braslovcah, Zupanič I. Natalija učiteljica v Tomišlju, Gaberc A. Ana učiteljica v Izakovcih, Kukovič A. Ljudmila učiteljica v Podčetrku, Jakič A. Lidija učiteljica v Libojah, Kobal B. Marija učiteljica v Trebnjem, Smid A. Olga učiteljica v Selcah, Debevec B. Angela učiteljica v Mavčicah, Lepšin M. Jospina učiteljica v Boštanju, Pelc A. Otilija učiteljica v Dolenji vasi, Vodnik A. Ignacij učitelj v Vodcah, Muteč M. Rudolf učitelj v Smartnem, Cencič J. Jelusa učiteljica v Radomljah, Pogačnik A. Milan učitelj v Komendi, Štrus F. Ana učiteljica v Blagovici, Blažič D. Pera učiteljica v Nevljah, Zitek V. Jakobina učiteljica v Ribnem, Zavec J. Katarina učiteljica pri Sv. Lovrencu v Slovenskih gorah, Pahor D. Ljudmila učiteljica v Gornjem gradu, Ivančič I. Ana učiteljica pri Sv. Urbanu, Stanič S. Leopoldina učiteljica pri Sv. Marjeti, Skodlar F. Ivanka učiteljica v Smledniku, Hrovat I. Ana učiteljica v Sostrem, Trotošek J. Julijana učiteljica na Bizelskem, Vokač J. Valerija učiteljica v Smartnem, Macele I. Marija učiteljica v Raki, Flajs A. Franc učitelj pri Sv. Boltenku, Canadija F. Dragica učiteljica v Stanetincih, Hudales J. Zoran učitelj v Senovem, Lampič I. Stanislav učitelj na Jesenicah, Skubic A. Vinka učitelj v Cerknici, Melic J. Sabina učiteljica v Poljanah, Rak F. Miloslav učitelj v Trbovljah, Dolenc F. Stanislav učitelj v Tribučah, Tomažič V. Ana učiteljica v Dobovi, Može J. Franc učitelj v Podblici, Narinik A. Marija učiteljica v Rožnem dolu, Simčič F. Josip učitelj v Orešju, Pahor D. Marija učiteljica v Trbovljah, Kajzer A. Marija učiteljica v Rajhenburgu, Meško J. Marija učiteljica v Črešnjem, Bregar I. Ivan učitelj pri Sv. Ožboltu, Ambrožič J. Ladislav učitelj v Sinjem vrhu, Horvat R. Božidar učitelj v Zg. Sv. Kungoti, Perpar V. Vekoslav učitelj v Dol. Nemški vasi, Donik M. Anton učitelj v Smartnem, Tauffer V. Venceslav učitelj v Dolah, Hribnik A. Franc učitelj v Hajdini, Gobec K. Radovan učitelj v Jurklostru, Kovarčič J. Vladimir učitelj v St. Jerneju, Kotnik A. Konrad učitelj pri Sv. Križu, Kocbek V. Jožef učitelj v Vučji vasi, Klemenčič J. Milan učitelj v Devici Mariji v Brezjah, Kmecl J. Edmund učitelj pri St. Juriju, Borko F. Franc učitelj na Sladkem vrhu.

V IX. položajno skupino

Janežič A. Frančiška učiteljica pri Veliki Nedelji, Romih M. Vekoslava učiteljica v Topolšici, Trošt J. Klotilda učiteljica v Limbušu, Prosen M. Hilda učiteljica v Robu, Puc R. Marija učiteljica v Robu, Verbič J. Anuša učiteljica v Lučanah, Hafner F. Alojzija učiteljica v Brezju, Mali R. Jadviga učiteljica v Stopičah, Dougan I. Ana učiteljica v Krki, Arhar F. Valerija učiteljica v Radečah, Jerin V. Stanislava učiteljica v Tržišču, Boje E. Bogomila učiteljica v Devici Mariji v Polju, Makše B. Ana učiteljica v Bohinjski Srednji vasi, Grlic J. Julijana učiteljica v Selcah, Mateln J. Vera učiteljica v Reki, Stercin J. Cecilija učiteljica v Komendi, Keržan J. Frančiška učiteljica v Mengšu, Jagodič A. Stanislava učiteljica v Toplicah, Robida I. Marija učiteljica v Dolu, Čuk F. Matilda učiteljica v Krašnji, Jeras E. Božena učiteljica v Turnišču, Demšar V. Milka učiteljica v Selcih, Rozin-Tomš F. Rozina učiteljica v Zdolah, Eberspanger E. Pavla učiteljica v Tišini, Bende F. Ana učiteljica pri Sv. Miklavžu, Sinigoi B. Roza učiteljica pri Sv. Križu, Barta A. Friderika učiteljica pri Sv. Marjeti, Tomšič I. Ana učiteljica v Dobovi, Bajc-Mavec F. Angela učiteljica v Trzinu, Dobj J. Jožica učiteljica v Cezanjevcih, Malinger J. Milena učiteljica v Stopičah, Repovš J. Friderika učiteljica v Begunjah, Seliskar J. Marija učiteljica v Starem trgu, Frangež F. Terezija učiteljica v Poljanah, Tusek-Kosec A. Cirila učiteljica v Donaki gori, Kastelic I. Ljudmila učiteljica pri Sv. Antonu, Kobal I. Viljemina učiteljica v Kamniku, Verderber M. Justina učiteljica v Mengšu, Nežič J. Olimpija učiteljica v Crensovcih, Veljak J. Ana učiteljica v Polju, Oblak P. Marija učiteljica pri Sv. Antonu, Vukotič J. Nada učiteljica v Tribučah, Vegan M. Marija učiteljica v Dolnji Bistrici, Flego F. Jelka učiteljica v Framu, Vrenk L. Ana učiteljica v Tomišlju, Ferjan M. Miroslava učiteljica v Fari vasi, Juršič F. Hedvika učiteljica v Stični, Suhodolnik I. Vida učiteljica v Zagorju, Ajhkič J. Marjeta učiteljica v Dolah, Klun J. Angela učiteljica v Gaberju, Korosč I. Genovefa učiteljica pri Sv. Katarini, Hrovat F. Hermina učiteljica v Litiji, Stuhec M. Pavla učiteljica v Ribnici, Bajec I. Teodora učiteljica pri Sv. Križu, Bahovnik-Zaplatil K. Ljudmila učiteljica v Naklem, Beranič M. Amalija učiteljica v Ribnici, Budin-Pograj F. Stanislava učiteljica v Artičah, Velikonja M. Marija učiteljica v Vrhpolju, Gajšek A. Ema učiteljica v Koblju, Gregorčič I. Ana učiteljica pri Sv. Lenartu, Jesihar I. Gabriella učiteljica pri Sv. Antonu nad Rajhenburgom, Kelenc I. Veronika učiteljica v Bakovcih, Konč F. Antonija učiteljica v Podzemlju, Košorok-Vrtovec J. Zora učiteljica na Vidmu, Kramer-Marguč K. Slava učiteljica na Dravskem polju, Krajner-Vitine A. Stefanija učiteljica v Pilštanju, Lerman-Jansovec C. Kristina učiteljica v Cerkljah, Lešnik I. Marjeta učiteljica v Lipovcih, Lušin F. Karolina učiteljica na Bizelskem, Ljubič D. Barica učiteljica v Mirni peči, Marin R. Alojzija učiteljica v Tržišču, Marn A. Karolina učiteljica v Ljubljani, Možina I. Bogomila učiteljica pri Sv. Marjeti, Mrak A. Branislava učiteljica v Velikem gabru, Pip A. Bogomira učiteljica v Zetalah, Počivalšek I. Marija učiteljica v Zetalah, Robnik I. Ema učiteljica v Nedelici, Simonič F. Vincencija učiteljica pri Sv. Marku, Iščakar A. Vida učiteljica v Predosljah, Fanigner R. Elizabeta učiteljica v Breznu, Firis P. Ana učiteljica v Radatovičih, Toreli-Vesel J. Marija učiteljica v Zidanem mostu, Tominc I. Ivana učiteljica v Globokem, Hribar J. Helena učiteljica v Cerkljah, Apih-Sijancec D. Natalija učiteljica v Reki, Višnar A. Ana učiteljica v Dobrnicih, Medved J. Alojzija učiteljica v Polzeli, Podjaveršek G. Antonija učiteljica v Novi cerkvi, Kulovic J. Terezija učiteljica v Vavh vasi, Fric A. Ivana učiteljica v Zrečah, Crnigoi K. Nada učiteljica v Trebelnem, Mariona M. Sikst učitelj v Tepakjah, Pu-

Pojasnilo

provincialnega predstojništva usmiljenih sester v Radečah

Ker zadnje dni prinašajo razni časopisi, pri nas n. pr. »Jutro«, povsem izkrivljena in enostransko prikrojena poročila o neki markizi Rene Moris de Rola, ki da ima neke gorostasne terjatve do Družbe usmiljenih sester sv. Vincencija Pavelskega v Jugoslaviji, in katerih da ji Družba neče izplačati, smatra podpisano predstojništvo te Družbe za potrebno podati javnosti sledeče pojasnilo: Ugotavljamo kot dejstva, da imenovana markiza z našo Družbo kot tako nikoli ni bila niti v poslovnih niti v kakšnih drugačnih odnosih, da nikdar ni vstopila niti bila pri nas kot novinka, da nikdar ni niti Družbi niti kakšni članici Družbe izročila niti dinarja svojega denarja ne v naši ne v kakšni inozemski valuti. Pač pa je znala z vzbujanjem sočutja na zvit način izvabiti od naše bivše vizitatorice znatne vsote, ki da jih potrebuje za potovanje v Atene, Trst, Rim, Haifo, Belgrad itd., da uredi svoje premoženjske zadeve. Res je, da je vedno potovala. Vizitatorica je morala najeti posojilo, da ji je pomagala. Prav tako je na isti zvit način izvabila od naše bivše vizitatorice blance menice in jih proti dogovoru z njo dala v promet. Te menice tudi z menično-pravnega stališča za Družbo ne predstavljajo nikake obveznosti, ker niso bile izdane po obstoječih predpisih. Zato javnost svarimo pred temi menicami. V ostalem imajo zadeve v rokah sodišča in v polnem zaupanju pričakujemo, da bodo tudi sodne oblasti lahko kmalu ugotovile, kaj je na stvari. In kako zlobne in zlonamerne so te proti naši Družbi uprizorjene mahinacije. Predstojništvo usmiljenih sester sv. Vincencija Pavelskega, Radeče pri Zidanem mostu.

Opomba uredništva: »Jutro« včerajšnja senzacija je bila torej zelo kratkotrajna in torej le bombastična pravljica, kakor se navadno izkažejo vse njegove tovrstne senzacije.

GRADO (Trieste)

OD MAJA

OTOK ZLATOBARVNEGA PESKA

DO SEPTEMBRA

PREDSTAVE — ZABAVE — SVEČANOSTI

Pojasnila: ENIT, Beograd. Terazije 16 in Azienda Autonoma di Soggiorno, Grado (Italia).

GRADO - PENSION LITTORIA

Gospodstva hiša z vsem udobjem.

Izvrstna kuhinja. Zmerne cene. A. Del Piccolo

geli-Ogrin F. Terezija učiteljica v Strugah, Gala V. Vladimir učitelj v Dol. Topli Rebrji, Gruden A. Marija učiteljica pri St. Joštu, Jesih I. Slava učiteljica v Dol. Nemški vasi, Zagar J. Doroteja učiteljica v Polšniku, Sušnik-Valentin R. Magdale- na učiteljica v Runcu, Jenko M. Lidija učiteljica v Mirni, Erjavec S. Jožeta učiteljica v Polici, Kočevar P. Marija učiteljica v Petrovi vasi, Surla F. Marija učiteljica v Dvoru, Slamberger V. Julijana učiteljica v Loki pri Zuzmu, Bagar I. Helena učiteljica v Gomilici, Galof A. Danijela učiteljica v Zabukovju, Grabeljšek K. Marija učiteljica v Artičah, Eržen F. Eleonora učiteljica v Ligojni, Križaj A. Ivana učiteljica v Smartnem, Hude A. Bogomila učiteljica v Mirni peči, Grošelj A. Valerija učiteljica v Dobrnici, Kehl J. Zlata učiteljica v Komendi, Beljan M. Marija učiteljica v Sevnici, Pintar I. Rozalija učiteljica pri Sv. Lenartu, Jelenko M. Ivana učiteljica v Kotljah, Božič-Verhnik M. Ana učiteljica v Velikem Trnu, Starih J. Zora učiteljica v Gederovcih, Trobešek F. Magdalena učiteljica v Čemšeniku, Volmajer K. Marija učiteljica v Zavrču, Cepin I. Helena učiteljica v St. Vidu, Čerček F. Olga učiteljica v St. Janžu na Dravskem polju, Šubert-Ferjan A. Milena učiteljica v Bušci vasi, Oset F. Zora učiteljica v Polzeli, Hafner J. Marija učiteljica v Bušci vasi, Ferlinec F. Borislav učitelj pri Sv. Florijanu, Levstik J. Marjan učitelj pri Sv. Tomažu, Lokovšek P. Ivan učitelj v Podsredi, Perko I. Franc učitelj v Prevorjah, Gajšek S. Emil učitelj v Gornji Radgoni, Brezovar M. Olga učiteljica v St. Rupertu, Miselj J. Marija učiteljica v Senčurju, Radšel-Hlad A. Zora učiteljica v Skalah, Starec J. Bogomir učitelj v Gaberju, Nagode J. Elizabeta učiteljica v Veliki Polani, Lesar M. Marjeta učiteljica v Mali Polani, Krinc F. Ana učiteljica v Dobrovniku, Slana F. Antonija učiteljica v Stranah, Villan J. Julijana učiteljica v Smihelu pri Zuzemberku, Kunej F. Danila učiteljica pri Sv. Petru, Semrov M. Ana učiteljica v Cerknici, Bezjak-Bedianič A. Julijana učiteljica v Središču, Ila J. Angela učiteljica v Smarjeti, Kocuvan M. Ida učiteljica v Gornji Radgoni, Zajec M. Jožeta učiteljica v Oneku, Potisk J. Hilda učiteljica pri Sv. Juriju, Primožič J. Ana učiteljica v Prežganju, Segula F. Pavel učitelj pri Sv. Marjeti, Gregoretič A. Doroteja učiteljica v Apačah, Kalan F. Metod učitelj v Planini, Osterc P. Antonija učiteljica v Gančanih, Samsa M. Gabriella učiteljica pri Sv. Vidu, Spindler V. Dušan učitelj v Podgradu, Jarec M. Ernestina učiteljica v Cankovi, Ancelj S. Rozalija učiteljica v Kapelah, Drogenik I. Vekoslava učiteljica v Vitanju, Buda J. Stanislav učitelj v Velikih Poljanah, Curman M. Viktor učitelj v Sebeborcih, Veršič I. Mihael učitelj v Veržetu, Jarec I. Marjan učitelj v Cankovi, Koljač I. Alojz učitelj v Tišini, Kuhar A. Ivan učitelj v Safarskem, Kučan V. Koloman učitelj v Kri-

ževcih, Mihelič F. Edvard učitelj pri Sv. Vidu, Pip A. Anton učitelj v Zetalah, Susnik F. Rudolf učitelj v Runcu, Svare I. Ivan učitelj v Razborju, Vidmar J. Franc učitelj v Martinjvrhu, Pihler B. Alojz učitelj pri Sv. Urbanu, Stanič F. Feliks učitelj pri Sv. Boltenku na Kogu, Todor M. Ljubomir učitelj v Potoku, Otič P. Pavel učitelj v Kozjem, Jagodič J. Vida učiteljica v Polzeli, Jelenc J. Bogomir učitelj v Dobrni, Delej-Prislan V. Helena učiteljica v Rečici ob Savinji, Bazelj J. Marija učiteljica pri Sv. Urbanu, Kobal J. Branko učitelj v Trebnjem, Zajec F. Rudolf učitelj v Gerlinčih, Fuger A. Franc učitelj v Kolovratu, Lavrič I. Ljudmila učiteljica pri Sv. Trojici, Zeleznik-Makuc J. Bogdana učiteljica v Dobličah, Zimic J. Florijana-Cveta učiteljica v Catezu, Breže V. Rudolf učitelj v Koprivni, Koren J. Alojz učitelj v Semiču, Mušič M. Anton učitelj v Vurberku, Sirk R. Vilma učiteljica v Metliki, Soklič I. Ivan učitelj v Jurklostru, Horvat S. Terezija učiteljica v Podgorju, Natek-Simerl A. Gizela učiteljica v Topolšici, Savicki O. Cirila učiteljica pri Sv. Antonu, Porenta-Bauer S. Marija učiteljica pri Sv. Jakobu, Lah F. Marija učiteljica v Zičah, Vidmar F. Marija učiteljica v Martinjvrhu, Novak A. Terezija učiteljica v Mirni, Krajncič M. Ivan učitelj v Zavrču, Uratnik J. Edvard učitelj v Litiji, Sič K. Stelan učitelj v Ajdovcu, Gajst I. Oskar učitelj v Ojstri, Gerkman L. Stanislav učitelj v Smihelu, Gerčar A. Alojz učitelj v Dolnji Bistrici, Kok B. Lucija učiteljica v Lokavcu, Munih J. Franc učitelj pri Sv. Florijanu, Palčič I. Ernest učitelj v Tunjicah, Perenič L. Danijel učitelj v Pristavi, Poljanec L. Dušan učitelj v Ribnici, Regvat I. Janko učitelj v Pilštanju, Rečnik F. Ernest učitelj pri Sv. Florijanu, Hlupič J. Franc učitelj pri Sv. Juriju ob Pecnici, Šunkovec M. Emanuel učitelj v Ravnah, Pogačar A. Stefanija učiteljica v Stranah, Beričič A. Jožeta učiteljica v Begunjah, Cepon J. Neža učiteljica v Rečici, Zima I. Amalija učiteljica v Mačkovičih, Areh I. Marija učiteljica v Mežici, Stojkovič J. Rajko učitelj v Dragatušu, Može F. Valentina učiteljica v Podblici, Gorjup P. Olga učiteljica v Svibnu, Benedičič I. Valentin učitelj v Murski Soboti.

V X. položajno skupino so napredovale vrtnarice:

Meglič Terezija v Sostanju, Černoga Marija v Domžalah, Hrast Kristina v Slovenjem Gradcu, Zitnik Ljudmila v Marenbergu, Lobe Julija v Prevaljah, Lozar Stanislava v Gornji Radgoni. Prestavljeni so pa naslednji ljudskošolski učitelji: Turza Janez iz Gornjega grada v Bogojno, Perko Anton iz vardske banovine v Majšperk, Zitnik Maks iz Zelezne gore v Smartno pri Kamniku in Borko Milan iz vardske banovine v Gor. Lendavo.

Prvomajski izlet uslužbenstva Jugoslovanske tiskarne

Ljubljana, 3. maja.

Prav lepa in vse pohvale vredna je zamisel lastništva Jugoslovanske tiskarne, da prireja vsako leto za svoje nameščenstvo prvomajski izlet, s čimer je najlepše opravljeno proslava tega praznika dela in pomladi. Lansko leto na 1. maja je bil ta izlet združen s slovesom dotedanjega ravnatelja g. Karla Čecha. Letos pa si je lastništvo posrečeno zamislilo izlet kot vožnjo v neznanost. Nihče od uslužbenstva ni vedel, kje je cilj izleta, vsakdo je le prejel vabilo, naj bo 1. maja ob 8. zjutraj pred Jugoslovansko tiskarno, kjer bodo že čakali avtobusi. Polnoštevilno se je uslužbenstvo odzvalo vabilu. Sedem velikih avtobusov je čakalo 1. maja pred tiskarno, vendar niso mogli sprejeti vseh izletnikov, tako da sta morala dva avtobusa peljati dvakrat. Dosti je bilo ugibanja, v katero smer bo šla vožnja. Avtobusi so jo mahkali po Resljevi cesti mimo kolodvora, po Bleiweisovi cesti in marsikdo je že mislil: Aha, na Gorenjsko se peljemo! Toda dolga kolona avtobusov ni zavila na Celovško cesto, nego je šla naprej in potem nenadoma zavila levo in kmalu se je znašla na Dolenjski cesti. Torej na Dolenjsko! Dobro urico je trajala vožnja in tik pred Višnjo goro so se avtobusi ustavili. Malo naprej od postajališča je stal kašipot z napisom »Na Polzevo«. Izletniki so izstopili ter se v veselem razpoloženju napotili po zlozni poti proti tej znani in priljubljni dolenjski izletniški točki. Med potjo je sicer začelo pošteno deževati, toda razpoloženje se ni zaradi tega prav nič skazilo. Izletniki dom in mogel nankrat sprejeti in pogostiti tolikšnega števila gostov. Po toplem zajtrku so se izletniki povzpeli na vrh v cerkev, kjer je generalni ravnatelj gosp. Jože Košiček daroval službo božjo, pri kateri mu je stregel ravnatelj konzorcija kanonik g. dr. Zupan. Mašo je lepo povzdignilo ubrano ljudsko petje izletnikov.

Dež sicer ni hotel nehati, toda razpoloženje izletnikov je bilo kljub temu na višku. Po kosilu v domu na Polzevem je bil na sporedu piknik nekje na prostem, toda zaradi dežja se je moral program spremeniti. Prireditelji izleta je gosto-

ljudno priskočil na pomoč stiški samostan, ki je dal na razpolago svoje obsežne prostore, da se je mogel popoldanski spored izleta izvršiti pod streho. Avtobusi so udeležence s Polzevega prepeljali

Avtobusi čakajo pred stiškim samostanom na izletnike.

v stiški samostan, kjer je bil najprej ogled samostanskih zanimivosti, nato pa so izletniki v krásni samostanski cerkvi priredili zase šmarnice, ki jih je opravil g. Košiček ob asistenci dveh gospodov patrov. Tudi šmarnično pobožnost so izletniki povzdignili s krásnim ljudskim petjem. Po cerkveni pobožnosti se je v samostanskih prostorih razvila neprilipena tovariška zabava, pri kateri ni manjkalo ne jedade, ne pijače in ne iskrene družabnosti. Uslužbenstvo je pozdravil generalni ravnatelj g. Košiček, ki je v svojem govoru poudaril, da je namen teh prvomajskih izletov poglobiti vezi med lastništvom in uslužbenstvom, ki skupno delata za procvit velikega katoliškega tiskovnega podjetja. V imenu uslužbenstva se mu je zahvalil predsednik grafične organizacije g. Erjavec, nato pa je s segavimi besedami pozdravil izletnike še stiški opat g. dr. Kostelec.

Okrog 6. so izletniki spet sedli v avtobuse, ki so jih odpeljali v Ljubljano. Izlet je v vseh ozirih potekel prav lepo kljub neugodnemu vremenu, za kar gre zahvala spretni in vešči organizaciji, ki je bila v rokah tehničnega ravnatelja Jugoslovanske tiskarne g. Jožeta Kramariča. Uslužbenstvo Jugoslovanske tiskarne je svojemu delodajalcu hvaležno za lep dan, ki ga je preživel.

— Kronična zapeka in njene slabe posledice, posebno pa motnje v prebavi, se morejo preprečiti z že davno preizkušnim sredstvom za čiščenje, z naravno »Franz-Josefov« grenko vodo, ki se tudi po daljši uporabi izkazuje kot zelo odlična. Oni, ki bolehalo na želodcu in čreveh, pa pijejo »Franz-Josefov« vodo, so zelo zadovoljni z okusom, kakor tudi z njenim učinkom.

Ogl. reg. S. br. 30474/36

Skupina izletnikov na samostanskem dvorišču v Stični.

Droline novice

Koledar

Sobota, dne 4. maja: Florijan (Cvetko), mučenec; Monika, vdova.
Nedelja, dne 5. maja: 6. povelikonočna nedelja. Pij V., papež; Irenej, škof.

Novi grobovi

† V Borovnici je mirno v Gospodu zaspala gospa Angelca Majaron, roj. Turšič, soproga veleposelnika in industrija. Pokopali so jo včeraj popoldne.

† V Laškem je umrl gospod Josip Osolin, trgovec in posestnik. Pokopali ga bodo danes ob pol petih popoldne na župnijskem pokopališču v Laškem.

† V Ljubljani je umrla gospa Metka Jereb, roj. Levstek, vdova po višjem kontrolorju državnih železnic. Pogreb bo danes ob pol petih popoldne iz hiše žalosti, na Poljanskem nasipu 12, na pokopališču k Sv. Križu.

† V Kamniku je umrl gospod Anton Vedlin, posestnik in ravnatelj Mestne hranilnice v pokoji. Pokopali so ga včeraj popoldne na pokopališču na Zalah.

Naj jim sveti večna luč! Zalujočim naše iskreno sožalje!

† Franjo Mohorič

Jesenice, 3. maja.

Na vnebohod so na jeseniškem pokopališču pokopali Franjo Mohoriča, carinskega inšpektorja in upravnika carinarnice na Jesenicah. Rodil se je 5. aprila 1901 v Česnjicah, občina Ovišje pri Podnartu, iz krepke in kmečke rodbine, leta 1922 je maturiral na realni gimnaziji v Kranju in že v začetku leta 1923 stopil v carinsko stroko.

Mohorič je služboval v Trzinu, Belgradu, na Sušaku in Subotici. Leta 1934 je bil imenovan za upravnika carinarnice v Prizrenu, kjer je ostal do lanskega leta. Po prerani smrti upravnika Mihe Copa je prevzel Mohorič definitivno upravo jeseniške carinarnice, ki jo je vodil do 30. aprila popoldne ob 2 ga je zadela možganska kap in t. maja ob 2 zjutraj je podlegel. Mohorič je bil vzoren uradnik, priljubljen povsod, kjerkoli je služil. Užival je posebno zaupanje svojih starešin, ki so mu poverili v teh usodnih časih upravo ene najvažnejših obmejnih carinarnic naše države. Zadnja leta je študiral pravo in letošnja jesen bi mu imela prinesiti diplomu. Toda usoda je drugače hotela in Slovenci smo izgubili enega najposposobnejših carin-

Posebno pazite, kaj bolnik pije!

Pitje ni le za zdravega človeka zelo važno, temveč tudi za bolnika mnogokrat važnejše od hrane!

Zato pijte Vi in Vaš bolnik čim čišče nato najboljšo mineralno vodo, ki je obenem tudi zdravilna

ono z rdečimi srci!

Prospekte in vsa potrebna navodila pošlje zastopnik in z veseljem: Uprava zdravilnega kopališča

SLATINA RADENCI

Slovenski časnikarji v Prekmurju

Ljubljana, 3. maja.

Slovenski časnikarji so letos priredili svoj izlet v Slovensko Krajino. Letošnja udeležba na običajnem časnikarskem izletu je bila naravnost rekordna, lep dokaz zato, kako prav časnikarski stan izredno ceni pomembnost stikov z matično slovensko pokrajino. Dne 1. maja zjutraj se je velika skupina ljubljanskih časnikarjev odpravila najprej v Maribor, tam pa se jim je pridružila še mariborska skupina časnikarjev. Zastopani so bili vsi slovenski dnevniki in vodilni listi, kar je obenem zgovoren dokaz za to, s kako globokimi vezmi je vse slovensko javno mnenje navezano na razvoj in srečo Slovenske Krajine. Iz Maribora so se časnikarji z avtobusom mariborskih mestnih podjetij odpravili proti Soboti.

Popoldne ob 15 so jih ob prestopu Mure na tleh Prekmurja že pozdravili številni zastopniki soboške občine, okrajnega glavarstva in vseh organizacij. Goste je z lepim govorom najprej pozdravil soboški župan g. Hartner, zahvalil pa se mu je predsednik slovenske novinarske sekcije g. Virant. Nato so goste pogostili s prekmurjsko slivovko in vrtnikom. Vsa velika skupina pa je nato pohitela na ogled novega petanjskega mostu čez Muro, ki bo prav kmalu izročen prometu kot eno največjih javnih del ob vratih v Slovensko Krajino.

Dolga vrsta avtomobilov se je nato podala v prekmursko prestolnico — v Soboto, kjer je bil po 5 uri ogled krajevnih zanimivosti. Časnikarji so si v spremstvu poizvedovalnih komentatorjev ogledali med drugim katoliško in evangelijsko cerkev, sinagogo, etarodavni soboški grad, stadion SK Mure, mestno kopališče, izredno moderno urejeno tovarno perila Ludvika Štifterja itd. Povsod je bilo lahko ugotoviti silen napredek mesta, ki se je zlasti v zadnjih dveh letih zelo razmahnilo.

Zvečer je mestna občina priredila udeležencem na čast v hotelu Slon večerjo. Poleg župana so se večerje udeležili zastopnik vojske, okrajni glavar g. dr. Bratina, ravnatelj gimnazije g. inž. Zobeč, bivši poslanec Bajlec, veleindustrialec gosp. Benko, ravnatelj banovinske kmetijske šole iz Rakitana in še številni zastopniki krajevnih kulturnih, gospodarskih in socialnih ustanov. Večer je potekel v zelo lepem razpoloženju in so bile izmenjane številne zdravice, ki jih je začel s pomembnim pozdravom mestni župan g. Ferdinand Hartner. Vsi govorniki so poudarjali za njim, da naj ta obisk ponovno dokaže, kako sta Slovenska Krajina in Slovenija tesno povezani in da bo ta obisk še zboljšal vezi ter koristil medsebojnemu spoznan-

skih uradnikov. Za pokojnikom plaka vdova z dvema majhnima otrokoma. Pogreba se je udeležilo mnogo pokojnikovih kolegov in prijateljev iz Slovenije. Ob odprtem grobu se je od pokojnika poslovil v imenu združenja carinskih uradnikov in prijateljev upravnika ljubljanske carinarnice gospod Anton S. Pirc. Vence so darovali mnogi prijatelji, med njimi tudi načelnik carinskega odseka gosp. dr. Martin Pavlič.

Pokojnik zapušča težko nadomestljivo vrzel v carinski stroki. Bodj mu lahka gorenska gruda!

Birmanska darila

po nizkih cenah pri

J. VILHAR, urar
LJUBLJANA, Sv. Petra c. 36.

Osebnosti

— Iz duhovniške službe. Za profesorja verouka na I. državni realni gimnaziji v Ljubljani je bil imenovan g. Ludovik Bevk, kaplan pri Sv. Petru v Ljubljani. Premiščen je bil g. Vinko Zor, kaplan pri sv. Cirilu in Metodu v Ljubljani, za kaplana k Sv. Petru v Ljubljani. Za kaplana v Dobropolah je bil nameščen duhovnik g. Janez Lavrih. Upokojen je bil p. Ananija Vračko, O. F. M., kaplan v Spodnji Šiški v Ljubljani.

— Promocija. V ponedeljek, dne 29. aprila, je bil na zagrebški univerzi promoviran za doktorja prava g. sodnik Rant Alojzij, tajnik Vrhovnega sodišča v Ljubljani. Promociji in intimnemu obedu so prisostvovali številni sodniki Stola sedmorice v Zagrebu, zastopniki zagrebških Slovencev ter dalje odlični hrvaški kulturni in politični delavci, ki so bili v času, ko je gosp. sodnik služboval po hrvaških krajih, njegovi socii dolorum. — Naše iskrene čestitke!

— Odlikovanja. Z jugoslovan. krono IV. stopnje je odlikovan Fink Franc, v. d. ravnatelja I. deš. mešč. šole v Mariboru; z redom sv. Save V. stop. je odlikovan Theuerschuh Ivan, bivši narodni poslanec in ravnatelj mešč. šole v Slovenjem Gradcu; Babšek Joško, v. d. ravnatelja meščanske šole v Ptuj; Vašte Ilka, mešč.-šol. uč. I. dekl. meščanske šole pri Sv. Jakobu v Ljubljani, in Kosi Ema, meščanskošolska učiteljica III. dekl. meščanske šole v Mariboru.

— Slovenska poroka v Belgradu. Vest, objavljena na tem mestu, se nanaša na mojega bratranca g. Jože F. Bombeka iz Belgrada, zato se svojim znanec in prijateljem za njihove preuranjene čestitke ne morem zahvaliti. — Doktorand prava Jože P. Bombek, Belgrad.

Romanje akademikov na Brezje

V nedeljo, 5. maja bomo priredili romanje na Brezje. Prosili bomo Kraljico Slovencev, da sprejme naše prizadevanje za edinstvo v katoliških vrstah in našo borbo proti brezbožnosti v svojo posebno zaščito ter da nam ohrani mir.

Program romanja: odhod z vlakom ob 7 zjutraj. Na Brezjah maša s skupnim sv. obhajilom, po maši zborovanje, na katerem bodo govorili akademiki; nato skupno kosilo. Popoldne, če bo lepo vreme, bo izlet v Begunje.

Za stroške (četrtinska vožnja, zajtrk, kosilo) bo plačal vsak udeleženec 12 dinarjev. Prijave v društvi ob sobote zvečer. Romanje bo ob vsakem vremenu.

Naj ne bo katoliškega akademika, ki ne bi v nedeljo pohitel z nami na Brezje!

Akademski zveza.

Tabor čebelarjev na Grosupljem

Slovensko čebelarско društvo v Ljubljani priredi v tekočem letu tri čebelarjske taborje v različnih krajih naše domovine. Prvi čebelarjski tabor je bil preteklo nedeljo na Grosupljem za dolenske čebelarje. Na prijaznem domu uglednega in gostoljubnega posestnika in velečebelarja g. Košaka se je zbralo do 300 čebelarjev, ki so prišli od blizu in daleč. Službo božjo je opravil g. p. Teodor Tavčar, župnik z Viča, ki je imel kot praktičen čebelar prav primeren govor na poslušalce. Ko so se zbrali čebelarji na lepo urejenem dvorišču g. Košaka, jih je pozdravil predsednik čebelarjskega društva g. Anton Znidaršič. V svojem govoru je omenil velik napredek v razvoju čebelarstva, vsestransko delovanje osrednjega društva in njegovih podružnic v prosep in korist slovenskega čebelarstva in čebelarjev, ki jih je organiziranih okrog 4000. Skrbeti moramo, da svoje znanje poglabimo in ga širimo med mladino, ki je tudi pri čebelarjih naš up in naša bodočnost. Nato je pozdravil čebelarje predsednik domače čebelarjske podružnice g. Žitnik. Sledila so teoretična in praktična predavanja naših priznanih čebelarjskih strokovnjakov. Urednik »Slov. čebelarja« g. Bukovec je prikazal udeležencem tabora napake, ki jih delajo čebelarji pri svojem obratovanju. G. referent Okorn je govoril o čebelarjenju v krajcih, ki so zibelka slovenskega čebelarstva. V kranjski so čebelarili naši predniki, tudi naš svetovno znani čebelar Anton Janša ga je uporabljal. Po tem predavanju je predsednik g. Znidaršič predlagal, naj se imenuje odslej kranjski Janšev panj, kar so navzoči čebelarji sprejeli z odobravanjem.

Solski upravitelj g. Mayer je razpravljal teoretično o prestavljanju čebel in razširjenju njihovih plodišč. Z velikim zanimanjem so sledili čebelarji filmu, ki je prikazal razne čebelne bolezni. Slike je tolmačil g. Okorn.

Popoldne so bila praktična predavanja. G. G. Mayer je praktično pokazal, kako je treba pravilno prestavljati in razširjati plodišča, g. župnik Koželj je govoril o preprosti vzreji matice in njeni izmenjavi, g. urednik Bukovec je praktično uvajal čebelarje, kako je treba pravilno barvati panje, g. Martelanc pa je govoril o prevozu čebel na pašo.

Ko so bila predavanja končana, se je g. predsednik zahvalil vsem udeležencem tabora, vsem predavateljem za poučna predavanja z željo, naj ne bi bili čebelarji samo poslušalci, ampak tudi izvajalci vsega tega, kar so slišali.

MOŠKO PERILO PO MERI

ALOJZIJ POTRATO PREJ

JOS. KUNC & Co.

LJUBLJANA - MIKLOŠICEVA CESTA

— Slov. kat. akad. starešinstvo v Ljubljani bo imelo jutri, 5. maja t. l. ob pol 10 dopoldne redni občni zbor v dvorani Akademikega doma, Miklošičeva cesta 5, s sledečim dnevnim redom: 1. Citanje in odobritev zapisnika o zadnjem občnem zboru; 2. poročila odborov in drugih funkcionarjev; 3. poročila preglednikov; 4. volitev novega odbora in odsekov; 5. sklepanje o samostojnih predlogih; 6. slučajnosti. Ako občni zbor ne bo sklepčen ob navedenem času, bo pol ure kasneje drug občni zbor, ki bo sklepal ob vsaki udeležbi. Morebitne samostojne predloge je treba prijaviti odboru pisмено vsaj tri dni pred občnim zborom.

— »Naša Zvezda«, zadnja, počitniška številka bo v povečanem obsegu izšla do binkošti. Uprava lepo prosi naročnike, da do tega časa poravnajo vso naročnino. Vsak mora razumeti, da je list pri tolikem obsegu in tako nizki ceni nujno potreben pravočasne in vse naročnine. — Uprava.

— Tujsko-prometni tečaj v Slatini Radenci. V nedeljo, dne 5. maja, bo v Slatini Radenci enodnevni tečaj za pospeševanje turizma in gostinstva. Tečaj priredi kraljevska banska uprava v sodelovanju s Tujskoprometno zvezo »Putnik« v Mariboru, krajevne priprave za tečaj pa je prevzelo ravnateljstvo zdravilišča skupno z občinskim režijskim odborom v Slatini Radenci. Program tečaja, ki je za udeležence brezplačen, obsega predavanja o turizmu in gostinstvu, o polepšanju zunanjega lica gostišč, bivališč in turističnih krajev, o delu in pomenu turističnih organizacij in potniških pisarn, o gostinskem kletarstvu kakor tudi praktični in teoretični nauk o serviranju. Med predavanji se bodo predvajali tudi kulturni filmi. Predavanja se vršijo dopoldne od 8 do 12 in popoldne od 13.30 do 17.30, tako da je omogočena udeležba tudi interesentom iz bližnje in daljne okolice. Namen tečaja je, da se najširši sloji prebivalstva seznajajo s pomenu in potrebami našega tujskega prometa ter da se poudarijo o možnosti in merah v svrhu pospeševanja in razmaha tujskega prometa, ki je turističnim krajem prinesel že neprecenljive gospodarske koristi. Želeli bi bilo, da se tujskoprometnega tečaja v Slatini Radenci iz bližnje in daljne okolice udeležijo vsi oni, ki so v kakršnem koli oziru v zvezi s tujskim prometom in ki imajo od njega gospodarske koristi. — Za udeležbo na tujskoprometnem tečaju v Slatini Radenci daje interesentom vsa podrobnejša pojasnila Tujskoprometna zveza »Putnik« v Mariboru, Trg svobode — grad, telef. 21-22.

Vrednost ohrani

— Namesto venca na grob pokojnega gospoda Antona Belca je daroval gosp. dr. Vladislav Pegan, odvetnik v Ljubljani, gasilski četi v St. Vidu nad Ljubljano 250 din, za kar se četa iskreno zahvaljuje.

— Da hoste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radenska, ki deluje proti boleznim ledvic, srca, proti kamnom, sklerozi, sečni kislini in podobno. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

— Sedaj je čas za vlaganje jajc! Ogarantol steklo in vodotopno steklo v drogeriji Gregorič, kr. dvorni dobavitelj, Ljubljana, Prešernova ul. 5.

— Fotoaparati je najlepše darilo za birmance. Razvijamo, kopiramo, povečamo, prvostopenjski poceni. Drogerija Gregorič, kr. dvorni dobavitelj, Ljubljana, Prešernova ul. 5.

— Razpis službe zdravnik. Kr. banska uprava dravske banovine v Ljubljani razpisuje službo zdravnika uradniškega pripravnika v javni bolnišnici v Celju. Prosilci morajo imeti pogoje za sprejem v banovinsko službo v smislu § 3. zakona o uradnikih v zvezi s čl. 1. pravilnika o službenih razmerjih, ustanavljanju mest in prejemkih banovinskih uslužbencev dravske banovine ter dovršeno zdravniško pripravljavalno dobo. Prošnje naj se vložijo pri kr. banski upravi dravske banovine v Ljubljani do 15. maja 1940.

— Putnikovi binkoštni izleti: Sušak, Trst, Gorica, Benetke, Postojna, Kobarid, Zatevajte prospekte.

— Nov gradbeni material: Nepremočljivi cement. Cement je danes zelo pomembno gradivo. Vendar ima navadni cement, oziroma iz njega napravljeni umetni kamen in beton, po-

Ljubljana, 4. maja

Gledališče

Drama. Sobota, 4. maja: »Hamlet«. Izven. Gostovanje Zvonimirja Rogoža. — Nedelja, 5. maja: »Danes bomo tiči«. Izven. Gostovanje Zvonimirja Rogoža. — Ponedeljek, 6. maja: »Danes bomo tiči«. Red Sreda. Gostovanje Zvonimirja Rogoža.

Opera. Sobota, 4. maja: »Traviata«. Gostovanje bolgarske sopranistke Vanje Leventove in Josipa Gostiča. Izven. — Nedelja, 5. maja: »Modra roža«. Izven.

Radio Ljubljana

Sobota, 4. maja: 7 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) — 12 Brez prestanka — brez besed, plošča za ploščo v gosji red — 12.30 Poročila in objave — 13 Napovedi — 13.02 Brez prestanka — brez besed, plošča za ploščo v gosji red — 14 Poročila — 17 Otroška ura: a) Slov. narod. pripovedke in pravljice bere M. Ukmar-Boltarjeva; b) »Pavliha« — hišni gospodar, ah Kadar mačke ni doma, miši plešejo. Lutkovna igrlica, izvaja Pavlihova družina (prenos iz velikega studija) — 17.50 Pregled sporeda — 18 Za delopust igra Radijski orkester — 18.40 Pasivni zaščiti pred letal. napadi: Kakšna naj bodo oklopna zaklonišča (dr. inž. M. Kasal) — 19 Napovedi in poročila — 19.20 Nac. ura — 19.40 Objave — 20 Zunanje-politični pregled (dr. Al. Kuhar) — 20.30 Vesele in žalostne iz življenja Jake Smolake: Zakopani talenti. Napisal Joža Vombergar, izvajajo člani Radij. igralske družine, vodi inž. Iv. Pengov — 22 Napovedi in poročila — 22.15 Za vesel konec tedna igra Radijski orkester.

Drugi programi

Sobota, 4. maja: Belgrad: 19.40 Narodne pesmi. — Zagreb: 20 Komorni koncert. — Praga: 20 Češka svatba. — Solija: 20.45 Violončelo. — Beromünster: 20 Orkestralni koncert. — Budimpešta: 22.10 Ciganeki orkester. — Bukarešta: 20.15 Plesna glasba. — Trst-Milan: 21.30 Lahka glasba. Rim-Bari: 21 Čelo. — Florencia: 20.30 Bellinijeva opera »Norma«. — Sottens: 22 Plesna glasba.

Prireditve in zabave

Franciškanec prosveta M. O. v Ljubljani ponovi dne 5. maja ob 8 zvečer v franciškanjski dvorani Finžgarjevo ljudsko igro s petjem v štirih dejanjih »Divji lovec«. Nabavite si vstopnice v prodajni v trgovini A. Sfiligoj za franciškansko cerkevjo.

Opozarjamo na enkratni recitacijski večer Mrakove tragedije »Karadjordje«, ki jo bo prednašal v torek 7. t. m., v dvorani Delavske zbornice avtor. Z ozirom na čas, v katerem živimo, je to delo po svoji snovitosti in vsakem oziru aktualno in bo zato gotovo zbudilo zanimanje v naši širši javnosti.

Sestanki

Društvo za varstvo deklet in Kolodvorski misijon imata dne 5. maja ob 10 dopoldne redni občni zbor v beli dvorani hotela Union.

Službinski dom, r. z. z. o. z. v Ljubljani, ima v ponedeljek, 13. maja, ob 5. popoldne svoj redni letni občni zbor v Domu služkinj, Križevniška 2. Dnevni red: 1. Citanje zapisnika lanskega občnega zbora. 2. Citanje revizijskega poročila Zadrudne zveze. 3. Poročilo načelstva. 4. Poročilo nadzorstva. 5. Prilagoditev pravil določbam zakona o gospodarskih združenjih z dne 11. sept. 1937. 6. Volitve načelstva in nadzorstva. 7. Slučajnosti. — Članice (ki imajo zadrudne deleže) vabi k udeležbi načelstvo in nadzorstvo.

V soboto, dne 4. maja bo v prostorih šole za zaščitne sestre, Dvorčakova ulica, redni mesečni sestanek članic dravske sekcije društva diplomiranih zaščitnih sester.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Tyrševa (Dunajska) cesta 6; mr. Hočvar, Celovška cesta 62 in mr. Garts, Moste-Zaloška cesta.

Mestna zdravniška dežurna služba

Mestno zdravniško dežurno službo bo opravljala v soboto od 8 zvečer do ponedeljka do 8 zjutraj mestni zdravnik dr. Logar Ivan, Cesta 29. oktobra št. 7, tel. 41-52.

Poizvedovanja

Na pošti Ljubljana 3 smo našli nekaj paketov tobaka, kdor ga je pozabil, naj se zgłosi pri upravniški pošti.

leg mnogih dobrih eno in slabo lastnost: v vlaži postane sam vlažen ter prepušča vodo, kadar je njen pritisk nekoliko jačji. Vlage in vodnega prepušča se v teh primerih ognemu z uporabo N-cementa, ki ima drugače vse lastnosti navadnega cementa, a je z njim napravljeni beton ali umetni kamen nedovzetan za vlago in popolnoma nepremočljiv, kar je dokazal poseben poskus. Poleg tega je N-cement odporen proti vremenskim vplivom in razjedanju; z njim izoliramo tudi stare vlažne zidove N-cement je torej zaradi teh prednosti posebno dobrodošel nov gradbeni material. Opozarjamo nanj gradbene inženirje, arhitekte in stavbenike. N-cement je izdelek jugoslovanske tvornice cementa »Dalmatija«, katere tehnični vodja je naš rojak, inž. Hribernik.

— Binkoštni romarski izlet po morju: Trsat—Rab, Split—Hvar! Priglasite se upravi »Po božjem svetu«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17-a.

— Združenje brivcev, frizerjev in kozmetikov obvešča članstvo, da potече s 15. majem rok za izstavitve dovolil za nakup bencinske mešanice kot pomožno sredstvo za obrtne namene kot: pranje, čiščenje itd. nikakor pa ne za pogon. Interesenti naj vložijo tozadevne prijave pri zbornici za TOI z natančno navedbo mesečne porabe v kilogramih. Po tem roku se zbornica ne bo mogla več ozirati na eventualne tozadevne prijave.

— Pri zaprtju, motnji v prebavi — vzemite zjutraj še na prazen želodec en kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice.

— V Logarsko dolino dne 5. maja. — Za binkošti v Benetke! — V začetku junija na kolonijalno razstavo v Neapelji! Prijave in informacije v Izletni pisarni M. Okorna, Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 5, tel. 22-50.

— Popravil V Trstu je bilo v aprilu leta 1915 sklenjeno, da odletita v tujnino v Jugoslovanski odbor dr. Gustav Gregorin in dr. Trinajstnik in ne dr. Vošnjak, kakor smo v našem članku dne 1. maja str. 5 v naglici pomotoma omenili

LJUBLJANA

Modelarske tekme Aero - kluba

Modelarska sekcija ljubljanskega Aero-kluba priredi jutri v nedeljo, 3. maja večje tekme jadralskih in motornih letalskih modelov na ljubljanskem letališču. Po dosedanjih prijavah sodeč bodo te tekme ene največjih, kar jih je bilo v zadnjem času. Sodelujejo poleg številnih ljubljanskih modelarjev tudi modelarji iz Kranja, Novega mesta, Jesenice in meščanske šole Sent Vid. Omeniti moramo tudi modelarje z Ježice, ki pridejo na tekme pod vodstvom g. Stankota Svoja. V nedeljo bodo tedaj zbrani na letališču skoraj vsi modelarji. Poleg starih preizkušenih modelarjev bodo tekmovali tudi novinci, ki bodo imeli dovolj prilike, da se nauče spuščanja modelov. Za jadralske modele bo na razpolago za startanje posebna naprava, ki dvigne model ob ugodnem vetru do 150 metrov visoko in tako doseže model veliko boljši rezultat. Ta način startanja je bil lansko leto na tekmah v Londonu in se je izvrstno obnesel.

Program tekmovalja je naslednji: Zbirališče je pred hotelom Miklič ob 9 dopoldne, odkoder se odpeljemo na letališče, kjer bo takoj pregled modelov. Po končanem pregledu se prične tekmovaljevanje motornih modelov do 12, ki bo prirejeno kosilo za vse tekmovalce. Popoldne pa pridejo na vrsto jadralski modeli. Rezultati tekmovalja in razdelitev nagrad bodo objavljeni takoj po končanih tekmah. Tekme bodo ob vsakem vremenu.

Te tekme nam bodo lep dokaz, kako se mladina zanima za ta letalski sport. Res je, da so to šele začetki, ki pa nam obetajo še veliko in če bomo šli po začetki poti naprej, si bomo vzgojili odlične naraščaj, sposobne prevzeti vodstvo našega letalstva. Poglejmo na primer druge države. Večina letalskih konstruktorjev in pilotov je prišla ravno iz vrst modelarjev. Zato je potrebno, da tudi širše občinstvo pokaže malo več zanimanja za naše mlade modelarje, bodoče pilote in jih podpre pri njihovem delu.

višje pis. oficijalno ge. Anke Čerčkove. Pred 35 leti je kot mlado dekle vstopila pri sodišču v službo. Borila se je, bila pa je marljiva kot čebelica. Mnogo je garala, dosti prestala. Ga. Anka je v krogu svojih stanovalskih tovarišev in tovarišic praznovala prav 1. maja 35letnico, ko je nastopila pri sodišču službo. K jubileju so ji vsi čestitali. Ga. Anka pa se jim je skromno zahvalila. Jemlje slovo od njih, ko vstopa v zaslužni pokoj. Ko se ozira nazaj v preteklost, zna mnogo zanimivega povedati. Kako je dolga vrsta sodnikov, ki so bili njeni predstojniki! Mnogi so že v hladnem grobu. Gospa je še vedno čila in upamo, da bo v radosti preživljala svoj zaslužni pokoj.

1 V Stritarjevi ulici št. 6 v Ljubljani, pri frančiškanskem mostu, se sedaj nahaja optik in urar Fr. P. Zajec, torej ne več na Starém trgu. Samo kvalitetna optika.

1 Združenje žagarjev za mesto Ljubljano je bilo prisiljeno z ozirom na podražitev bencina, nafte, in olja in sploh vseh potrebščin, zvišati cene za žaganje drv od 10 na 15 din za kub. meter. Ta podražitev velja od 1. maja naprej.

1 Vpoklic rekrutov v stalni kader. Na osnovi čl. 66. in 67. zakona o notranji upravi, se zaradi preprečevanja pijančevanja in izgradov ob času vpoklica rekrutov v stalni kader izdaja sledeča naredba: V času, ko prihajajo rekruti v Ljubljano, da nastopijo vojaško službo v stalnem kadru, je imetnikom pogostostnih obratov prepovedano vsako točenje in prodajanje pijače rekrutom in njihovim spremljevalcem. Vsakomur je prepovedano v tem času pod kakršnim koli imenom prodajati rekrutom in njihovim spremljevalcem alkoholne pijače, jih zanje kupovati in nositi. Rekrutom in spremljevalcem ni dovoljeno nositi s seboj alkoholnih pijač. Prestopki te naredbe se bodo kaznovali po čl. 69. zakona o notranji upravi z globo od 10 do 500 din, oziroma ob neplačilu globe v odloženem roku z zaporom 1 do 10 dni ter z odvzemom alkoholnih pijač, ki bi jih nosili s seboj rekrutje ali njihovi spremljevalci. Naredba stopi v veljavo dne 4. maja 1940 in velja za čas od 4. do 20. maja 1940. — Uprava policije v Ljubljani, dne 30. aprila 1940. — Upravnik policije: dr. Hacin I. r.

zavlekel, kolikor je bilo v njegovi moči. Ker pa cene živine spet kažejo na padec, bo morda ljubljansko prebivalstvo vedraj rešeno nove podražitve mesa.

1 Heinz Rühman, popularni filmski komik pripoveduje: Ko sem dobil svojega sina, ni bil to več mali neboljen novorojenček, temveč že dražestni triletni fantek. Tem večje pa je bilo zaradi tega moje presenečenje. Vse to boste videli v sijajni, veseli in izredno zabavni filmski komediji, ki jo predvaja kino Sloga. Ogled tega filma vsem prav toplo priporočamo.

1 Kulturni film o Norveški v kinu Slogi. Norveška, zemlja čudovitih fjordov na skrajnem severu, je domovina slavnih Vikingov. Njena mesta so bila še nedavno polna mira in so privlačila s svojo lepoto turiste, da se divijo morju in s snegom pokritim obrežjem vrhuncem. Najvažnejša luka te dežele je mesto Bergen z močno razvitim trgovskim in turističnim prometom. Norvežani so izraziti pomorščaki, ki skrbno čuvajo tradicije svojih prednikov Vikingov. Zanimivi so običaji in proslave ob žetvi, pri svatbi pa pokaže mladina vso svojo poskočnost in lepoto narodnih noš. Izredno zdravo pleme so Lapenci, prebivalci na skrajnem severu, ki žive kot nomadi. Stevilne črede severnih jelenov so merilo njihovega bogastva. Ta aktualen in izredno poučen film predvaja kino Sloga kot dopolnilo k rednemu sporedu, ter priporočamo, da si ga vsakdo ogleda.

1 »Jeanne Doré« — krasen film, na katerega opozarjamo vso Ljubljano! Najslavnejša predstavnica italijanske filmske in odrske umetnosti, Ema Grammatica, ki je ponesla sloves visoke odrske in filmske kulture in umetnosti po vsem svetu, se bo predstavila danes ljubljanskemu občinstvu v filmu »Jeanne Doré« v kinu Union. Ema Grammatica je umetnica, ki zasluži, da jo pozna in vidi vsi ljudje. V filmu »Jeanne Doré« bo predstavljala Ema Grammatica mater, dobro, že priletno vdovo, ki visi z vsem srcem na svojem sinu edincu, ki je zašel na strašno stranpoti in zabredel v mreže zločina. Ema Grammatica podaja to materinsko vlogo tako zvišeno, tako junaško, da si bo ta slovita umetnica mahoma pridobila srca vse Ljubljane. Nihče naj ne zamudi filma »Jeanne Doré«. Ta film je vzvišena himna materinski ljubavi, najprimernejši za počastitev materinskega dneva in je tudi s tega vidika najtopleje priporočati, da si občinstvo film ogleda v največjem številu.

Spoznali boste slona po debeli koži, bonbon 505 pa po črti in okusu.

m Velika elektna loterija mariborskih polštarijev se preloži na 9. junij 1940, in to zaradi drugih družtev, ki bodo prirejale v mesecu maju svoje tombole. — Odpor.

m Dijaški FO Maribor III. Danes zvečer redna obvezna telovadba za vse člane. Priprave za izlet in tekmo.

m Tuji v Mariboru. Meseca aprila je bivalo v Mariboru 1515 tujcev, ki so imeli skupaj 2610 nočnin. Med tuji je bilo 1191 naših državljanov s 2050 nočninami, ter 235 Nemcev, ki so imeli 383 nočnin.

Na zborovanju mestne organizacije JRZ za mesto Maribor

govori danes, v soboto, dne 4. maja ob pol osmih zvečer v dvorani na Aleksandrovi cesti

gospod minister dr. Miha Krek

o sedanjem notranjem in zunanjem položaju.

Pristaši in člani JRZ, ki morda pomotoma niso prešli vabila, naj se prej oglasijo v mestnem tajništvu JRZ. Začetek točno ob pol osmih zvečer.

m Eno leto in dva meseca zaradi dolgega jezika. Pred okrožnim sodiščem je bila obsojena po čl. 3 zak. o zaščiti države 44-letna sejmanka Marija Strajnsak iz Ljubljanske ulice 41 v Mariboru. Dobil je 1 leto in 2 meseca strogega zapora, 3 leta izgube častnih pravic, na plačilo povprečnine 500 din. V ječo jo je spravil njen predolgi jezik in narodna nezavednost. Zanimivo pri vsem tem pa je, da ženska niti prav nemišne ne zna.

Gledališče

Sobota, 4. maja ob 20: »Izdaia pri Novari«. Red A. Nedelja, 5. maja: Zaprt. Gostovanje v Celju.

Celjske novice

c Letna skupščina Društva hišnih posestnikov v Celju. V torek zvečer je bila v hotelu »Evropa« pod vodstvom predsednika g. Fazarinca Antona ob slabi udeležbi članstva letna skupščina Društva hišnih posestnikov v Celju. O delu upravnega odbora je poročal predsednik g. Fazarinec Anton. Iz poročila smo razvideli, da imajo tudi hišni posestniki v današnjem času mnogo težav, saj jih je občutno zadela višja zgradarina z dopolnilnim davkom visokih samoupravnih doklad, visoke obrestne mere, obrambni sklad itd. Posebno prizadeti so oni, ki so si zgradili ognjišča deloma s svojim, deloma pa z izposojenim kapitalom. Celjsko društvo je imelo v pretekli poslovni dobi spor s pokrajinsko zvezo v Ljubljani. Ta spor je obstojal v glavnem v tem, ker so Celjani zahtevali v zvezni upravi red. Celjani so nadalje zahtevali razčiščenje glede upravljanja zvezne uprave, podpirali pa so jih pri tem še Mariborčani. Tajniško poročilo je podal g. Blažon, blagajniško pa g. Gams Ivo. V pretekli poslovni dobi je imelo društvo 16.533 din celokupnega prometa, izdatkov pa 6.198, tako, da znaša preostanek 10.255 din. Na predlog g. Grajzlja je dobil odbor razrešnico. Proračun predvideva 7.100 din dohodkov in prav toliko izdatkov. Pri volitvah je bil izvoljen za dobo dveh let nov odbor s predsednikom g. Fazarincem na čelu. V odbor so bili izvoljeni gg. Dobovžnik, Golobranc, Kralj, Gams Ivo, Predlog Cinko, Kosmač, Zohar in Zemlič, za namestnike pa Cvahte, Predlog Franc, Skale in Zupančič. Za preglednika računov pa sta bila izvoljena gg. Lečnik in Grajzl. Sprejetih je bilo nekaj samostojnih predlogov o prosti konkurenci dimnikarske obrti, ureditvi dimnikarskih pokrajin itd. Občni zbor je pooblastil upravo, da izvoli delegate za občni zbor Zveze in glavnega saveza v Belgradu.

c Dve operetni predstavi bo uprizorilo Narodno gledališče iz Maribora v nedeljo, 5. maja ob 3 popoldne: opereto »Cigan baron« in ob 8 zvečer pa slovito delo Celjana Danila Gorinskega »Vse za šolac«. Vstopnice se dobe v predprodaji v Slomškovi tiskovni zadrugi, v nedeljo pa pri gledališki blagajni od 10 do 12 dopoldne.

c Občni zbor Slovenske šolske matice bo v nedeljo, 5. maja ob 9. dopoldne v Celju na I. deški ljudski šoli. Razen poročil in volitev je na dnevnem redu predavanje g. univ. prof. dr. Karla Ozvalda: Vzajanje »boljšega« človeka in spominški govor prof. Gustava Šilih ob 20letnici smrti Henrika Schreinerja. Člane — zlasti prosvetne delavce vabi odbor k udeležbi, saj je to prvi občni zbor SSM v Celju.

c Celjski šahovski klub bo v nedeljo, 5. maja ob 14 igral v vrtni dvorani hotela »Evropa« revanšo prvenstveno tekmo proti prvaku dravškega okrožja, šahovskemu klubu »Vidmar« iz Maribora. Prvo tekmo preteklo nedeljo je celjski šahovski klub radl premočil na prvih deskah 3:1 odločil kljub rezultatu 4:4 v svojo korist.

Fino čajno pecivo in deserti

pri Bonboniera Ruff, Prešernova ulica 1, Celje.

c Dekliška Marijina kongregacija ima jutri, v nedeljo ob 8 zjutraj v kapelici šolskih sester svoj kongregacijski sestanek. Vabljeni!

c V mesecu aprilu je obiskalo Celje 1059 tujcev in sicer 935 Jugoslovancev in 124 inozemcev, v mesecu marcu t. l. pa 862, v mesecu aprilu lanskega leta 1088. Umrlo jih je v aprilu v Celju 45 in sicer 9 v mestu in 36 v bolnišnici.

c Na področju javne borze dela v Celju je bilo 1. maja 726 brezposelnih in sicer 596 moških in 130 žensk, 20. aprila pa 787. Delo dobe: 10 hlapcev, 2 krojača, 4 poljski delavci, 10 težakov, kovač, žagar, 20—30 ključavničarjev in kovačev za Vinico, 10 kmečkih dekel, 8 kuharic, 7 služkinj, sobarica, vzgojiteljica in postrežnica.

PREMIERA! KINO MATICA, telefon 21-24

Predstave ob 10., 19. in 21. uri

GUVERNER

po gledališkem komadu »Zastava« od O. E. Grotha. V režiji slavnega Turžanskega. Willy Birgel — — Brigitte Horney.

1 Jubilejno razstavo Srečka Magoliča bo v nedeljo ob 11 odprl župan dr. Juro Adlešič, ker je jubilar namenil vso vstopnino in petino izkupička za prodane slike ljubljanskim revežem. Zaradi prikupnih slik, ki nam jih polovica kaže Ljubljano in njeno lepo okolico, druge pa lepote naše domovine od Jadrana do Triglava, predvsem pa zaradi človekoljubnega namena razstave, bo Jakopičev paviljon med to razstavo gotovo prav dobro obiskovan.

1 Sv. Mihael na Barju. V nedeljo, 5. maja bo praznovanje sv. Mihaela (druga obletnica). Ob 9 dopoldne slovesna sv. maša, popoldne ob pol 4 šmarnice. Obkrat darovanje za cerkev. Avtobus vozi ob 3 popoldne izpred trnovske cerkve.

1 Bolgarska pevka Vanja Leventova, ki je z velikim uspehom gostovala na našem odru v »Madame Butterfly« in v »Adriani Lecouvreur«, bo nastopila drevi še v Verdijevi »Traviati«. Umetnica slovi zlasti po fini glasovni kulturi, skrbni izsolanosti in po izrednem smislu za živo igralsko občutje. Ker bo obenem z njo nastopil kot gost v tenorski partiji naš priljubljeni rojak Josip Gostič, ki šteje Alfreda med svoje najboljše kreacije, obeta nocojnja predstava dvojni umetniški užitek! Germona do pol V. Janko.

Kino Kodeljevo tel. 41-64

Danes ob 17 in 20-30 senzacionalni vefilmski iz afriških pragozdov izdelan z milijonskimi stroški

Trader Horn

Nova obdelava! Nova kopija!

Rasputin

Hary Baur v vefilmsku iz življenja trana carske Rusije.

1 Poljska kolonija v Ljubljani (Ognisko polske) se je na večerjanski poljski praznik 3. maja udeležila sv. maše v cerkvi sv. Cirila in Metoda za Bežigradom. Poleg Poljakov, ki žive v Ljubljani kot naši podaniki ali pa kot begunci, so se udeležili sv. maše tudi poljski konzul vseuč. prof. dr. France Stele ter številni prijatelji poljskega naroda s predsednikom prof. dr. R. Moletom na čelu. Med sv. mašo je pel poljske cerkvene pesmi v poljščini g. svetnik drž. žel. W. Haszlaiewicz, kar je svečanost še posebej povzdignilo. Tako so tukajšnji Poljaki in njihovi prijatelji na najlepši način počastili praznik poljskega naroda 3. maja.

1 V nedeljo na Kurešček in Turjak. Prijave Putnik.

1 Vsi rezervni podoficirji, člani ljubljanskega pododbora Združenja rezervnih podoficirjev kraljevine Jugoslavije, se tem potom vabijo, da se zanesljivo udeležijo rednega letnega obnega zbora, ki bo v nedeljo 5. maja ob 10 dopoldne v predavalnici Združenja jugoslovanskih inženirjev in arhitektov v Ljubljani na Kongresnem trgu (Kazino). V soboto 4. maja pa bo tovariški sestanek v salonu gostilne »Derendac« na Borštnikovem trgu ob osmih zvečer.

Zobozdravnik

dr. Volovšek Vladimir

do 20. maja ne ordinira

1 V nedeljo v Polhov gradec in Poljansko dolino. Prijave Putnik.

1 Daleč naokoli znana ljubljanska slaščičarna Petriček odpre danes svojo podružnico na Tyrševi cesti tik pred Figovcem v lokalni poleg »Putnika«. Tvrda Petriček je lokal okusno in sodobno preuredila in bo v njem prav tako kakor v svojem glavnem lokal na Aleksandrovi cesti, postregla s svojimi prvostvornimi slaščicami in bonboni ter bo zlasti zdaj, ko se pričenjajo vroči meseci, skrbela za prvostvorne sladolede. Otvoritev nove podružnice pada prav v 65. jubilej tega uglednega domačega slaščičarskega podjetja.

1 Slovo marljive sodne uradnice. Na prvi maj je bilo skromno, tovariško, a tembolj pristrčno slovo vsem, ki imajo dnevno opravka na okrajnem sodišču, od marljive sodne uradnice.

1 Damske pomladne plašče, kostume in obleke Vam po meri najbolje izdelata tvrdka Goričar, Sv. Petra cesta. Na zalogi velika izbira štofov volnenega in svilenega blaga.

1 Zaradi draženja je policijska uprava kaznovala že več grešnikov zoper draginsko uredbo, prav občutno kazni je pa naložila dvema mesarjema, ko ju je kaznovala s po 5000 din globe, povrh pa še vsakega s 30 dni zapora, ker sta še pred dovoljenim zvišanjem cen podražila meso. Zadnje tedne je bilo okrog 15 oseb kaznovanih zaradi zviševanja cen s kaznimi od 200 do 2000 din in z zaporom od 2 do 10 dni. Tudi sodišče je v kratkem razpravljalo o previsokih cenah moke. Vse kazni, ki jih nalaga policijska uprava, so objavljene v »Službenem listu«, vendar pa moramo opozoriti, da se je večina obsojenih proti kazni pritožila in zato kaznovani še niso nastopili kazni. Ljubljanski meščanom je spet pretila podražitev masti in mesa, vendar je mestni protidraginski odbor zavzel glede masti popolnoma odklonilno stališče, glede mesa je pa zahteval od mesarjev utemeljene razloge in s tem podražitev

MARIBOR

Umetniška razstava v Mariboru

V Mariboru razstavlja te dni L. Perko in H. Pečarič. Razstava je nameščena v beli dvorani Uniona na Aleksandrovi cesti in obsega motive iz Prekije, Kranjske in Istre, ki vzbujajo med obiskovalci veliko zanimanje. — Razstava bo odprta do 5. maja.

H. Pečarič: V Miljskem zalivu

m Slomškova družba, podružnica v Mariboru, vabi svoje člane, da se zagotovo udeležijo v nedeljo spominke slavnosti za pokojnim prof. I. Vesenjkom. Spored: Ob 9 sv. maša v frančiškanski cerkvi, ob 9.30 predavanje »Ivan Vesenjak kot vzgojitelj« v veliki dvorani Zadrugne gospodarske banke. Vabimo tudi ostale pokojnikove učence in prijatelje. Posebnih vabil ne izdajamo. Odbor.

m Rezervne oficirje, ki se zanimajo za skupno nabavo predpisane vojaškega kovega in oficirske torbe, poziva uprava mariborskega pododbora URK, da se prijavijo do 15. maja oziroma med uradnimi urami, ki so vsako sredo ob 19—20 v pisarni v Narodnem domu.

m Ljudska univerza. V ponedeljek 6. maja bo predaval univ. prof. dr. Andrej Gosar iz Ljubljane o socialnih problemih modernega meznega razmerja.

m Pogrebno društvo na Pobrežju opozarja svoje člane, da se vrši vplačevanje članskih prispevkov vsako prvo nedeljo v mesecu v gostilni Holec na Aleksandrovi cesti 2 in ne več v gostilni Hren.

m Članski sestanek banov. uslužbencev in upokojencev okrajne organizacije v Mariboru bo v nedeljo ob pol 10 v dvorani restavracije »Zamorac« v Gosposki ulici. Člani in članice vabljeni. — Odbor.

m Pobrežje. Prosvetno društvo in DK priredita v nedeljo ob 3 popoldne v Slomškovem domu

»materinsko proslavo«. Prireditve je brez vstopnine ter se vabijo zlasti starši, da se je v velikem številu udeležijo.

m Krožek mariborskih upokojenih učiteljev bo imel majniški sestanek v četrtek, dne 9. maja na terasi ali pa v loviski sobi hotela »Orel«.

m Učiteljice, ki ste prejele vabilo na sestanek ZKU v Domu za varstvo deklet dne 5. junija, se udeležite sv. maše ob 9 že v frančiškanski cerkvi in nato zborovanja Slomškove družbe v Zadrugini banki. Naš sestanek pa bo v Domu okrog pol 11. — ZKU.

m Zaščitno cepljenje zoper osepnice se bo vršilo na mestnem fizikatu za mestni okoliš od ponedeljka do petka, in sicer v uradnih prostorih v Frančiškanski ulici 8 od 15—17. V navedenem času se vrši cepljenje brezplačno. Cepljeni morajo biti vsi zdravi otroci, ki so bili rojeni v preteklem letu.

m Podzveza katoliških nameščencev vabi vse katoliške nameščence na sestanek, ki bo v torek, dne 7. maja, takoj po šmarnicah v Domu, Slomškov trg 12.

m Otvoritev I. vinarske razstave in sejma v Svečini bo v nedeljo, dne 5. maja ob 8 v prostorih banovinskega posestva. Avtobusi bodo vozili iz pred kolodvorja v Mariboru ob 10.13 in 14, če bo potrebno, pa tudi kasneje. Iz Svečine nazaj bodo vozili tako, da bodo udeleženci imeli zvezo z vlaki na vseh progah.

KULTURNI OBZORNIK

Mariborska drama: Izdaja pri Novari

Švicarsko kmečko dramo smo letos že spoznali in doživeli z Vio malo pisatelja-dramatika Knittla, ki jo je prav tako kot izdajo režiral Malec. Tudi Arxova drama »Izdaja pri Novari« je vključena, da ima zgodovinsko ozadje, vendar kmečka drama. Medtem ko je pri Vio mali dramatik zastavil problem zločina, izvršenega nad rodnim očetom nasilnikom, je v »Izdaji« središče borba kmečkega človeka za ohranitev posesti, boj za zemljo, za domačo grudo. To je problem, ki je tudi slovenskemu človeku zelo blizu, ker je stalni boj za posest zemlje prav za prav naša edina zgodovina. Arxovo delo ni novo, ne kot delo, ne kot uprizoritev, saj je »Izdaja pri Novari« režiser pred leti debutiral v Ljubljani. Vendar je ponovna uprizoritev v Mariboru prav gotovo pritegnila, saj nas znova opozarja na kmečko zvestobo do domače zemlje, na trmo, s katero ohranja svoj rod na dedni zemlji in obenem nakazuje vir moči vsakega naroda.

Letos smo že ponovno na mariborskem odru srečali ljudi močne, silne, polne krvi in ljubezni in skoraj nasilnosti. Najsi bodo to Švicarji iz Vie male ali meščani iz Kovarstva in ljubezni ali plemiči iz Otela ali mornarji iz Ane Christi. V vseh polje neka drznost, neka življenjska polnost, ki v dramatski obliki žanje velike uspehe. Tako so vse gori omenjene drame, nekatere manj, druge v polni meri uspele. Tista zdrava prvotnost, neposrednost, ki veje iz njih, priteza gledalca. Tudi v Arxovi drami je značilna taka elementarnost čustva in dejanja. Dejanje je dramatsko razgibano do najburnejših učinkov, dramatičnost pa stopnjujejo in podpirajo močno, do skrajnosti se razpletajoča čustva. Tudi zgodovinski junaki okvir priča kot močan zunanji pripomoček k uspehu, da je dramatik, ki je po poklicu tudi režiser, vešč dramske tehnike.

Izdaja pri Novari je izdaja »iz ljubezni do domačije in grude«. Da reši kmetijo za naslednika, žrtvuje smet Turman tudi svoje narodno poštenje in nazadnje življenje.

Dobrodelni koncert za zimsko pomoč

Veliki dobrodelni koncert (v priredbi Ljubljanske Glasbene Maticice) je nudil po svojem programu sliko popularnega koncerta, obenem pa mu je dal nastop naših najvidnejših glasbenikov korpusov in profesorjev Glasbene Akademije nekaj slavnostnih značaj. Prvi je nastopil Akademski pevski zbor pod vodstvom Franceta Marolta s tremi pesmimi (Mašek: »Matičič, narodna« »Flosarska«, Hajdrih: »Hercogovska«), ki so se občinstvu na koncertih APZ posebno priljubile. Tudi tokrat je precizna, sveža in ognjevit izvedba izzvala tako navdušenje, da je moral zbor dodati še Adamičovo »Zdravico«. Prof. GA Trost Anton je zaigral nato na klavirju dve skladbi Smetane (iz sanjarij: Ugasla sreča in Uteha) in dva Tajčičeva Balkanska plesa. Ostra ritmična Tajčičeva je v Trostovi muzikalno in tehnično dovršeni igri prijetno kontrastirala z nežno občutno liriko prvih dveh skladb. Navdušenje pozdravljen od občinstva je prof. Trost dodal še eno skladbo Chopina. Slovenski vokalni kvintet je zapel poleg Juvančeve »Fantovske« še Hajdrihovo »Siroto« in Adamičovo »Maro v jezeru«, v katerih je pela sopran solo gdč. Polajnar Ljudmila. Slovenski vokalni kvintet je ohranil izjavo prejšnjih let menda še vedno precej popularnosti. Le žalibog njegovo sedanje petje z umetnostjo nima več dosti skupnega. Oba tenorska glasova nikakor ne moreta zadovoljiti niti v estetskem, niti v tehničnem pogledu. Treba bo korenitih izprememb in resnega muzikalnega dela, da ta kvintet ne pade popolnoma v staro čitalniško prepevanje. Gdč. Polajnarjeva, ki je že kar priznana koncertna pevka, zna s svojim prožnim, čistim glasom iz skladbe lepo zajeti tudi njeno muzikalno vsebino. — Posebno priznaje gre prof. Karlu Ruplu, ki je ob fini klavirski spremljavi prof. Zore Zarnikove zaigral Kogojev Andante za violino, z izredno poglavljenostjo, ki jo ta skladba zahteva od interpreta. S tem se ni odtelkel le cenenim očinkom prazne virtuoznosti, ki so na podobnih koncertih tako pogosti (občinstvu na ljubo), ampak je pred širšim občinstvom ponovno predstavil eno najlepših, najoriginalnejših in najbolj reprezentativnih del slovenske glasbe. — Betetto Julij, profesor GA, je ob spremljavi Janka Ravnika, profesorja GA, zapel najprej Pavčičevo pesem »Padale so cvetne sanje«, zatem arijo iz Massenetove opere »Hododijad«, ki se je s svojimi dramatičnimi efekti bolj prilagala pevčevemu glasu kot mehka in sentimentalno-nežna Pavčičeva melodika. (Mimogrede naj si dovolim opombo, da bi Massenet lahko zamenjal kak slovenski avtor; ta točka je bila namreč edina neslovarska izjema vsega koncertnega programa). — Učinkovit je bil nastop pevskega zbora Mlasebene Maticice pod vodstvom Mirka Poliča. Poleg Milojčičeve »Vidovanske pričetke«, Adamičeve »Komarjeve ženitve« je posebno ugajala in navdušila prelepa Sajovčeva skladba »Zeleni Jurij«, na kar je zbor dodal še narodno-Hubadovo: »Škrjanček poje«. — Na kraju koncerta je nastopil orkester Ljubljanske Filharmonije pod vodstvom Nika Stritofa, ki pa orkestra ni imel niti malo v oblasti. Zato pri Borodini Predigri in Polovskih plesih iz opere »Knez Igor« ni bilo govora o kakem resnem muziciranju, še manj o preciznosti orkestrske soigre. Po mestoma prav obupnem in kostičnem lovljenju je prišel orkester do končnega akorda menda bolj s svojo lastno, kot dirigentovo pomočjo. S tem je — mislim — zadosti povedano. Upamo, da se kaj takega ne bo več ponovilo, kajti na ta način bi lahko Ljubljanska Filharmonija kompromitirala le svoj lastni ugled.

Gejza Dusik: Modra roža

Dusikova opereta »Modra roža«, ki jo je te dni uprizorilo operno gledališče v Ljubljani, je v celoti prav tako, kot tista modra roža, po kateri je delo dobilo ime in o kateri pravi glavni junak: »Zelo je lepa, krasne barve ima, samo duha nima nič«. A to ni kaka posebna lastnost ali slabost le tega dela. Take modre rože brez duha so bile po veliki večini vse operete, ki so se razrasle in razpasle v dvajsetih letih povojne Evrope in Amerike povrh. To, kar je bilo nekdanj za opereto prvo in najvažnejše, lahkotni melodični polet vsele glasbene muze, je izpodrinila sedaj utrjujoča enakomernost jazzovskega ritma z navidez opojno se prelivajočimi zvočnimi barvami. Ekstotične bar-

Ko brat zahteva izplačilo dote, Turman nima denarja, zato si ga sposodi in se izda za žolnirja. A njegov vojaški gospodar, ki mu je denar izposodil, zahteva za to od njega pred Novaro izdajo. Iz stiske, da reši svojo domačijo, ker mu gospod zanj obljudja izbris dolga, izdajo res izvrši. Toda zato ga švicarska zveza proglasi za švicarskega izdajalca in Turman zapade smrti. Tega posili žolnirja, ki mu je kmetijska zemlja vse, je igral Pavle Kovič. Spet je postavil eno svojih močnih postav. Bil je ves trden in trdo preiskusan kmet, pristen v svoji ljubezni do domačije, do sina in nazadnje prepričan o upravičenosti kazni za izdajo. Zato svoje življenje da za rešitev svoje kmetije. »Na svoji zemlji in grudi biti svoj gospod, to hočem — drugega nič«, pravi o sebi. »Jaz sem kmet in kmet brez zemlje je kakor riba brez vode, ki klavnu pogine.« Turmanovega brata je igral Crnobori, ki letos dobiva tudi važnejše vloge. Čutili je ob njem, da se igralski lik še ni popolnoma spojil z njegovo osebo. Daleč pa ni, ko bo igra izginila in ko bo zaživel popolni lik iz drame. Isto je v »Izdaji« čutili tudi pri Starčevi, Turmanovi ženi. Včas se zazdi, kot da gleda bolj na učinek pri gledalcih, kakor na podoživljanje predstavljenih osebnosti. Turmanovo mater je igrala Kraljeva z vso mehko in ljubeznijo. Bila je posebej skrbna za domačijsko preprostost, ljubezen do stare poštenosti in do zemlje. Med sinom, ki na prvo mesto postavlja čast, in med sinom, ki na prvo mesto postavlja kmetijo, stoji kakor simbol zvestobe in ljubezni. Bila je poleg Turmana najlepša in najprepričljivejša postava v drami. Poln lik vojaškega poglavarja, brezobzirnega v svoji zvitosti in hinavstvu, je podal v bailliju Rado Nakrst. Vojaška poveljnika, prvega s samozvestno kretnjo in napuhom, je podal Štadeker (Trivulzio), a drugega s ponosno, mirno kretnjo Edo Grom (Švicarja in der Gassen).

V celoti sta igra in prostor dala novo uspešno letošnjo uprizoritev.

ve teh rož se zde morda povprečnemu okusu lepše in opojnejše, toda duh je povprečni izginil iz njih. Veselo umetnost je izpodrinila obrit, lahkokrila Musa se je morala umakniti obrtniku Vulkanu, ki s šablonskimi udarci jazzovskega klavira lahko za silo zvari skupaj še tako neizvirne in slabotne domisleke glasbene fantazije. Naj citiram besede, ki jih je že pred vojno zapisal v »Novih akordih« dr. Gojmir Krek ob uprizoritvi neke operete na Dunaju: »Časi, ko je bila nova muzikalna misel prvi in skoraj zadnji pogoj kariere operetnega komponista, so minuli. Za izvirnost, dandanes skoraj neznano stvar, se mora jeziti v deveto deželo, in vitez ni, ki bi prinesel ta neprecenljivi Gralov zaklad iz pravilno oddaljenih krajev.« Danes, po tridesetih letih, so te besede še vedno enako upravičene; pristavimo jim lahko kvečjemu še to, da se je izvirnost ta čas iz devete dežele preselila še dalje od nas in da je menda prvi in zadnji cilj operetnim komponistom postala kariera sama.

Dusik je svojo »Modro rožo« prikriljil povprečnemu, »mednarodnemu« operetnemu vzorcu; brčkone je zato njegova glasba izgubila na splošno čar izvirnosti, dasi tu pa tam (n. pr. v spevih glavne junakinje) med jazzovski ritem posije žarek prijetne glasbene invencije skladatelja. Razen tega v »Modri roži« ni mogoče zaslediti take osebnostne karakteristike avtorja, ne njegovega narodnega porekla. Vsekakor bi si od skladatelja namesto modernih plesnih ritmov in madžarske čardaša bolj želeli pristnejšega vonja njegove slovaške zemlje in priscrnejših, čeprav morda preprostejših domačih cvetlic, namesto mondeno parfumirane »Modre rože«.

Ne da se tajiti, da je kljub tem ugovorom opereta tehnično spretno narejena in da tudi besedilo dr. Braxatorisa ni brez duha. Običajna naivna in sentimentalna operetna ljubezenska storija je zabeljena z ovirki kriminalne zgodbe, tako da je delu zagotovljen dosti gladek, deloma celo napet tok dogajanja. Priznati je treba tudi, da je bila uprizoritev na ljubljanskem odru po živahnosti in uglajenosti igre med najboljšimi, če ne naša najboljša operetna uprizoritev vseh zadnjih let. Pa tudi po pevskih kvalitetah izvajalcev je »Modra roža« na nivoju, ki je vsaj dostojen desk Narodnega opernega gledališča. Če je k uspehu v prvem pogledu pripomogla predvsem režija g. D. Zupana, so se v pevskem oziru uveljavili predvsem ga. Ribčeva, g. B. Sanci (ki je pokazal od jeseni lep pevski napredek in je tudi igralski prav simpatično učinkoval), g. Metod Sanci, ki je s svojimi igralskimi, pevskimi in plesalskimi zmognostmi postal nepogrešljivo središče našega operetnega odra, in gdč. Barbičeva še s svojo živahno, prikupno igro. Poleg teh so nastopili z uspehom v večjih in manjših vlogah še gg. D. Zupan, Anžlovar, Frelih, Pianek, g. Poličeva in drugi. Glasbeno vodstvo je imel v roki g. R. Simoniti, ki je topot prvič nastopil pred orkestrom. Njegova sigurnost je priznanja vredna, posebno če se pomisli, da je moral kot začetnik dirigirati iz klavirskega izvlečka.

dr. VaVo.

Razstava podob iz slovenske zgodovine

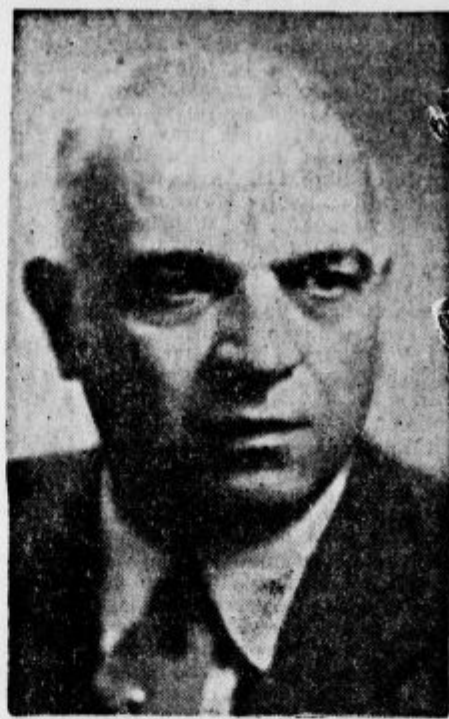
Na pobudo kr. banske uprave se je vršil pred kratkim že tretji natečaj podob in kipov, ki naj si vzamemo snov iz slovenske zgodovine. Prav razločno je videti, kako se kvaliteta od natečaja do natečaja boljša, kar je naposled tudi naravno, kajti pojmi in snov za zgodovinske upodobitve so bili po času samem že nekoliko odmaknjeni in jih je bilo treba deloma na novo, sodobnemu estetskemu nazoru ustrežajoče oblikovati, deloma pa stare vzorce prikriti. Pričujoča razstava kaže že kar močan profil slovenske zgodovinske umetnosti, ki kaže tudi najboljše perspektive za bodočnost. S tem bo naša umetnost po zaslugi visoke javne ustanove, ki tudi sicer, kaže veliko mecenatske širokogrudnosti do našega umetnostnega oblikovanja, bogatejša za novo polje na področju naše umetnostne kulture.

Razstave se je udeležilo lepo število umetnikov, nagrade pa so prejeli naslednji slikarji in kiparji: Tine Kos za plastiko »Kmetova prisega« I. nagrado; slikar Pregelj M. (»Tabore«) in kipar J. Weiss (»Izprevid koroskega vojvode«) II. nagrado; slikarja T. Kralj (»Sv. Ciril in Metod«) in R. Slapernik (»Slikar Janez Ljubljanski slika cerkev na Muljavci«) na III. nagrado.

Kakor rečeno so razstavljena dela kvalitetna in njihov ogled umetnost ljubčemu občinstvu toplo priporočamo.

S. M.

Novi bolgarski poslanik na našem dvoru

Pred kratkim je bil imenovan za bolgarskega poslanika in opolnomočenega ministra na našem dvoru g. dr. Stoi Stoičev, eden najuglednejših, najspodobnejših in najbolj priljubljenih bolgarskih diplomatov. Novi bolgarski minister v Belgradu je sin bivšega predsednika bolgarske vlade, znanega in popularnega slovanofilskega politika Stoičeva. Pravne študije je končal v Berlinu, potem pa je hitro napredoval v diplomatski službi. Služboval je na Dunaju, v Rimu in Budimpešti, vmes pa je bil tudi tajnik ministrskega sveta v Sofiji.

Od leta 1935 dalje, ko sta oba suverena, pokojni kralj Aleksander Zedinitelj in car Boris III. udarila temelje večnega jugoslovan-bolgarskega prijateljstva, pošilja bolgarska vlada v Belgrad za zastopnike svoje najboljše diplomate. Omenimo naj Kiosejanova, Popova, moža, ki sta v domovini dosegla najvišjo karijero, zdaj pa je poverila to

važno misijo dr. Stoičevu, ki prav tako zasluži vse zaupanje in spoštovanje bolgarske in jugoslovan-ske javnosti. Novi bolgarski minister v Belgradu bo prav tako, kakor njegova slavna prednika, z vsemi silami deloval za še lepše in izčrpnjše sožitje obeh bratskih slovenskih narodov in v tem smislu ga tudi Slovenci najtopleje pozdravljamo, želeč mu mnogo plodnih uspehov v njegovih prizadevanjih!

Dve novi svetnici

Na praznik vnebohoda je sv. Oče XII. prvič v dobi svojega pontifikata proglasil novi svetnici katoliške Cerkve. Največja čast, ki jo more doživeti človek po svoji smrti, to je da se povzdigne do čiščenja v oltarju, je bila podeljena blaženim Gemmi Galgani in blaženim Mariji Evfraciji Pelletier.

Gemma Galgani se je rodila 12. marca 1878 v Camiglianu v Italiji, večino svojega življenja pa je preživela v sosednjem kraju Lucca. Leta 1899 je čudežno oždravela od težke bolezni, potek ko se je priporočila sv. Gabrijelu v Possenti. Ker zaradi telesne šibkosti ni mogla stopiti v kak red, je živela svetniško življenje izven samostanskih zidov. Junija 1902 je položila trajne zaobljube, umrla pa je leto kasneje na velikonočno soboto. Leta 1923 so prenesli njene zemске ostanke v cerkev samostana reda pasijonistkin, ki je bil ustanovljen leta 1905 na njeno prizadevanje.

Ko je prešla prvo ev. obhajilo leta 1885, je elišala v sebi nek notranji glas in videla čudne lepe prikazni, kar se je pozneje še mnogokrat ponovilo. 8. junija 1899 je božja izvoljenka oprela na svoje telo znake Kristusovih ran. Doživela je vse stopnje mističnega življenja. Pri vsem tem pa je ohranila otroško ponižnost, nedolžnost in brezhibno pokorščino do svojega duhovnega voditelja pasijonista Germanusa, ki je tudi opisal njeno življenje.

Druge svetnica Marija Evfracija Pelletier se je rodila 31. julija 1796 na otoku Noirmoutier v Vendéji na Francoem. Zgodaj je postala sirota in je kljub svojemu živahnemu temperamentu stopila že kot otrok v red sester Naše ljube Gospe v Toursu. Leta 1817 je položila trajno zaobljubo. Nekaj let zatem je postala predsednica in je ustanovila nov samostan v Angersu, katerega vodstvo je prevzela. Kljub nasprotovanju 14 škofov in drugih oblasti se ji je vendar posrečilo, da je novoustanovljene samostane združila v kongregacijo, ki je leta 1835 dobila potrdilo od sv. očeta. Se naprej je ustanavljala samostane svoje kongregacije in tako je ob njeni smrti leta 1868 štel red sester Naše ljube Gospe že 16 provinc, 110 samostanov, 2760 sester in nad 14.000 gojenc in otrok.

ŠPORT

Madžarska : Hrvatska 1:0

Časten poraz v Budimpešti

Na igrišču Ferencvarosa se je v četrtek ob 13 prišla tekma med reprezentancama Madžarske in Hrvatske. Vreme je bilo igri nenaklonjeno, kajti ves čas tekme je močno deževalo. Igrišče je zaradi tega bilo spolsko in je od igralcev zahtevalo vseh zmognosti.

Hrvatsko zastopstvo je nastopilo v isti postavi kakor zadnjo nedeljo proti Švicarjem v Bernu, koder jih je porazilo, razen Brozoviča, ki je igral namesto Beloševiča levega branilca. Madžari so nastopili kompletni. Kljub grdemu vremenu in slabemu igrišču, je bila igra prav lepa in zanimiva. Prepletena je bila z mnogostevilnimi tehničnimi finesami. Zadovoljiti je morala tudi najbolj razvajena nogometna »gurman«. V poteklu igre so imeli Madžari premoč, ki je pa niso mogli izraziti zaradi dobre obrambne igre Hrvatov. Kmalu za tem so jim postali Hrvati enakovredni, a tudi njim se ni posrečilo doseči nobenega uspeha. V prvem polčasu so Hrvati sicer zabili gol, ki ga pa romunski sodnik Radulescu ni priznal zaradi ofsajdne pozicije. Tako je ostal prvi polčas brez gola. Vse je kazalo, da se bo današnje srečanje končalo neodločeno. Ni mnogo manjkalo do konca, ko so Madžari uprizorili nevaren napad na Glaserjevo vrsto. Uspeh ni izostal, kajti leva zveza Madžarov, Dudaš, je iz bližine 4 m poslal žogo neubranljivo v gol. Rezultat je ostal do konca nespremenjen.

Madžari so v današnji igri zadovoljili. Igrali so tehnično prav lepo in njihove vrste so bile med seboj lepo povezane. Hrvatski zastopniki so igrali prav tako zelo dobro. Predvsem Glaser v голу je branil prav fenomenalno in je držal nebroj ostrih žog. Branilca nista bila na brezhbitni višini. V pomočnikih liniji pa sta izborna igrala Kokotović in Jazbec. V napadalnem kvintetu pa je bila desna stran mnogo boljše od leve. Da so Madžari dosegli zmago se imajo povsem zahvaliti taktiki, ki je obstajala v tem, da so se njihovi napadi vrstili le po njihovi levi strani napada, koder ji naš desni half ni bil kos.

Današnja pičila zmaga Madžarov pove z vso zgovornostjo, da so jim bili Hrvatske popolnoma enakovredni nasprotnik, obenem pa potrjuje, da zmaga nad Švicarji zadnje nedelje le ni bila morda zmaga švicarskega naključja. Na svoj nedeljski nastop morejo biti Hrvatske ponosni. Tekmo je dobro sodil Romun Radulescu.

Madžarska jun. : Hrvatska jun. 4-2

Istočasno, ko so se borili v Budimpešti starejši izbranci Hrvatov in Madžarov, so se v Pešuhu sestali na zelenem polju tudi najmlajši talenti žoge iz Madžarske in Hrvatske.

Madžari so v tej igri v tehniki precej prekašali goste iz Hrvatske. Njihovo tehnično znanje pa so nadomestili hrvaški juniorji z veliko postrvalnostjo in ljubeznijo za hrvaške barve. Vendar kljub porazu lahko rečemo, da so tudi najmlajši kar častno zastopali hrvaški nogomet.

Hermes : Jadran

Kot zadnja nasprotnika se srečata v nedeljo dopoldne gornji enajstorič. To srečanje je bilo vedno eno najzanimivejših, ker sta se srečali dve moštvu izrazitih »starih« predstavnikov našega nogometa. Iz njihovih vrst so izšli naši najboljši nogometaši. Vsekakor bo to srečanje eno najzanimivejših te nedelje in zato na njega opozarjamo prav posebno pristaše obeh klubov.

Tekma se vrši na igrišču Jadrana ob 9.30.

Slavija (Varaždin) : Ljubljana

Tekmovanje v hrvaško-slovenski ligi je končano, le tiste tekme bodo še odigrane, ki niso bile še odigrane in pa naša prekinjena tekma.

Varaždinski Slaviji gre za obstoj v ligi, kajti zadnje plasirani pade v pokrajinsko tekmo, ki niti zdaleka ni tako privlačna kot je ligaško. Za to srečanje so se temeljito pripravili

in hočejo na vsak način zmagati. Vsi poedinci se predobro zavedajo, kako velikega pomena je izid tega srečanja in so zato tudi pripravljeni boriti se za do poslednjih moči samo, da si izvojuje zmago sredi Ljubljane.

Ljubljana postavi na teren vse kar zmore in kar bo imela na razpolago. Hoče popraviti neugoden vtis zadnjih tekem in nuditi svojim pristajem športni užitek. Po odigranem prvenstvenem delu tekme bo sledila prijateljska.

V predtekmi nastopijo v borbi za točko Ljubljana jun. : Slavija jun. Pričetek tekem ob 14.30 in 16. Vabljani.

Po svetu

Med Zagrebčani vlada veliko zanimanje za nedeljsko tekmo med BSK in domačim Gradjanskim. Vstopnice za to tekmo so v predprodaji že od petka dalje. Bomo videli ali v tej tekmi uspe Gradjanskemu premagati Belgrajčane, kot jim to ni uspelo za zimski pokal.

V domačem angleškem prvenstvu vodijo na tabelah posameznih okrožij: Huddersfield, Falkirk, Westham United (v tej grupi sta druga Tottenham, a na tretjem mestu šele Arsenal). Dalje slede: Westbromwich, Albion, Rangers itd. Res je, da v vseh grupah vodijo vodeči klubi s precejšnjim naskokom točk pred drugimi klubi.

Za letošnji tek »Po Bernu sem in tja« se je javila kar cela armada tekačev. Tekmovali bodo v 5 kategorijah. Svoje tekače je prijavilo 97 klubov s skupno 1274 tekači. To je največja lahko-atletska prireditve Švice.

Svetovni kolesarski mojster Alfredo Binda je sestavljal italijansko kolesarsko zastopstvo. On je namreč tehnični vodja italijanskega kolesarstva. Za dirke, ki se bodo vršile v Italiji, je odredil sledeče: Gino Fondi, Mario Cantoni, Vladimir Dragomani, Andrea Giacometti, Fernando Magni, Doro Morigi in še nekatere.

Kakor poročajo, je v Newyorku umrl dolgoletni menager Maksa Schmelinga Joe Jacobs. Bil je eden izmed najbolj izkušenih menagerjev zadnjih deset let. Spremljal je Schmelinga po vsej njegovi poti prav do njegovega viška, ko je postal svetovni boksaški prvak. In še, ko je izgubil ta ponosni naslov, ga ni zapustil.

V newyorskem Madison Square Gardenu se je pred izredno številnimi gledalci vršil medcelinski dvoboj Evropa : Amerika v boksanju. Zastopali so obe celini seveda le boksarji-amaterji. Evropejci so se v tej borbi proti vsemu pričakovanju kar dobro držali in se je dvoboj končal neodločeno 8:8.

Argentinski menagerji na vsak način žele, da bi se ponovil boksaški math med Luisom in Godoyom, ki naj bi se vršil v Buenos Airesu. Za ta dvoboj je ponudil menager Luisa 600.000 dolarjev. Luis pa pravi, da noče takšnega »mildarac« in želi imeti samo en milijon dolarjev. Seveda je to bolj okrogla vsota.

Kakor poročajo iz Brazilije, so Braziljanci ponudili italijanskim lahkoatletom atletske dvoboje, ki naj bi se vršili v San Paulu. Italijani so v principu sprejeli braziljansko ponudbo.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

Konjske dirke na Cvenu. Na binkoštno nedeljo, 22. maja t. l. ob pol 13 bodo na Cvenu velike konjske dirke. Dirke bodo v sedmih disciplinah, in sicer: 1. Dirka »Brazve hanoval« (dvolet volnjal). 2. Dirka Sreskega kmet, odhoda, Ljutomer. 3. Ilet dirka. 4. Dirka Belgrad. 5. 3. heat. 6. Dirka »Kneza Mihajla« in 7. Spominška dirka Jožeta Rnjha. Zaključek prihaj bo v soboto, 4. maja ob 12. uri; prijavno mesto: Slavič Franc, občinska pisarna, Ljutomer, pregled konjev 12. maja ob 14 popoldne na Cvenu.

Hermes — motoristom! V nedeljo, 5. maja priredi Moto-Hermes izlet članstva k tovarniški sekciji v Trebnju. Od tam gremo sili proti Gorjancem, popoldne bo pa zabava na vrhu g. Tomšiča. Zbirališče bo ob pol 8. uri pred Nobečnikom. Vabimo Vas, da se izleta udeležite. — Moto-Hermes. ASK. Danes ob 13. uri je 21. seja »Akademskoga športnega kluba« v Akademskem domu. Vse odbornike, nabornike sekcij ter imetnike nabirnih listov pozivam, da se udeležijo vsi in točno! — Tajnik.

Nemški bombnik strmoglavil v naseljeno mesto

Porušil je 50 hiš, usmrtil 5 in ranil 90 ljudi

Angleško notranje ministrstvo je 1. maja objavilo, da je v pretekli noči angleško protiletalsko topništvo sestrelilo velik nemški bombnik, ki je padel na tla sredi mesta Clackton on Sea. Agencija Reuter je dala k temu še naslednje poročilo: Padeč velikega nemškega bombnika v Clacktonu on Sea je napravil v mestu pravo opustošenje. Še preden je bombnik padel na tla, je med padanjem porušil sedem hiš. Ko pa je zgrmel na tla, je nastala strahovita eksplozija, ker so hkrati eksplodirale vse bombe, ki jih je letalo imelo v trupu. Vse hiše daleč na okrog so porušene, v krogu s polmerom pol kilometra pa so popokala okna in stene. Bombnik, ki ga je protiletalsko topništvo poškodovalo, je kake pol ure krožil nad mestom in očitno iskal prostora za pristane. Ko pilot ni mogel več držati letala, ga je prepustil njegovi usodi. Pri eksploziji bomb se je zažgalo tudi skladišče bencina. Dolej je ugotovljeno, da je našlo pri padcu bombnika smrt pet oseb, od katerih so v štirih spoznali člane nemške posadke v letalu, pet pa je bila neka ženska, ki jo je doletela smrt v spanju. V dveh mestnih ulicah so poškodovane vse stavbe. Nad 90 oseb pa je ranjenih, nekatere med njimi smrtonosno. Takoj po katastrofi je pričela delovati mestna pasivna obramba proti zračnim napadom, ki je hitro organizirala reševalna dela. Neki mestni svetnik je Reuterjevemu dopisniku izjavil:

»Mirne duše morem reči, da bi bila nesreča

še mnogo večja, ako ne bi bilo vzornega in požrtvovalnega dela naše pasivne obrambe. Mislim, da je to prvi primer, v katerem je angleška pasivna protiletalska obramba položila svoj izpit. Ta dogodek naj bo nauk tudi ostalim krajem naše države in naj jim pokaže, da mora biti pasivna protiletalska obramba vsak trenutek pripravljena, da priskoči na pomoč. Katastrofa je zavzela tak obseg zaradi tega, ker je nemški bombnik pred padcem dalj časa nizko letal in je zadel ob strehe hiš ter jih porušil. Kose letala so našli stotine metrov daleč od kraja, kjer je letalo padlo na tla. Zaenkrat se ni moglo pregledati vsega pustošenja, ki ga je povzročilo letalo. Skodo, ki jo je povzročilo strmoglavljenje nemškega bombnika, cenijo na četrtilijarde dinarjev. Gasilci so bili na delu neprenehoma 24 ur, da so pogasili vse požare, ki jih je povzročila katastrofa nemškega letala. Obenem poročajo iz norveškega glavnega štaba, da je na jugovzhodni obali Norveške v Væru padlo na sredo mesteca vojaško letalo, ki je pri padcu eksplodiralo ter porušilo več hiš v bližini. Po ostankih letala sklepajo, da je bilo nemško. Število smrtnih žrtev še ni znano. Nemci pa poročajo, da so zadnje dni sestrelili ob priliki napada na letališče v Stavangerju neko angleško letalo, ki je padlo sredi neke vasi v bližini. Tudi tu je bilo več človeških žrtev in ogromna materialna škoda.

† P. Bela Bangha

V Budimpešti je v torek umrl v starosti 60 let po vsem svetu znani katoliški publicist, jezuitski pater Bela Bangha. Pokojnik je po pravici nosil naslov apostol tiska na Madžarskem, saj je njegovo neutrudno delo na polju madžarskega katoliškega tiska v zadnjih treh desetletjih neminovno povezano z zgodovino madžarskega katoličanstva, prav tako pa je p. Bangha po vsem katoliškem svetu zaslovel kot velik katoliški pisec, ki je oboževal katoliško publicistiko z mnogimi odličnimi prispevki.

Z. Bela Bangha se je rodil 16. novembra 1880 v Nyitri na Madžarskem iz ugledne katoliške družine. S 15 leti je vstopil v jezuitski red in bil leta 1909 posvečen v mašnika. Svoje študije je nadaljeval v Inomostu, kjer je napravil leta 1911 doktorat iz bogoslovja.

V času, ko je p. Bangha začel orati ledino katoliškega tiska na Madžarskem, to je bilo nekaj let pred vojno, je bilo na Madžarskem okrog 12 milijonov katoličanov, ki pa niso imeli niti enega svojega dnevnika. Leta 1912 je objavil v ugledni madžarski katoliški reviji »Magyar Kultúra« študijo o potrebi modernega katoliškega dnevnika, ki je vzbudila tedaj pozornost ne samo na Madžarskem, temveč v vsem katoliškem svetu. Prerokoval je, da pravega katoliškega gibanja brez organiziranega katoliškega tiska sploh ne more biti. Vojna je močno ovirala njegovo pionirsko delo, toda kljub temu mu je že leta 1917 uspelo, da je s široko denarno akcijo med katoličani na zadružni

podlagi dosegel, da je začel na Madžarskem izhajati prvi katoliški dnevnik, ki pa je ob razpadu monarhije moral prenehati. Toda prav kmalu po vojni je p. Bela Bangha ustanovil novo osrednjo katoliško tiskovno podjetje, ki je čez noč pričelo izdajati tri dnevnike in tri tednike. Leta 1921 je podjetje že kupilo najmodernejšo tiskarno v Budimpešti. Danes sta glavna madžarska katoliška dnevnika »Nemzeti Ujság« in »Új Nemzedék«, ki izhajata vsak v okrog 50.000 izvodih in prekašata vse ostale madžarske dnevnike.

Zivljenjsko delo patra Banghe pa ni bilo omejeno samo na organiziranje katoliškega tiska doma, temveč je bogato oplojilo vso katoliško publicistiko. Nešteti so članki in razprave, ki so izšli v madžarskem pa tudi svetovnem katoliškem tisku in v katerih je p. Bangha z izredno bistroumnostjo ter s širokim obzorjem obravnaval sodobne pereče katoliške probleme. Mnogo njegovih razprav je izšlo v posebnih knjigah, ki jih je kar za majhno knjižnico. Zaradi svojega plodnega publicističnega dela je postal p. Bangha član dveh najbolj uglednih madžarskih znanstvenih akademij: Akademije sv. Stefana in Družbe sv. Tomaža Akvinskega. Zadnji dve njegovi deli sta bili: »Odgovori na ideološka vprašanja« in »Osvajajoči katolicizem«. Zelo pomembna so med drugim tudi dela patra Banghe o zgodovini jezuitskega reda itd.

S p. Bangho izgublja madžarski katoliški tisk svojega največjega pionirja, katoliki vsega sveta pa publicista velikega formata, za katerim ostaja velika vrzel.

Skoki goreče norveško vas prodirajo prve straže nemške pehote. Letala in tanki so že opravili svoje delo, pehota pa mora ozemlje, s katerega je bil pregnan nasprotnik, zasesti.

Poročnik Heim

19

Vohunska povest iz časa svetovne vojne.

Kar pa še otežuje našo dolžnost, je splošno sokrivdva vsega ljudstva. Ali se da tu najti ali poslati kakega agenta? Samo enkrat smo ga poskusili. Naš mož je bil ubit v štirindvajsetih urah, pa še tako spretno, da je malo upanja, da bi našli krivca ali sokrivce.

General je znova sklonil vrat tako, da je brada počivala na odprtini suknje. Nič več ni poslušal. Z ostrim glasom je prekinil armijskega poveljnika.

»Vse to ni nič! Je še nekaj hujšega. V nekem francoskem uradu so našli fotografijo dokumenta, ki se nahaja le samo na Komandanturi v Saint-Quentinu, in neko sliko, ki je bila brez dvoma tu ugrabljena. Slika predstavlja stanje nameščenih čet devetega maja 1915. Dobro veste, da specializiran oficir ne potrebuje nič drugega, kot da zna razvrstiti čete v vojski. Dalje so odnesli zemljevid z novimi načrti Torrej pazite na municijo in lesne zaloge. V zadnjih štirinajstih dneh ima njihovo zrakoplovstvo veliko uspehov, kar je posledica hitre ugrabljenj. Končno so ugrabili še risan osnutek razvstitve železniških in cestnih del, še vedno

Polkovnik Nikolaj, šef poizvedovalne službe, da leta tisoč desetsto trinajst do tisoč devetsto devetnajst nemški general je pisal v svojem delu »Tajne sile: Belgijko in francosko ljudstvo v zasledenih pokrajinah zasluzi spoštovanje za pomoč, ki jo nudi vojakom in svojim špionom iz svojega velikega domoljubja.

V istem delu pravi: V teku naših dolgih obleganj so nam gotovi elementi med ljudstvom ponudili svojo službo. Primer se je pojavil malokrat v Belgiji, nikoli pa ne v Franciji.

datirana na deveti maj... To prekoprnanje je sicer posredni, a dovolj jaseen dokaz o namerah našega poveljstva. Tako, kaj pravite na to?»

Niederstoffu so se tresle noge in ga niso hotele nič več držati pokoncu. Vsedel se je, čeprav ga šef ni povabil. Nenadno se je postaral. Bil je čisto potr. Strohberg je pokajal. Neke vrste kolanje je streslo Heinovo glavo. Istčasno se je zdelo, da z zobmi drobi kost, tako so zobje šklepetali. Edino Schmidt je ostal miren.

»Ne odgovorite? No, torej ne zgubljam časa. Dam vam deset dni na razpolago, da najdete krivca, in pet minut, da zavarujete svoj urad pred novimi izjavi. Simon... Imate načrt?»

Heim je prvi premaknil nogo. Prosil je za besedo in jo tudi dobil.

»Eksceleca, samo en ukrep bi mogel odstraniti vsa protinemska početja v tem mestu: preselitev vsega moškega prebivalstva. Moških je tu kljub delni preselitvi še vedno preveč.

»Dobro. Ustanovite nove vrste delavcev. Uničiti je treba postopače, zatreti lenobo in slabe namene, ki jih tu osnujejo.

»Eksceleca, upirajo se delu.

»O! Zato je dobro sredstvo — glad. Če ne uspe, je položaj določen, kolona delavcev postane kolona, ki skrbi za red. Toda vse to nam še nič ne pomaga pri rešitvi dokumentov.

Dolgo je razmišljal nato pa povzel:

»Niederstoff, dobro morate spoznati mesto, ki ga upravljate. Vedeti morate, kaj imajo prebivalci v srcu, glavi in celo kaj v želodcu. V takih primerih je vsak najmanjši znak velike važnosti. Recimo tole: Rekli so, da obstaja tu družba za spijonažo, imenovana »La Revanche« (Osveta). Vsako noč se redno sestaja v tej francoski rešilni postaji, kateri niste samo dovolili, ampak ste ji celo ukazali ustanoviti. Njeni agentje pošiljajo svoje poizvedbe v zavezniške

vrste v balončkih na plin po angleškem načinu. Brzjavke so zavite v zajčje kože. Vojaki jim odgovarjajo tako, da spuščajo iz zrakoplovov iste vrste poročila, ki jih hodijo iskati nalašč za to izučeni psi. Voditelj te organizacije je sodnik Dupont.

»Se smem predzniti, da stavim vprašanje vaši Eksceleci?« je spoštljivo vprašal Heim. »Vedeti moramo, odkod prihaja to pojasnilo, da...»

Globoko je zavzdihnil, premagal še zadnjo zadržko in začel: »... da bomo dokazali, da je ta vest izmišljena.

General je poskočil in pogledal Heima prvičkrat z zanimanjem in se nasmehnil.

»Kakšno službo ste vršili kot civilist?»

»Kazenski sodnik.

»Dobro. No torej, poročnik, ali imate vedno tako nagle in neprevide ne sodb? Na kaj opirate svoje mnenje?»

»Na dejstvo, da naši nasprotniki niso nič bolj neumni kot mi, Eksceleca. Zahodni vetrovi prevladujejo v pokrajini. Torej zavezniki ne morejo zaupati balonom propagandnih letakov, ki jih kamorkoli zanesejo vetrovi. Tako bi prišlo devet in devetdeset od sto dragocenih brzjav v naše roke.

Torej sem jaz bedak, poročnik?»

»Oh, Eksceleca, dvomim, da ste sami to skovali. Najbrž ste prebrali v kakem neumnem zapisku. Vendar je lahko tudi v tem kos resnice, ki je dobro premišljena...»

Tako. Čisto prav. No torej, ta nauk je bil napisan po francosko med vrstami najvažnejših verskih resnic. Opazili boste, da nosi pečat ječe v Saint-Quentinu. Generalni kurat Hupenschlacht je našel to delo, na katerem je bila pritrjena etiketa z njegovim naslovom. To je vse, kar vem. Poročnik Kompars vam bo stvar podrobneje razložil. Kompars pripada k poizvedovalni službi in so ga k nam poslali kot po-

sebnega poslanca. Delal bo za združitev z vami.

Oficirji so z nezaupanjem gledali novodošleca, ki od svojega prihoda ni izrekel besedice. Bil je velik, smehljajoč se in simpatičen fant. Imel je izraz diletant, kot si je mislil Heim. Toda brž ko je spregovoril častitljive besede, so že zanikale njegov izraz.

»Naši sovražniki se brez dvoma razgovarjajo po zraku. Dokaz: Fotografije, posnete pri vas devetega ali desetega maja, so bile izdelane štirinajstega maja v nekem francoskem uradu. Res jih je štirinajstega maja videl naš agent. Nato so jih hitro razširili tudi po Holandiji... Kakšno prevozno sredstvo so uporabljali? Poštne globe? Ne. Kajti načrt je bil risan na risalnem papirju, ki je pretežko breme za pošnega goloba. Samo eno sredstvo je možno; to je zrakoplov.

»Romantično,« se je naredil Heim, kakor bi hotel pljunuti.

»O! Kako ne! Če se postavimo na mesto sovražnika, ki dobro pozna pokrajino, bodisi, da je bil tu vzgojen ali bil v posadi, je čisto možno. Že od prvih dni obleganja me muči in preganja ideja, da bi prišel tja v zrakoplovu in tam osnoval službo za špijontstvo ter zbiral poročila.

Lahko je tako govoriti,« je pripomnil Heim.

In storiti,« ga je prekinil Kompars, »zelo težko. Drzmem si trdit, da že tri mesece to poskušam. Dva pohoda sem naredil v Anglijo, v deželo, za katero imam razumevanje. Oprostite mi, da... se silim naprej; vi me tudi silite. Ob vsakem primeru sem povedal svoje načrte svojim voditeljem. Postali so me sem, ker je prenašanje vaših dokumentov popolnoma jasna stvar in v zadnjem času tudi dovolj pogosta. Čisto gotovo prehaja to po rednih zračnih zvezah...»

Za zelo občutljiv teint...

Orizol

SPECIALEN PUDER

kot dopolnjenje delovanja

Orizol-kreme

ki Vas je gotovo vedno zadovoljila!

V VSEH SPECIALNIH TRGOVINAH!

Ptuj

Državna meščanska šola v Ptuj priredi ob 20 letnici obstoja v ponedeljek 6. maja ob 20 v mestnem gledališču slavnostno akademijo. Od 2. do 6. maja pa je odprta na meščanski šoli razstava risb in ročnih del.

Trbovlje

Spremembe pri rudniku. Upravni svet TPD je upokojil dosedanjega glavnega tehničnega ravnatelja pri centrali v Ljubljani g. inž. Heinricha, na njegovo mesto pride ravnatelj trboveljskega rudnika g. inž. Biskupski. V Trbovlje pride za ravnatelja g. inž. Kolka, dosedaj ravnatelj v Zagorju, na njegovo mesto pa nadinspektor inž. Burger iz Trbovelj. Napredujejo so g. inž. Rogl za inspektorja in namestnika ravnatelja, g. inž. Zelenik za obratovodjo zapadnega obrata, na novo pa je imenovan g. inž. Malovrh za obratovodjo vzhodnega obrata. Vsem gg. k napredovanju na važna mesta iskreno čestitamo!

Slovenska Bistrica

V nedeljo bo v Slomškovem domu po večer- niah ob priliki prvega sv. obhajila naših otrok: Prvoobhajilna proslava z deklamacijo, svetlobnimi slikami o vzornikih evharističnega življenja in otroško igrico z rajanjem in petjem.

Litija

Krajevna protituberkulozna liga bo imela v nedeljo 5. maja ob 10 dopoldne v dvorani na Stavbah občni zbor. Čeprav je naša Liga še mlada, ima že moderno urejen dispanzer, katerega prebivalstvo prav pridno obiskuje. Zvedeli smo, da namerava Liga razširiti svoj delokrog na občine Kresnice, Vače, Sv. Križ, Dole, Polšnik, Primskovo in Trebeljevo, česar smo zelo veseli, saj je znano, da je jetika v našem okolišu precej razširjena.

Protituberkulozna liga

Občni zbor 5. t. m. ob 10. uri na stavbah

Florjanov sejem, ki je vsako leto zelo obiskani, bo letos v soboto 4. maja. Tokrat bo združen žvišniški in kramarski sejem.

Prvo sveto obhajilo bodo prejeli naši šolarji v nedeljo. Včasih so na ta dan pristopale k mizi Gospodovi tudi matere prvoobhajancev, da so bile tudi one sodelne sreče. Lepo bi bilo, da se ta lepa navada zopet oživi.

Škofja Loka

V počastitev spomina svoje sestre g. Tončke Košir je darovala gospa Lojzika Guselj, tovarnarjeva soproga 200 din za mestno upoiznico v Škofji Loki. Prisrčna hvala!

N-CEMENT

Nepremočljivi cement za izolacije in vodoogradnje,

za gradnjo podzemeljskih objektov, kanalov, bazenov, predorov itd. Za izolacijo zidov, balkonov, teras itd. — Izdelek tovarne »Dalmatia d. d.« — Zastopstvo in zaloga:

Gregovič & Co. • Ljubljana • Celovška 37 • Tel. 39-48

Naznanilo.

Slaščičarna Petriček

vljudno naznanja, da je otvorila

svojo podružnico

na Gyrfvevi cesti poleg „Putnika“

in prosi cenjeno občinstvo za blagohotno naklonjenost.

Nagradna križanka

Tvrde, ki žele delati reklamo zase po križankah, naj izroče svoja naročila en teden popreje v upravi »Slovenec«.

Rešitev križanke je treba poslati na upravo »Slovenec« pod značko »Križanka do četrtika prihodnjega tedna. — Rešitev križanke bomo objavili prihodnjo soboto.

Med one, ki bodo pravilno razdelili križanko, bomo z žrebanjem razdelili 4 nagrade in sicer za vsakega list »Slovenec« za en mesec zastoj.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11						12			
13					14				15
16				17		18			19
20		21		22		23		24	
25	26		27		28		29		
30					31				

BESEDE POMENIJO:

Vodoravno: 1. Znaša manufakturna trdka v Ljubljani. 7. Vrsta blaga. 11. Postavit na prestol. 13. Letovišče na Gorenjskem. 14. Domače ime za kravo črne barve. 15. Krtica za sportni klub. 16. Napuhjen, ošaben. 18. 3. os. množ. glag. biti. 19. Stevnik. 21. Konec očenaša. 23. Francoski politik. 25. Grška črka. 27. Moralni človek. 29. Ne desna, temveč... 30. Čevljarstvo orodje. 31. Navada.

Navpično: 1. Latinska beseda, ki pomeni, pod, spodaj. 2. Glavno mesto Norveške. 3. Tolažba. 4. Vodna naprava v parkih. 5. Ljudska vprašalnica. 6. Presneto malo. 7. Čistilno sredstvo. 8. Oče. 9. Osebnih zaimke. 10. Ruski car. 12. Hiti in je zlato. 15. Vrsta pogodbe. 17. Časovna doba. 19. Vrsta svetila (2. skl. množ.). 20. Dolg, lesen drog. 22. Nikalnica. 24. Veznik. 26. Pijača starih Slovanov. 28. Časovni veznik.

Rešitev sobotne križanke.

Vodoravno: 1. Skaberne (manufakturna trdka v Ljubljani, Aleksandrova ulica). 8. Opora. 9. Mora. 11. Bata. 12. Paris. 13. Klenik. 16. Ar. 17. Ugoden. 21. Svila. 22. Itak. 25. Vode. 26. Očito. 27. Dagobert.

Navpično: 1. Spak. 2. Kot. 3. Arak. 4. Ba. 5. Rman. 6. Norik. 7. Erik. 8. Ob. 10. As. 12. Pere. 14. Lada. 15. Egidia. 17. Uvod. 18. Oleg. 19. Niče. 20. Watt. 21. Sv. 23. Tir. 24. Ko. 26. Ob.

Izrečani nagajenci:

Med rešilci, ki so pravilno rešili sobotno križanko so bili izrečani:

Hočvar Jože, tajnik, Rogaška Slatina, Kovačič Rudolf, akad., Verovškova ulica 51, Ljubljana.

Vydra Frane, Tabor 5, Ljubljana.

Koman Niko, Poljanska 13, Ljubljana.

Dobivali bodo 1 mesec »Slovenec« brezplačno.

Ekonomična vožnja

na tehnično najbolj izpopolnjenih

DKW motociklih Model 1940

nudi užitek vsakemu še tako razvajenemu vozaču. — Zahtevajte prospekte pri zastopstvu DKW motociklov, Ljubljana, Miklošičeva cesta 30.

OPEKARNE

Tri četrtine kurjave prihranite z rekonstrukcijo kurjav in kanalov, katera se lahko izvrši med obratovanjem od celice do celice. Od dosedaj porabljenih štirih vagonov premoga, boste porabili samo enega za isto količino opeke. Rekonstrukcija traja za vsako celico en dan. Uspeh popolnoma z jamčen ter se v slučaju, da ne odgovarja gornjim navedbam 100%, ne zahteva nobenega plačila, kar se pogodbeno zagotavlja pred pričetkom dela. Prvim petim naročnikom se zaradi reklame naredi brezplačno. — Dopise na oglasni oddelek »Slovenec« pod šifro »Opekarnica«.

Mestna hranilnica v Kamniku

javlja žalostno vest, da je v sredo, dne 1. maja 1940, umrl njen dolgoletni ravnatelj, gospod

Anton Vedlin

posestnik in ravnatelj v pokoji

Pogreb blagega pokojnika bo v petek, dne 3. maja ob 4 popoldne iz hiše žalosti na pokopališče Zale. Pokojniku, ki je posvetil svoje odlične zmožnosti v prosoh in razvoj našega zavoda, časten spomin!

Kamnik, dne 1. maja 1940.

KSILOLITNI TLAK

je edini sodobni tlak za kuhinje, kopalnice, trgovske in tovarniške prostore. Izdeluje ga

„MATERIAL“

trgovina s stavbenim materialom lastnik MIRO VOVK

LJUBLJANA, Tyrševa c. 36 b
Telefon 27-16 Brzlj. „MATERIAL“

Mali oglasi

Službe iščejo

Trgovski pomočnik

s prakso, mešane stroke, želi prenesti. — Cenj. ponudbe v podr. »Slov.« v Celju pod »Priden in postene« št. 6722.

Pouk

Strojepisni pouk

večerni tečaj. — Pričetek pouka 6. maja. Christofov zavod, Domobranska 15.

Službo dobe

Dva mizarska pomočnika za pohištvo sprejme takoj Ludvik Pangos, Trata 15, št. Vid nad Ljubljano.

Soferje

s prakso pri tovarnih avtomobilih takoj sprejme Jereb F., Aleksandrova 6, Maribor. (b)

Trgovskega pomočnika

in pomočnico, z dobrimi spricavali, sprejme takoj ali pozneje Sever & Co., Ljubljana.

Mesarski pomočnik

sekač (pri čoku) in prekačevalec, se takoj sprejme. Vprašati Ivan Javornik, mesar, Ljubljana, Domobranska cesta 7.

Prodajalka

zgovorno, ki je sposobna sama voditi trgovino, takoj sprejmemo. — Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 6752.

Rudarske inženirje

mlajše, s prakso do 3 let, sprejme Trboveljska premogokopna družba v Ljubljani. — Reflektanti naj predložijo prošnjo s curriculum vitae in s prepisom diplome.

Konciplenta

s popolno advokatsko prakso in po možnosti s takojšnjim nastopom sprejmem. Dr. Armin Strasser, odvetnik, Dolnja Lendava.

Kopališkega mojstra

sprejme uprava kopališča Ilirije. — Prednost imajo absolventi plavalnih reševalnih tečajev in bivši mornarji. Ponudbe z navedbo usposobljenosti na poštini predal 175. (b)

Razpis

Občina Ajdovec, okraj Novo mesto, razpisuje pogodbeno mesto občinskega tajnika in blagajnika. Pogoji: 4 razredi srednje šole ali spregled kvalifikacije in vsaj dve leti prakse v občinski službi. Varščina 5000 din. Pravilno kolkovane prošnje, opremljene z listinami po čl. 7. in 8. uredbe o obč. uslužbenih, je vložiti v 30 dneh po objavi tega razpisa v Službenem listu pri tej občini. — Uprava občine Ajdovec, 29. aprila 1940.

Denar

Hranilne knjižice

3% obveznice in druge vrednostne papirje kupuje in plača najbolje

BANČNO KOM. ZAVOD

MARIBOR

Aleksandrova cesta 40

Prodamo

Najugodnejši nakup

moških oblek nudi Presker, Sv. Petra c. 14, Ljubljana.

Cepljeno trsje

prvorazredno, 1 din komad, divjaki korenjaki — nudi Franjo Zihner, Zamošani, Sv. Marjeta pri Moškanjcih.

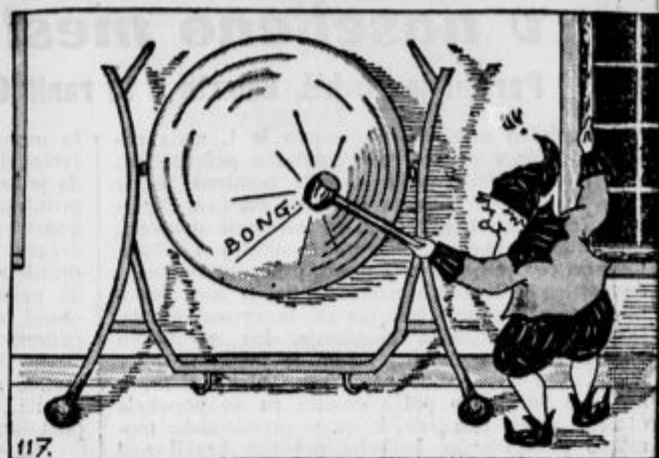
Dražba

mehkega lesa iz sušice in podrtic

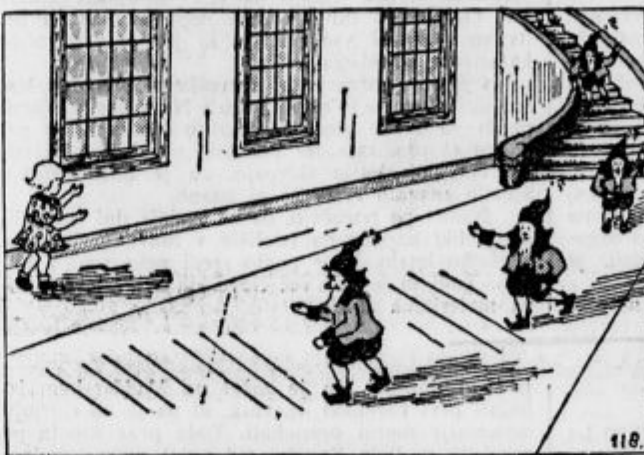
Šumska uprava razlaščenih gozdov v Kočevju — prodaja na javni dražbi, ki bo dne 11. maja 1940 ob 11 popoldne pri podpisani upravi v Kočevju — ca. 1100 plm mehke deblovine iz sušice in podrtic v revirjih: Kočevje, Grčarice B. Ravne, Grčarice A, Travnik in Podstenice. Pojasnila, pogoji in tiskovine so na razpolago pri podpisani Šumski upravi v Kočevju.

Otroški kotiček

ZAČARANI GOZD

(117) In res! Na koncu hodnika je stal Rdečeliček in začel udarjati na velik gong. Bing-bong, bing-bong! S tem je dal znamenje vsem palčkom v gozdu, da je čas, iti spat.

(118) »Kaj pa je to?« je mislila Ančka. »Ali toča pada? Tik, tik, tikerle tik! Kaj naj bi to bilo?« Obrnila se je in takoj videla, kaj je bilo. Palčki so tekali po stopnicah, pa so njihovi čoveljčki delali prav tako ropot, kot bi padala toča.

Kupimo

Vsakovrstno zlato srebro in briljante kupuje vsako količino po najvišjih cenah

A. Božič, Ljubljana

Francišanska ulica 3.

Stanovanja

ODDAJO:

Enosobno stanovanje v mansardi, oddam s 1. junijem. Aleševčeva 29.

Dvosobno stanovanje

manjše, lepo, sončno, se odda takoj ali pozneje. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 6711.

Enosobno stanovanje

s kuhinjo, predstoba in pritiklji, v centru, oddam s 1. junijem. Naslov pove upr. »Slov.« pod 6704.

Stanovanje

sobo, kuhinjo, pritikline, takoj oddam za 225 din mesečno javnemu uslužbencu ali upokojujencu v Ciglerjevi ulici 5. (b)

SOBE iščejo:

Uradnica

išče čedno sobico z vso oskrbo. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Točna plačnica«.

Vnajem

Trgovski lokal

takoj oddamo v novi hiši Fignerjeva ulica. Informacije: Slograd, Vrtača št. 9. (n)

Gostilna

v letoviškem kraju, s tujskimi sobami in posestvom za več glav živine, se odda v najem. Interesenti naj pošljejo svoje ponudbe s potrebnimi podatki v upr. »Slov.« pod št. 6677.

POSESTVA

Petstanovanjsko hišo

komfortno, v Siskli, prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 6707.

Hišo

z 800 m² zemljišča prodam za 16.000 din. Vprašati: Bizjak, Zg. Radvanje, Hostejeva ulica 73, pri Mariboru. (p)

Poizvedbe

Izgubila se je

v ponedeljek, dne 29. aprila popoldne iz avtomobila na državni cesti v bližini Trojan majhna denarnica, v kateri je bilo poleg nekaj drobiža več dragocenih spominov (medaljonov), ki ne predstavljajo za najditelja nobene vrednosti. Prosi se, da odda pošten najditelj navedeno proti dobri nagradi pri gozdarskem uradu v Slov. Bistrici.

Razno

Gumbnice, gumbce, plise, monograme, entel, ašur fino in hitro izvrši

Matek & Mikeš

Ljubljana, Francišanska ulica nasproti hotela Union

Vezanje perila, krasna predtiskana žen. roč. dela

Čitajte »Slovenec«

Ali res še nimate srečke državne razredne loterije?

Sporočite čimprej svoj naslov na navedni dopisnici hiši sreče, bančni poslovničnik

BEZJAK

MARIBOR

Gospiska ulica 25.

Umrli nam je danes naša draga mama, gospa

Metka Jereb roj. Levstek

vдова po višjem kontrolorju državnih železnice

Na njeni zadnji poti jo spremimo v soboto, dne 4. maja ob 1/5 iz hiše žalosti na Poljanskem nasipu 12 na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 2. maja 1940.

Žalujoči otroci in sorodstvo.

Naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je naša nad vse draga mamica, omica, sestra in teta, gospa

Antonija Unverdorben roj. Fišer

hišna posestnica

dne 30. aprila za vedno zapustila. Pogreb drage pokojnice je bil dne 2. maja 1940. Ob tej priliki se tudi zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali ter jo obsuli s cvetjem. Posebna hvala častiti duhovščini, gg. zdravnikom dr. Lavriču in dr. Mundi, dalje gasilski četi in zdraviliškemu pevskemu zboru za ganljivo žalostinko ter vsem, ki so drago pokojnico spremili na njeni zadnji poti.

Rogaška Slatina, dne 3. maja 1940.

Žalujoči ostali